

BIBLIATANULMÁNYOK

Az Efezusi levél

Írta: *John K. McVay*

2023. július, augusztus, szeptember

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2023

Copyright © John K. McVay, 2023

Felelős kiadó: Ócsai Tamás

A *Bibliatanulmányokat* a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának Felnőtt Szombaticskolai Osztálya készíti, a Szombaticskolai Kéziratokat Elbíró Nemzetközi Bizottság általános felügyelete alatt, amelynek tagjai szerkesztő-tanácsadóként is szolgálnak. A közzétett *Bibliatanulmányok* a bizottság véleményét is tükrözik, tehát nem kizárólag a szerző(k) elgondolásai olvashatók bennük.

©2023 A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciája®. Minden jog fenntartva. Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a *Bibliatanulmányok* bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a *Bibliatanulmányok* fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Fordította: *dr. Zarka Dávid*

Korrektor: *Fürjné Simon Edina*

Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház

2119 Pécel, Ráday u. 12.

Ügyintézés: *Dr. Tokics Imréné*

E-mail: tmaria@adventista.hu

Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szóllósy Műhely, Debrecen*

Felelős vezető: *Szóllósy Botond*

ISBN 978-963-9930-86-5

TARTALOM

Előszó	4
1. tanulmány: Pál és az efezusiak	6
2. tanulmány: Isten hatalmas, Krisztus-központú terve	14
3. tanulmány: A felmagasztalt Jézus ereje	22
4. tanulmány: Hogyan ment meg bennünket Isten?	30
5. tanulmány: Engesztelés az emberek között: a keresztt és az egyház	38
6. tanulmány: Az evangélium titka	46
7. tanulmány: Krisztus testének egysége.....	54
8. tanulmány: Krisztus által formált élet és Lélek-ihlette beszéd.....	62
9. tanulmány: Bölcsen élni	70
10. tanulmány: Férj és feleség – együtt a keresztnél	78
11. tanulmány: Maradék-talan hűség Krisztus iránt	86
12. tanulmány: Álljatok meg!	94
13. tanulmány: Békeharcban	102
14. tanulmány: Az Efezusi levél mondanivalója	110
Reggeli dicséret	118

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogy vagy:

- www.gyereahogyvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifinfo.hu

Reménység Evangélikációs Központ (REK):

- www.remenyivt.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

Efezus: Jézus követése nehéz időkben

Az Efezusi levélben Pál azokról a hívókról számol be, akik keresztény hitük jelentőségével küzdöttek a misszióknak a városukban történt izgalmas korai eseményeit követően.

Korábban Pál hatására felbolydult a Római Birodalom negyedik legnagyobb városának a gazdasági élete. Ekkorra viszont már félreállították az útból az apostolt, börtönbe vetették. Az onnan írt levelében aggodalmát fejezte ki, hogy a hívők talán elcsüggednek (Ef 3:13) és elfeledkeznek arról, mit jelent Jézus tanítványának lenni Efezus kifinomult, nagyvárosi és velejéig pogány kultúrájában. A hallgatóság már kereszténnyé lett, Pál levelének hangneme mégis toborzó jellegű. Újra meg akarja őket nyerni a hit számára, hogy ismét feltüzelje a Krisztus iránti buzgalmukat és felkeltse a lelkesedésüket, mivel a részei lehetnek Isten nagy földi vállalkozásának, az egyháznak.

A keresztény hit teljes mértékben Krisztusról szól, Pál szavaiból is sugárzik az iránta érzett csodálat és imádat. Ha az ingatag tanítványok újból szilárd lábakon akarnak állni, azt úgy tudják elérni, ha visszaszerzik első szeretetüket Jézus iránt és újult erővel bíznak kegyelmében, hatalmában. Ezért az apostol kiemeli Krisztus mennyei felmagasztaltatását mindazon hatalmak és istenek fölé, amiknek az imádata csábította az efezusi hívőket. Jézus személyére összpontosul a korszakokra szóló isteni terv. A hívők alkotta egyház pedig fontos szerepet játszik abban a tervben, hogy Isten mindeneket egyesítsen Krisztusban.

Pál szándéka az volt, hogy az efezusi hívők megújítsák hűségüket az Úr iránt. Nem egyszerűsíti le számukra a tanítványság követelményeit. Részletesen taglalja, hogy milyen a keresztény magaviselet és közösség. Újból és újból példákkal érzékelteti, hogy a hívők Lélektől vezérelt, Krisztust tisztelő és Isten által irányított istentiszteletre hivatottak. Jézus tisztelete hat a tetteikre és a beszédükre. Ha szeretik Őt, a társaikat is tisztelik és értékelik, ellent tudnak állni a kultúrájukban olyannyira elterjedt rosszindulatú és szexuálisan romlott magatartási mintáknak. Gyülekezeti és családi kapcsolataikban Jézus önfeláldozó példáját veszik alapul, így tisztán be tudják mutatni az emberi élet új mintáját Efezus többi lakosának.

Levele java részében az apostol kifejezi, mennyire lelkesíti az új életforma, amit Isten egyházának tagjaiként élhetünk meg. Főként az a gondolat tölti el friss erővel, hogy az egyházban Isten eggyé kovácsolja az emberiség egymástól eltávolodott szegmenseit – zsidókat és pogányokat. Lehetőségük van bemutatni Isten új társadalmának és eljövendő országának tulajdonságait, ha egységben élnek ott, ahol általában ellenségeskedésre számítanak az emberek.

Pál négy metaforát fejleszt ki az egyházra, miközben azt kutatja, hogy mi a jelentősége az Isten egyházához való tartozásnak. A hívők alkotják Krisztus *testét*, így fejezik ki Jézus iránti elkötelezettségüket és egymással való egységüket. Ők az *első*

templom, amit Krisztus gólgotai áldozatával épített fel Isten tiszteletére. Ők Jézus menyasszonya, aki várja a nagy esküvőt, amikor a Vőlegény eljön, hogy magával vigye. Az utolsó metaforával azt fejezi ki Pál, hogy újra be akarja vonni a hívőket a keresztény hit körébe, mivel ők Krisztus serege, ami az Ő nevében és Isten erejéből küzd a sötétség erőivel a békéért, miközben várja Jézus visszajövetelét.

Az Efezusi levél tehát kifejezetten olyan időre szól, mint amiben mi is élünk, amikor a világ csábítása és az idő múlása azzal fenyeget, hogy eltompítja a keresztény tanítványok éberségét. Ez az irat Krisztust magasztalja és azt hangsúlyozza, hogy mi a jelentősége annak, ha az egyház tevékeny és aktív tagjaiként követjük Őt, visszajövetele reménységében élve. Ebben a negyedévben kiváltságunk, hogy imádságos szívvel hallgathatjuk az Efezusi levelet, miközben újból átéljük, milyen lelkesítő Jézust követni kihívásokkal teli korunkban.

John K. McVay PhD. a Walla Walla Egyetem elnöke és teológia professzora az Amerikai Egyesült Államok Washington államában, College Place-ben. 2006 óta szolgál az intézményben.

*Clifford R. Goldstein
főszerkesztő*

Néhány megjegyzés a magyar kiadáshoz

Tanulmányunkban a bibliai idézeteket többnyire a Károli-féle fordításban közöljük. Más idézeteknél zárójelben olvasható a forrás megjelölése. Számos idézet, valamint a bibliai könyvek neve és rövidítése az újonnan revideált Károli-bibliafordítás (rövidítve: ÚRK, Budapest, 2012, Veritas Kiadó) szerint szerepel. Szintén gyakran idézünk még a Magyar Bibliatársulat 2014-ben kiadott, revideált új fordításából (rövidítve: RÚF). Ha az idézetben egy, az oldalon már ismertetett műre hivatkozunk, akkor használjuk az i. m. (idézett mű) rövidítést.

Érdeemes ellátogatni a Bibliatanulmányok internetes oldalára: www.bibliatanulmanyok.hu. A weboldal formátuma letisztult és könnyen áttekinthető, egy helyen megtalálunk rajta minden szolgáltatást: az **írott tanulmányt**, a **Tanítói mellékletet**, a **White-idézeteket**, a **hanganyagot**, valamint a **hetenkénti videobeszélgetéseket** és a **Misszió DVD-t**. Az oldal nemcsak számítógépen, hanem táblagépen és okostelefonon is elérhető.

Az érdeklődőket várjuk a Facebook Bibliatanulmányok csoportjában az alábbi címen: <https://www.facebook.com/groups/bibliatanulmanyok/>.

Az adott heti bibliatanulmánnyal kapcsolatos beszélgetés megtekinthető a PAX Tv adásában csütörtökönként 17.00 órai kezdettel, valamint a Bibliatanulmányok honlapján, illetve kérhető e-mailben, videoüzenetként.

Továbbra is szeretettel ajánlom a Tanítói mellékletet és a White-idézetek gyűjteményét, mindkettő külön kiadványként is beszerezhető.

*Zarkáné Teremy Krisztina
a magyar változat szerkesztője*

Pál és az efezusiak

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Apostolok cselekedetei 18:18-21;
19:13-20:1, 17-38; Efezus 1:1-2, 9-10; 3:13; 6:21-24

„Megismertette velünk akarátának titkát az ő jó kedve szerint, amelyet előre elhatározott magában, az idők teljességének rendjére nézve, hogy Krisztusban mindeneket egybeszerkeszt, mind amelyek a mennyben, mind amelyek a földön vannak” (Ef 1:9-10, ÚRK).

Amikor leírunk valamit, azt okkal tesszük, és az ok elég komoly is lehet. Például Abraham Lincoln 1863-ban írta híres gettysburgi beszédét, az amerikai polgárháború ottani csatája után, amiben mintegy hétezeren haltak meg. Beszédében Lincoln az alapító atyákra utalva kifejtette, szerinte a polgárháború a végső próba, ami eldönti, hogy az 1776-ban alapított nemzet vajon megmarad vagy eltűnik a föld színéről.

Pált szintén rendkívül súlyos ok vezette levele megírására. Az efezusiak majdnem elcsüggedtek, részben az apostol bebörtönzése (Ef 3:13, 6:20), részben az üldözések és kísértések miatt. Pál emlékezteti őket, hogy mi történt, amikor megtértek, amikor elfogadták Jézust Üdvözítőjüként és az egyház tagjaivá váltak. Krisztus teste (Ef 1:19-23, 4:1-16), a templom építőkövei (Ef 2:19-22), Krisztus menyasszonya (Ef 5:21-33) és jól felszerelt serege lettek (Ef 6:10-20). Stratégiai szerepet játszanak Isten nagy tervének véghezvitelében, ami által mindent egyesíteni akar Jézusban (Ef 1:9-10). Pál azért írt, hogy ráébressze az efezusiakat: Krisztus követésében találhatják meg teljes identitásukat és kiváltságukat.

PÁL, AZ EFEZUSI EVANGÉLISTA

Mit tesz Pál első efezusi látogatása során, a második misszióútja végén (ApCsel 18:18-21)?

Efezus volt a Római Birodalom egyik legnagyobb városa. Körülbelül kétszázötvenezer lakták. A birodalom egyik leggazdagabb provinciájának, Ázsiának a fővárosa volt. A tartomány területe a mai Kis-Ázsia nagy részét tette ki. Pál napjaiban a tartomány tovább fejlődött és gazdagodott. Efezus nemcsak kikötőváros volt, fontos szárazföldi útvonalak is ott kereszteződtek. Lakói számos istenséget imádtak, de Artemisz volt közöttük a fő, akit a város védelmezőjének tartottak. Őt tisztelték a polgári szertartásokon, a sporteseményeken és az éves ünnepeken. (Artemiszt a rómaiak Diánának nevezték; lásd ApCsel 19:24, 35.)

Később, harmadik misszióútja során Pál visszatért Efezusba (ApCsel 19:1-12), és „három évig” maradt ott (ApCsel 20:31, ÚRK). Jelentős időt töltött a városban azzal a szándékkal, hogy szilárd alapot vessen a kereszténységnek.

Milyen különös esemény vezetett oda, hogy „az Úr Jézus” tisztelete széles körben elterjedt Efezusban (ApCsel 19:13-20)?

Lukács elbeszéli a város hét vándor zsidó ördögűzőjének különös történetét, akik Jézus és Pál nevét említve akartak ördögöt űzni, de próbálkozásuk kudarcba fulladt. Az eset híre futótűzként terjedt a városban, „*félelem szállt mindnyájukra, és magasztalták az Úr Jézus nevét*” (ApCsel 19:17, ÚRK). A történetek olyanokra is komolyan hatottak, akik már hívökké lettek. Nyilvánosan elégették drága, „ötvenezer ezüstpénzre” értékelt varázskönyveiket (ApCsel 19:19). A város többi lakóival együtt a hívők is megtanulták, hogy Jézus imádatát nem lehet bármi vagy bárki más tiszteletével elegyíteni.

Mit jelképezett a könyvek elégetése, főként annak fényében, hogy mekkora árat fizettek értük? Mit mond ez az Úr iránti teljes odaadásról?

LÁZONGÁS AZ AMFITEÁTRUMBAN

Olvassuk el ApCsel 19:21-20:1 szakaszát! Milyen tanulságokat vonhatunk le ebből a történetből?

A hatalmas, kifinomult városban Pál eredményesen tett bizonyosságot, aminek a hatása megmutatkozott a település egyik fontos gazdasági motorja, az Artemisz templom köré épülő idegenforgalom helyzetében is. Micsoda templom volt az! A lenyűgöző épület százhuszonhét oszlopon állt, mind-egyik hat méter magas volt, a szobrászat szempontjából nagyra értékelt hófehér, hibátlan pároszi márványból készült. Harminchat faragott oszlopát arannyal borították, az ókori világ hét csodája között tartották számon.

Egy Demeter nevű ötvös lázadást szított a kézművesek között, mivel attól tartott, hogy Pál bálványellenes szónoklatai miatt elapad a templomból érkező anyagi támogatás (ApCsel 19:27). A hirtelen duzzadó és tetre kész tömeg a piacról a huszonötezer embert befogadó amfiteátrumba özönlött. Ott folytatódott a zavargás, ami során két órán keresztül üvöltöttek, hogy „Nagy az efézusi Diána” (ApCsel 19:34)! Miután a város jegyzője feloszlatta a tömeget, Pál beszélt a hívókkal, majd elhagyta a várost.

Pál a harmadik misszióútja végén találkozott az efézusi gyülekezet vénjeivel. Hogyan összegeznénk a gondolatait (lásd ApCsel 20:17-38)?

Pál Efezussal kapcsolatos történetének időrendi vázlata

- * Kr. u. 52: Pál először tesz rövid látogatást Efezusban (ApCsel 18:18-21).
- * Kr. u. 53-56: Pál hároméves efézusi szolgálata (ApCsel 19:1-20:1). Ennek vége felé írta meg 1Korinthus levelét (1Kor 16:5-9).
- * Kr. u. 57: Pál Milétoszban találkozik az efézusi vénekkel (ApCsel 20:17-38).
- * Kr. u. 62: Pál megírja az Efezusi levelet, minden bizonnyal római fogságából.

*„Azért vigyázzatok, emlékezzetek arra, hogy én három évig nem szüntem meg éjjel és nappal könnyek között inteni mindenkit” (ApCsel 20:31).
Vajon mire figyelmeztetné ma Pál az egyházat? Miért?*

AZ EFEZUSI LEVÉL FELOLVASÁSA

Pál azért írta az Efezusi levelet, hogy hangosan felolvassák a hívők házigyülekezeteiben. Az apostol távozását követő években tovább növekedett a városban a keresztény mozgalom, megsokszorozódott a gyülekezetek száma. A korai hívők számára fontos esemény lehetett, amikor Tükhikosz, az alapító apostol személyes képviselője ismertette velük a levelet. Maga a levél is arra utal, hogy az összegyűlt csoport tagjai között ott volt az egész háznép: apa, anya, gyerekek és szolgák is (Ef 5:21-6:9). Abban az időben mások is a *háznép* részét képezték, így a pártfogoltak (olyan szabadok, akiknek a támogatása a házigazdától függött), de még vásárlók is. Tehát ők is ott lehettek, sőt más családok tagjai is.

Az alábbiakban találjuk a levél vázlatát, de olvassuk el az egész iratot, lehetőleg hangosan (körülbelül tizenöt percbe fog telni)! Milyen főbb gondolatok visszhangzanak benne?

-
1. Köszöntés (Ef 1:1-2)
 2. Bevezető áldásmondás (Ef 1:3-14)
 3. Ima a hívőkért, hogy Krisztus-központú bölcsességet kaphassanak (Ef 1:15-23)
 4. Egykor lélekben halottak voltak, most Krisztussal felmagasztaltattak (Ef 2:1-10)
 5. Krisztus az egyházat zsidókból és pogányokból hozta létre (Ef 2:11-22)
 6. Pál a pogányoknak hirdette Krisztust (Ef 3:1-13)
 7. Ima a hívőkért, hogy tapasztalják Krisztus szeretetét (Ef 3:14-21)
 8. Ragaszkodni az egyház Lélek-ihlette egységéhez (Ef 4:1-16)
 9. Új, az egységet erősítő élet (Ef 4:17-32)
 10. Szeretetben, világosságban és bölcsességben járni (Ef 5:1-20)
 11. Krisztusi élet a keresztény otthonban (Ef 5:21-6:9)
 12. Álljunk meg együtt: az egyház Isten serege (6:10-20)
 13. Záró köszöntések (Ef 6:21-24)

Mi az a meghatározó téma, ami végigfut a levélen? Mit jelent ez nekünk? Mely gondolatok ütnek szíven?

A LEVÉL KORABELI ÉRTELMEZÉSE

Hogyan kezdi és zárja Pál az efezusi hívőknek írt levelét? Ezek szerint mi volt a leghőbb kívánsága velük kapcsolatban (lásd Ef 1:1-2; 6:21-24)?

Pál már a levél legelején önmagát jelöli meg szerzőként (Ef 1:1). Az irat közepe felé ismét utal magára úgy, hogy „*Krisztus Jézus foglya*” (Ef 3:1, ÚRK), apostoli munkájára vonatkozó elmélkedésének bevezetésében (Ef 3:1-13). Zárásként pedig újból említi bebörtönzését (Ef 6:20), majd személyes szavakkal búcsúzik (Ef 6:21-22). Bár egyes kutatók tagadják a páli szerzőséget, fontos megjegyezni: az irat egyértelműen jelzi, hogy tőle származik, és a legtöbb keresztény igen helyesen el is fogadja ezt.

Hogyan fejezi ki Pál az aggodalmát amiatt, hogy milyen hatással lehet a fogsága az efezusi hívőkre (Ef 3:13)?

Az Efezusi levelet Pál nagyjából azonos időben és hasonló körülmények között írta, mint a fogságából írt többi levelét, így a kolossébelieknek (lásd különösen Kol 4: 7-8) és a Filemonnak szólót is. Már hosszabb idő telhetett el az apostol efezusi szolgálata óta (Ef 1:15; 3:1-2), valószínűleg Rómában írhatta a levelet, úgy Kr. u. 62-ben.

Az Efezusi levél kevés részletet közöl a hallgatóság helyzetéről. Figyelme számos dologra kiterjed. Átfogó képet mutat az időről, kezdi az Úrnak „*a világ teremtése előtt*” (Ef 1:4, ÚRK) meghozott döntésével, majd nagy vonalakban végigvezeti a Krisztusban felkínált üdvösség témáit. A levél nyelvezete magasztos, irodalmi, hosszú mondatokkal, ismétlődő kifejezésekkel és kiforrott metaforákkal. Pál stílusa másutt is hasonló (pl. Róm 8:31-39), de ezek a jellemzők az Efezusi levélben sűrűbben jelennek meg. Több dicsőítést, imát találunk benne, a nyelvezete olyan, mint az istentiszteleté (Ef 1:3-14, 15-23; 3:14-21), illetve gondosan megszerkesztett, emelkedett hangvételű szónoki szakaszokat is tartalmaz (pl. Ef 4:1-16; 5:21-33; 6:10-20).

KRISZTUS HATJA ÁT AZ EFEZUSI LEVELET

Hogyan jelenti be Pál a levele témáját (Ef 1:9-10)?

Hogyan foglalnánk össze az Efezusi levél üzenetét? Pál a börtönben felvázolja az idő teljességére vonatkozó isteni terv jövőképét, amelynek Krisztus a központja, illetve az egyház abban betöltött szerepét, Istennek a Krisztusban elindított terve végrehajtását, miszerint „[Krisztusban] *mindeneket egybeszerkeszt, mind amelyek a mennyben, mind amelyek a földön vannak*” (Ef 1:10, ÚRK). Ezt pedig úgy tette, hogy megalkotta egyházát új emberi közösséggé, zsidókból és pogányokból (Ef 2:14). A hívőket arra szólítja, hogy az isteni tervvel összhangban cselekedjenek, így jelezve a gonosz erőknek, hogy Isten végső terve már halad (Ef 3:10). Ef 1:9-10 versei azt hirdetik, hogy Krisztus a középpontja az egységnek, amit Isten célul tűzött ki. Nem meglepő tehát, hogy az Efezusi levél egészét Krisztus hatja át, mindenütt dicsőíti Isten Krisztusban végbevitt tetteit. Hálát mond azért, hogy a hívők számára elérhetővé váltak a Krisztusban felkínált lelki erőforrások. Pál harmincnál is többször használja a „*Krisztusban*” és hasonló kifejezéseket, és mindenütt Jézust magasztalja. A levél olvasása közben keressük ezeket a fordulatokat! Figyeljük meg, hányféleképpen összpontosít az apostol Jézusra! Pál újból fel akarja ébreszteni az efezusi hívők lelki elkötelezettségét, amikor emlékezteti őket, hogy ők az egyház tagjai, amelyben terve szerint Isten mindeneket Krisztusban akar egyesíteni. Amikor az „*egyház*” szót használja (görögül *ekklészia*) a levélben, akkor az „*egyetemes*” egyházra, vagyis általában az egyházra (nem a helyi gyülekezetre) utal.

Egyik fő stratégiája, hogy az egyházzal beszél, mégpedig élénk metaforákkal. Ezek közül négyet nagyobb részletességgel fejt ki:

1. Az egyház mint test (Ef 1:22-23; 2:16; 3:6; 4:1-16, 25; 5:23, 29-30).
2. Az egyház mint épület/templom (Ef 2:19-22).
3. Az egyház mint menyasszony (Ef 5:22-27).
4. Az egyház mint hadsereg (Ef 6:10-20).

Mindegyik kép a maga nemében érzékelteti, hogy Istennek mi a célja és a szándéka az egyházzal.

A Hetednapi Adventista Egyházban – aminek mi is a tagjai vagyunk – Isten olyan nemzeteken, nyelveken, fajokon, kultúrákon átívelő közösséget hoz létre (Jel 14:6-7), ami előre mutat tervének teljességére, miszerint mindeneket egyesít Jézusban (Ef 1:9-10). Hogyan működhetünk együtt Isten nagy tervével?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

A Jézus és Pál nevével visszaélő ördögűzők története (ApCsel 19:13-20; lásd a vasárnapi részt) segít megértenünk, hogy az apostol miért ejt olyan sok szót a hatalomról az Efezusi levélben. Jézus hatalmáról való friss meggyőződésük miatt egyes új hívők a tűzbe vetették drága varázskönyveiket. Körülbelül kétszázötven varázslással foglalkozó papirusznak és egyéb régészeti leletnek köszönhetően ma is bőven találni példát olyan szertartásokra, varázsigékre, átkokra stb., amelyekhez hasonlóak lehettek a könyvekben. Az iratok arra tanították a hívőket, hogyan végezzék a rituálékat, amelyekkel rávehetik az isteneket, az istennőket és a lelki erőket arra, amit akarnak. Lukács elmondja, hogy az elégetett iratok értéke ötvenezer ezüstpénz, avagy ötvenezer napi bér volt. (Mai áron egy képzett munkás esetében 80 dollár/nap bérral számolva ez 4 millió dollár lenne!) Ez jól mutatja, milyen fontos és központi szerepet játszottak az iratok a mindennapi életben. „Isten hatalmas közbelépésére volt szükség ahhoz, hogy eléggé meggyőződjenek: teljesen meg kell térniük a talizmánok, a bűbáj és a varázsigék folytonos használatából, illetve a lelki hatalom szerzésének tradicionális módszereiből” (Clinton E. Arnold: *Ephesians*. Grand Rapids, MI., 2010, Zondervan, 34. o.). Ebből megértjük: az Efezusi levelet olyan hívőknek írta Pál, akiknek segítségre volt szükségük ahhoz, hogy „megbirkózzanak a gonosz kozmikus »erőinek« folytonos befolyásával és támadásaival” (Clinton E. Arnold: *Power and Magic: The Concept of Power in Ephesians*. Grand Rapids, MI., 1992, Baker Books, 165. o.). Pál válasza az Efezusi levél, amiben rámutat, hogy Krisztus az egyetlen, akit Isten felmagasztalt minden hatalom fölé (Ef 1:20-23). Hangsúlyozza annak az erőnek a felsőbbrendűségét, amit Isten biztosít a hívők számára (Ef 2:15-19; 3:14-21; 6:10-20).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Milyen erők vagy hatalmak aktívak ma a világunkban és a saját életünkben? Hogyan mutatkoznak meg, arra csábítva a hívőket, hogy őket tiszteljék és ne a felmagasztalt Krisztus iránt tanúsítsanak maradéktalan hűséget?
- 2) Pál kifejezi reményét Istennek az „idő teljességére” vonatkozó tervével kapcsolatban, ami szerint mindent egyesít majd Krisztusban. Nézzük át, hogyan használja a „reménység” szót Ef 1:18, 2:12 és 4:4 verseiben! Miért hiszi, hogy van remény a jövőre nézve?
- 3) Hogyan mutat Pál az Efezusi levél következő szakaszaiban Krisztus visszajövetelének nagy, jövőbeli reménységére: Ef 1:13-14, 21; 2:7; 4:30; 5:5? Mit jelent ez a reménység a számunkra most?

EMBERI BÖLCSESSÉG VAGY ISTEN BÖLCSESSÉGE

„Hogy a ti hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Istennek erején nyugodjék” (1Kor 2:5).

„Korunkra jellemző a hűtlenség, a hitehagyás. A világban az önteltség és az önfelmagasztalás lelkülete mutatkozik meg. Az emberek azzal kérkednek, hogy megvilágosodtak, ami valójában elvakító elbizakodottság, mert szemben állnak Isten nyilvánvaló Szavával. Sokan magasztalják az emberi értelmet, bálványozzák az emberi bölcsességet és emberek véleményét Isten kinyilatkoztatott bölcsessége fölé helyezik... Az önmagukat keresztényeknek vallók hatalmas tömegei nem értik, milyen veszélyes Isten törvényének a megszegése. Nem ismerik fel, hogy a megváltás csakis Krisztus vére árán lehet a miénk...

Az emberek Isten Igéjénél értékesebbnek tartják a csalóka filozófiát és a tudományt - amit tévesen hívnak annak. Nagy mértékben teret nyert az a felfogás, hogy az ember megváltásához nincs szükség az isteni Közbenjáróra. A világ úgynevezett bölcsei különféle elméleteket dolgoztak ki az ember felemeléséért, amelyeket inkább elhisznek, amelyekben jobban bíznak, mint Isten igazságában, ahogyan azt Krisztus és apostolai tanították.

Az Úr szeretné, ha mindannyian egyénileg kutatnánk az Írásokat, hogy megismerjük a nagyszerű megváltási tervet, és amennyire az emberi elme számára lehetséges, befogadjuk ezt a hatalmas témát, így Isten Lelke által megvilágosítva megértenénk a szándékát. Szeretné, ha felfognánk valamit szeretetéből, ami miatt engedte meghalni Fiát, hogy szembeszálljon a gonoszszággal, eltávolítsa Isten alkotásaiból a bűn szennyező foltjait és Krisztus nekünk tulajdonított igazsága által visszaállítsa az elvesztett, nemesítse és felemelje a lelket eredeti tisztaságára. Az elbukott emberi faj helyreállításának egyedüli módja a vele egyenrangú, isteni tulajdonságokkal bíró Fia odaajándékozása volt...

Isten olyan tulajdonságokkal ruházta fel az embereket, hogy képesek vagyunk méltányolni Őt, és bár az ember fellázadt Isten ellen és megpróbálta mások imádatával kitölteni a helyét, egyedül az igaz Isten képes megadni azt, ami után a lélek vágyódik” (Ellen G. White: *That I May Know Him*. 206. o.).

Isten hatalmas, Krisztus-központú terve

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 9:29; Efezus 1:3-14; 2:6; 3:10;
Kolossé 1:13-14

„Áldott az Isten, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben, a Krisztusban” (Ef 1:3, ÚRK).

Huszonöt évvel azután, hogy Neil Armstrong az emberek közül elsőként járt a Holdon, köszönő üzenetet írt a csapatnak, akik megtervezték az űrruhát (Extravehicular Mobility Unit, rövidítve EMU), amiben megtette a történelmi lépéseket. A „történelem legtöbbet fényképezett űreszközének” nevezte az öltözéket, amiről tréfásan azt mondta, hogy „csúnya viselőjét” sikerült elbújtatnia a tekintetek elől. Armstrong köszönetet mondott a Johnson Űrközpont „EMU csapatának” a „szívós, megbízható és szinte simogató” öltözetért, ami az életét védte. „Negyedszázadnyi köszönetet és dicséretet” küldött nekik.

Pál emelkedett köszönő szavakkal kezdi az Efezusi levelét, Istent dicsőíti minden kiírástott áldásáért, ami nélkülözhetetlen a hívők életéhez – mint az űrruha annak, aki a Holdon jár. Kifejti, hogy Isten már „*a világ teremtése előtt*” (Ef 1:4, ÚRK) munkálkodott ezekért a hatalmas áldásokért. Hálát ad neki mindenért, amit a történelem során a hívőkért tett.

Az apostol bevezetője még értékesebbé teszi a levelet, főként mivel bemutatja, hogyan kell Istent dicsőíteni és hálát adni neki a tőle kapott áldásokért.

KRISZTUSBAN KIVÁLASZTVA ÉS ELFOGADVA

Egy köszönőlevél általában tartalmazza a kapott ajándék, ajándékok leírását. Ef 1:3-14 verseiben Pál hosszú felsorolásban hálát ad Istennek az evangélium áldásaiért.

Dicsőíti az Urat azért, mert „*megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben, a Krisztusban*” (Ef 1:3, ÚRK). Az áldások lelki (görögül *pneumatikosz*) jellege arra enged következtetni, hogy a Szentlélektől (*pneuma*) származnak. Pál záró áldásmondásában is dicsőíti a Lelket a hívők életében végzett munkájáért (Ef 1:13-14).

Ef 1:3-6 szakasza megindító módon taglalja, hogyan tekint ránk Isten Krisztusban. Már a világ teremtése előtt kiválasztott bennünket Jézusban, és elhatározta, hogy mint drága gyermekei szentül és feddhetetlenül álljunk meg előtte (Ef 1:4; vö. Ef 5:27), a Krisztusban való teremtés és megváltás érdeméért (Ef 1:5). Már azelőtt azt tervezte, hogy elfogad bennünket „*a Szeretettben*” (Ef 1:6, ÚRK), mielőtt ragyogni kezdett a nap. Dióhéjban: Isten azt akarja, hogy megmeneküljünk, tehát az üdvösséget csakis a saját bűnös döntéseink miatt veszíthetjük el.

Mit jelent „*a mennyekben*” kifejezés az Efezusi levélben (ez a szó az Újszövetségben csak itt fordul elő)? Tanulmányozzuk át a használatát (lásd Ef 1:3, 20; 2:6; 3:10, 15; 4:10; 6:9, 12)!

Az Efezusi levélben a „*mennyekben*” és a hasonló kifejezések Isten lakóhelyeként mutatnak a mennyre (Ef 1:3; 6:9), a lelki hatalmak székhelyére (Ef 1:10, 20-21; 3:10, 15; 6:12), ahol Krisztus felmagasztaltatott az Atya jobbján (Ef 1:20). A hívők már most járulhatnak a mennyhez, hogy lelki áldásokat nyerjenek Krisztusban (Ef 1:3; 2:6). Bár a menny az áldások helyszíne lett a hívők számára, továbbra is tart a küzdelem a Krisztus uralmával szembeszegülő gonosz erők ellen (Ef 3:10; 6:12).

Időzzünk még Ef 1:4 versénél, ahol az áll, hogy Isten már „*a világ teremtése előtt*” kiválasztott bennünket Krisztusban! Mit jelent ez? Hogyan mutat ez rá Isten irántunk való szeretetére, illetve arra, hogy mennyire vágyik a megmentésünkre?

NAGY ÁR A MEGVÁLTÁSÉRT, BŐSÉGES BŰNBOCSÁNAT

Pál hallgatósága életében a bűn sötét, mindent lehengető erő volt. Élő halottak – az apostol így jellemezte korábbi létüket, „*halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt*” (Ef 2:1, ÚRK). Úgy éltek, avagy „járkáltak”, ahogy Sátán parancsolta (Ef 2:1-3). A bűn és Sátán rabjaiként maguktól nem szabadulhattak, meg kellett őket menteni. Isten ezt Krisztus kegyelme által tette meg, Pál ezért az Úr kegyelmének két új áldását magasztalja a hívők életében: a megváltást és a bűnbocsánatot.

Olvassuk el Ef 1:7-8 verseit! A „megváltás” fogalma gyakran megjelenik az Újszövetségben. Hasonlítsuk össze az alkalmazását Kol 1:13-14, Tit 2:13-14 és Zsid 9:15 verseivel! Milyen gondolatok köszönnek vissza Ef 1:7-8 szakaszából?

Ef 1:7 versében a „váltásnak” fordított görög szó az *apolütrószisz*, ami eredetileg arra vonatkozott, amikor megvásárolták egy rabszolga szabadságát, vagy amikor fizettek egy fogoly kiszabadulásáért. Szinte halljuk a rabszolga-kereskedő hangját, aki árusítja a *portékáját*, vagy azt, ahogy a rabszolga bilincsei dermesztően csikorognak. Amikor az Újszövetség a megváltást tárgyalja, hangsúlyozza a rabszolgák szabadságának nagy árát. Elképesztően magas volt a szabadságunk ára: „*Benne [Jézusban] van a mi váltásunk az ő vére által*” (Ef 1:7, ÚRK). A megváltás gondolata Isten kegyelmét, nagylelkűségét méltatja, amiért megfizette a hatalmas árat. Isten szabadságot és méltóságot ad nekünk, többé már nem vagyunk rabok! „A megváltás azt jelenti, hogy emberként és nem tárgyként kezelnek bennünket. A menny polgáiraivá válnunk, ahelyett, hogy a föld rabszolgái lennénk” (Alister E. McGrath: *What Was God Doing on the Cross?* Grand Rapids, MI., 1992, Zondervan, 78. o.). Figyeljünk fel arra, hogy középkori, nem biblikus eredetű az a gondolat, miszerint Isten Sátánnak adja a megváltás árát! Az Úr semmivel nem tartozik az ördögnek, nem is fizet neki semmit! A Golgota biztosította áldások közé tartozik a bűneink bocsánata (Ef 1:7). Krisztus a kereszten magára vette mind múltbeli, mind jövőbeli bűneink árát, „*Eltörölte az ellenünk szóló rendelkezéseivel minket terhelő adóslevelet*” (Kol 2:14, ÚRK). Isten nagylelkű Atyaként járt el, amikor Krisztus által megváltott és megbocsátott nekünk „*kegyelmének gazdagsága szerint. Melyet nagy bőséggel közölt velünk*” (Ef 1:7-8).

Mit jelent nekünk, hogy megbocsátást és megváltást nyertünk Krisztus engesztelő áldozata révén? Mi van, ha méltatlannak érezzük magunkat? (Támpont: méltatlanok vagyunk, éppen ez a kereszt lényege!)

ISTEN NAGYÍVŰ, KRISZTUS-KÖZPONTÚ TERVE

Mi a terve Istennek az „*idők teljességének rendjére nézve*” (Ef 1:9-10)? Mennyire átfogó ez a terv?

Pál háromféleképpen jelöli Isten tervét. 1) Az Ő akaratának titka, 2) amit előre elhatározott, illetve 3) ami az idők teljességére vonatkozik. Mi tehát a végső, legfőbb terve? Az, hogy Jézusban egyesít mindeneket mindenütt!

Az apostol igen kifejező szót használ a terv jellemzésére (görögül *anakephalaiószaszhai*), ami azt jelenti, hogy mindent „összeadni”, vagy „összegezni” Krisztusban. Az ókori számvitel szerint a számok oszlopát „összeadták”, az összeget pedig a tetejére írták. Jézusban összegződik Isten eszkatológiai terve. Ez a Krisztus-központú terv megvolt már „*a világ teremtése előtt*” (Ef 1:4), és olyan széles, hogy átfog minden időt (az idők teljességét) és teret („*mindeneket... mind amelyek a mennyekben vannak, mind amelyek e földön vannak*”). Az apostol kijelenti, hogy a Krisztusban való egység a világegyetemre vonatkozó nagy isteni cél.

Pál bemutatja a témát, ami az egész levelet átszövi: az „*idők teljességének rendjére*” (Ef 1:10) vonatkozó isteni tervet tárgyalja. Isten azzal kezdi a mindenség egyesítésére vonatkozó, Jézus halálában, feltámadásában, mennybemenetelében és felmagasztalásában gyökerező tervét (Ef 1:15-2:10), hogy megalapítja az egyházat és egyesíti benne az emberiség egymástól elkülönült részeit: zsidókat és pogányokat (Ef 2:11-3:13).

Az egyház így jelzés a gonosz erőknek, hogy Isten terve már a végrehajtás fázisában van, vége lesz megosztó uralmuknak (Ef 3:10). Ahogy azt a Biblia másutt is írja: „*mert leszállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal teljes, úgy mint aki tudja, hogy kevés ideje van*” (Jel 12:12).

Az apostol levelének második fele az egységre mutató lelkesítő felszólítással kezdődik (Ef 4:1-16), amit hosszas buzdítás követ, hogy tartózkodjanak az egységnek ártó viselkedéstől, inkább építsék a közösséget hívó társaikkal (Ef 4:17-6:9). Pál azzal a felemelő képpel zár, hogy az egyház egységes sereggént harcol a békéért Krisztus nevében (Ef 6:10-20).

Hogyan ismerhetjük el és örülhetünk annak, hogy a Krisztus Jézusban nyert megváltás szerves része valami még átfogóbbnak, hatalmasabbnak, Isten kidolgozott, legfőbb tervének, ami szerint mindeneket egyesít majd Krisztusban?

ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÉLNI

„Őbenne kaptunk örökséget, ahogyan az előre el volt rendelve annak végzése szerint, aki mindent az ő akaratanak tanácsából munkál, hogy dicsőségének magasztalására legyünk, mint akik előre reménykedtünk Krisztusban” (Ef 1:11-12, ÚRK).

Úgy tűnik, az ezezusi hívők elfelejtették, hogy kik is ők keresztényekként, ezért elcsüggedtek (lásd Ef 3:13). Pál a korábban írtakkal összhangban (Ef 1:3-5) ismét meg akarja szilárdítani őket keresztény identitásukban. A hívők nem különféle istenségek vagy égi erők véletlenszerű és önkényes döntéseinek áldozatai, hanem Isten gyermekei (Ef 1:5), akik számtalan áldáshoz férhetnek hozzá Krisztus által az Úr mélységes tanácsai és örökérvényű döntései révén. Isten célja, tanácsa és akarata (Ef 1:11) valósul meg az életükben annak a nagyobb tervnek a keretében, ami alapján mindent egyesíteni fog Krisztusban (Ef 1:10). Rendületlen lehet a bizalmuk az Isten előtti helyzetüket és az általa nyújtott áldások hatásosságát illetően. Az életüknek Ef 1:3-14 üzenetét kell hangosan hirdetnie: áldott legyen az Isten és az Úr Jézus Krisztus Atyja!

Vessük össze az „örökség” témáját Ef 1:11, 14 és 18 verseiben! Vajon miért lehetett olyan fontos ez a gondolat Pálnak?

Kaptunk már örökséget valakinek a halála után? Talán egy rokonunk hagyatott ránk valamilyen értéket vagy jelentősebb pénzüsszeget. Az apostol szerint Jézus halála révén a keresztények örökséget kaptak Istentől (Ef 1:14), ugyanakkor az Ő örökségévé is lettek (Ef 1:18).

Az Ószövetség időnként úgy utal a népre, mint Isten hagyatékára vagy örökségére (5Móz 9:29; 32:9; Zak 2:12). Egyértelmű Ef 1:18 versében az Úr öröksége vagy azzá válás gondolata, minden bizonnyal ezt jelenti Ef 1:11 versében a kifejezés (amit úgy is fordíthatnánk: „Benne váltunk örökséggé”). Pál a keresztényi énképük központi elemeként szeretné a hívők tudtára adni, hogy mennyire értékesek Isten szemében. Nemcsak örökséget kaptak az Úrtól (Ef 1:14; 3:6; vö. 5:5), hanem ők lettek Isten öröksége!

Mi a különbség aközött, amiért megdolgozunk és amit örökül kapunk? Hogyan segíthet ez a gondolat felmérni, hogy mit kaptunk Jézusban?

A SZENTLÉLEK: PECSÉT ÉS ZÁLOG

Ef 1:13-14 szakaszában Pál röviden összefoglalja az olvasói megtérési történetét. Milyen szakaszokat említ?

Pál két képet vagy metaforát használ a Szentlélekre, amikor a hívők életében megmutatkozó jelentőségét kutatja. Először is pecséthez hasonlítja, ami a Lélek elpecsételõ jelenlétét jelképezi, ez a megtérés idején történik. Az ókorban széles körben használtak pecsétet különféle céllal: hitelesítettek vele törvények és megállapodások másolatait, vagy valamilyen tároló eszköz tartalmának kiválóságát, mennyiségét (pl. Ez 28:12). Pecséttel tanúsítottak adásvételt (pl. Jer 32:10-14, 44), szerződéseket, leveleket (pl. 1Kir 21:8), végrendeleteket és örökbefogadást. A Szentlélek jelenléte az ember életében Istenhez tartozóként jelöli meg a hívõt, valamint biztosítja védelmének ígéretérõl (vö. Ef 4:30), megpecsételtetett „*a megígért Szentlélekkel*” (Ef 1:13, ÚRK).

„Pál egyértelmûen kijelenti, hogy amint valaki átadja az életét Jézusnak és hisz benne, a Szentlélek elpecsételi (görög ige: *szphragidzó*) Krisztusban a megváltás napjára. Milyen csodálatos, felszabadító és megnyugtató ez az igazság! Isten Lelke már a hitük megvallásának legelső pillanatában megjelenõ Krisztus követõit az üdvösség pecsétjével” (Jiri Moskala: *Misinterpreted End-Time Issues: Five Myths in Adventism. Journal of the Adventist Theological Society*, 28, 1. sz. 2017, 95. o.).

A második kép a zálog, amit az apostol a Szentlélekre használ. A Lélek az örökségünk záloga, előre mutat a pillanatra, amikor teljes egészében megkapjuk az örökséget (vö. 2Kor 1:22; 5:5).

A „zálognak” fordított héber jövevényszót (*arrabón*) az újszövetségi idõkben gyakran használták a koiné, vagyis a görög köznyelvben. Az „első részlet”, a „letétet” jelezte, ami után a fizetõ félnek még többet kell majd teljesítenie.

Figyeljük meg, nem a hívõknek kell megfizetniük ezt az összeget, hanem õk kapják Istentõl! Pál elmondja, hogy a Szentléleknek a hívõk életében való jelenléte az üdvösségük és megváltásuk örökségének elsõ törlesztõrészlete, aminek a teljességét Krisztus visszatérésekor vehetik át. A mi feladatunk hálával és alázatos szívvel elfogadni, amit Isten felkínál nekünk Jézusban.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Vajon Ef 1:3-14 szakasza azt tanítja, hogy Isten határozza meg az emberek jövőjét, egyeseket örök életre, másokat pedig örök halálra rendel? Többen sajnos így hiszik. Viszont gondoljuk csak át a következőket!

1. Az igeszakaszban Krisztus szerepe meghatározó, mivel Isten úgy döntött, hogy „Jézus Krisztus által” (Ef 1:5), „Őbenne” (Ef 1:4, 11) fogad bennünket örökbe. Ez arra enged következtetni, hogy mindazokat kiválasztja és eleve elrendeli, akik a Krisztusban való hitet választják, és nem válogatja ki már az emberek születése előtt, hogy ki üdvözljön vagy vesszen el. Isten döntése a megfontolt és előre elrendelt isteni válasz azoknak, akik Krisztusba vetett hittel élnek.
2. Továbbá Ef 1:3-14 része élénk, kapcsolatokra utaló szóhasználattal érzékelteti az Úrnak az üdvösségért végzett munkáját. Isten az Atya, mi pedig a fogadott gyermekei vagyunk (Ef 1:3-5), és bőségesen kapunk az áldásaiból (Ef 1:8). A gazdag, kapcsolati szóhasználat fényében kell értelmezni Isten döntését és eleve elrendelését. Az Úr nem távolságtartó, érzéketlen bíró, aki csak a messzeségből rendelkezik, hanem minden gyermekének gondoskodó Atyja (lásd Ef 3:15).
3. Isten tiszteletben tartja az ember döntését, ezt tükrözi Ef 1:3-14 szakasza (különösen a 13. vers, ami kiemeli a hallás és a hit fontosságát), mint ahogyan a levél más részei (Ef 2:8; 3:17; 4:1-6:20, e szakaszok hangsúlyozzák vagy feltételezik a döntést és a hit választát) az Újszövetség egyéb szakaszaival együtt (pl. ApCsel 17:22-31; 1Tim 2:4). „Isten az Ő Fiának felbecsülhetetlen adományozása által körülvette a Földet kegyelmének légkörével, és ez olyan valóságos, mint az a légkör, amely a Földet övezi. Mindazok, kik ezt az életadó levegőt választják, Krisztus Jézusban érett férfiakká és nőkké növekednek” (Ellen G. White: *Jézus-hoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 51. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Még milyen érveket hoznánk annak alátámasztására, hogy Isten nem kénye-kedve szerint válogatta meg már a teremtés előtt, ki menekül meg és ki jut kárhozatra?
- 2) Végül is kinek a döntése határozza meg, hogy az ember talál-e üdvösséget Krisztusban?
- 3) „Akiben van a mi váltságunk az Ő vére által, a bűnöknek bocsánata az Ő kegyelmének gazdagsága szerint” (Ef 1:7). Hogyan fedi fel ez a vers az egyedül hit, nem pedig a törvény cselekedetei általi üdvösség valóságát?

REMÉNYIK SÁNDOR: A MEGÁTKOZOTT KÉZ

Testvér, - az én kezem megátkozott.
Embert, dolgot, lelket, gondolatot,
Semmit se tudok megfogni vele,
Csak belemarkolok a semmibe.
Nézd ezt a bús, üres mozdulatot:
Nem is levegő, amit megfogok,
Levegő: szelíd, meleg, földi „semmi”.
Csak a világűr hideg semmije
Tud ilyen kegyetlenül üres lenni.
Kapaszkodnék én akármibe már,
De karfa, korlát, horgony, szalmaszál,
Minden kisiklik a kezem közül,
S a hiba kezemben van egyedül.
Kétségbeesve nézem, hol a part,
S csodálkozom: a víz felett mi tart?
Mi tart, mi tart még, Uram, Istenem...? -
Talán egy Kéz, mely láthatatlanul,
Bár én nem fogom - fogja a kezem.

A felmagasztalt Jézus ereje

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 9:29; Zsoltárok 110:1;
1Korinthus 15:20-22; Efezus 1:15-23; 3:14-21;
1Thesszalónika 5:16-18

„és milyen mérhetetlenül nagy az ő hatalma bennünk, akik hiszünk hatalma erejének ama munkája szerint, amelyet megmutatott Krisztusban, amikor feltámasztotta a halottak közül, és a maga jobbjára ültette a mennyekben” (Ef 1:19-20, ÚRK).

Az ember mind nagyobb és nagyobb erőre akar szert tenni. A Devel Motors autógyár például bemutatta a Devel Sixteen 16 cilinderes prototípusát, 12.3 literes motorral, több mint 5 000 lóerő teljesítménnyel. Vagy ha ez még nem lenne elég, gondoljunk a Peterbilt nyerges vontatóra, a motorházában három Pratt & Whitney J34-48 sugárhajtású motorral! 36 000 lóerővel büszkélkedik és 6.5 másodperc alatt tesz meg 400 métert, rendszerint eléri a 605 km/h sebességet, mielőtt kiengedné két ejtőernyőjét.

Pál viszont azért imádkozik, hogy a kultúránk különféle hatalmainak és istenségeinek csodálata által megkísértett efezusi hívók a Szentlélek által tapasztalják annak az erőnek a nagyságát, amit Isten a rendelkezésükre bocsát Krisztusban. Ez nem lóerőben vagy varázserőben mérhető, hanem a világmindenséget megrengető négy üdvtörténeti eseményben mutatkozik meg, amelyek a következők: 1) Jézus feltámadása, 2) az Isten trónjára való felmagasztaltatása, 3) mindenkinek Krisztus uralma alá rendelése és 4) az, hogy Krisztus lett az egyház Feje (Ef 1:19-23).

A hívók e négy esemény alapján kezdhetik felismerni és tapasztalni Isten felmérhetetlen hatalmát, amit az érdekükben gyakorol.

IMÁDKOZNI ÉS HÁLÁT ADNI

Pált lelkesítette a hír, hogyan az efezusi hívők erősödtek a Jézusba vetett hitben és az egymás iránti szeretetben (talán éppen Tükhikosz számolt be neki erről; Ef 6:21-22), ezért elmondja, hogyan imádkozik értük.

Hasonlítsuk össze Pál két imáját Ef 1:15-23 és 3:14-21 szakaszaiban! Mely témákban egyezik a két rész?

Az imáink hangneme időnként talán túl borús, mivel ilyen vagy olyan kihívás, gond miatt bánkódunk. Pálnak az Efezusi levélben feljegyzett imája azonban arra enged következtetni, hogy a hálaadás az ima természetes nyelve. Számba vesszük Isten áldásait és hálát adunk neki értük. Igyekszünk észrevenni, hogyan munkálkodik az Úr a nehéz körülmények között és dicsőítjük Őt az életünket átforgató jelenléteért. Ünnepeljük a felmagasztalt Jézus kegyelmét és erejét (Ef 1:20-23), megköszönjük neki, hogy megáldja a befolyási körünkbe tartozókat. Az az apostol imaéletet átforgató titka, hogy *az ima a kulcsa a dicsőítésnek és a hálaadásnak*.

Pál elmondja: „*nem szűnök meg hálát adni értetek imádságaimban, megemlékezve rólatok*” (Ef 1:16, ÚRK; lásd még Fil 1:3-4; 1Thessz 1:2; 5:16-18).

Mit jelent valójában az, hogy „*Szüntelen imádkozzatok*” (1Thessz 5:17)? Azt nem jelentheti, hogy folyton térden állva fohászunk az Úr előtt. Arra utal, hogy Isten Lelke által az Ő jelenléte és ereje előtt kitért szívvel éljük az életünket, így keressük a hálaadás lehetőségeit. Azt jelenti, hogy hajlandóak vagyunk az Ő jelenlétében feldolgozni az élethelyzeteket, isteni tanácsot keresni a váratlan fordulatok között, vagyis nem Istentől elidegenedve élünk, hanem állandóan nyitottak vagyunk az isteni vezetésre.

Túl gyakran csupán valami „kedves” dologként gondolunk az imára, mint a tanítványság egy adalékára, amit akkor gyakorolhatunk, amikor éppen jól esik. Pál más megközelítésre ad példát. Komolyan veszi az efezusi hívőkért való imádkozás feladatát, annak során pedig egyszerre hálát ad (Ef 1:16; vö. 1:3-14) és közben is jár értük (Ef 1:7-23; vö. 3:14-21). Szerinte az imádság központi a keresztény életében, avagy az a központi feladat. E versekben megindító felhívást tesz az imádkozásra. Az apostol eltökéltségének példáját szem előtt tartva mi is gondolkozzunk el a saját „imaszolgálatunkról”!

Miért fontos imánkban mindig megköszönni Istennek azt, amiért hálával tartozunk neki?

A SZENTLÉLEKTŐL JÖVŐ BÖLCSESSÉG

„...nem szűnök meg hálát adni értetek imádságaimban, megemlékezve rólatok, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus Istene, a dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kijelentés Lelkét, hogy őt megismerjétek” (Ef 1:16-17, ÚRK).

Pál az imái feljegyzése között leír egy fontos kérést, amit Isten trónja elé visz. Korábban megjegyezte, hogy a Szentlélek már a megtérésük idején belépett a hívők életébe (Ef 1:13-14). Most a Lélek új áldásáért imádkozik, hogy olyan lelki bölcsességet kapjanak, ami Jézus alaposabb ismeretében gyökerezik („hogy őt megismerjétek” Ef 1:17, ÚRK).

Milyen három területért imádkozik Pál, hogy azokban a Szentlélek különleges bölcsességet adjon a hívőknek (lásd Ef 1:17-19)?

Pál azért imádkozik, hogy az evezusiak megtudják, „mi az Ő elhívásának a reménysége” (Ef 1:18). Ezzel azt kéri, hogy felismerjék, mit tett már meg Isten az üdvösségük érdekében (Ef 1:3-9, 11-13) és milyen dicsőséges jövőt tervezett a számukra (Ef 1:10, 14).

Amikor imájában kéri, hogy megismerjék, „milyen gazdag az ő örökségének dicsősége a szentek között” (Ef 1:18, ÚRK), akkor azt az ószövetségi gondolatot idézi fel, miszerint a hívők jelentik Isten örökségét (5Móz 9:29; 32:9; Zak 2:12; vö. Ef 1:11). Szeretné, ha tudnák, nemcsak örökséget kaptak az Úrtól, hanem ők lettek Isten öröksége. Pál azt akarja, hogy felismerjék, mennyire értékeli őket az Úr.

Az apostol azért is imádkozik lelki bölcsességért, hogy megérthessék, „milyen mérhetetlenül nagy az ő hatalma bennünk, akik hiszünk hatalma erejének ama munkája szerint” (Ef 1:19, ÚRK). Ezalatt azt érti, hogy a Szentlélek újonnan meggyőzi majd őket arról, milyen óriási hatalma van az Úrnak, amit az Ő érdekükben használ fel.

Pál ezekkel az imákkal azt szeretné elérni, hogy az emberek maguk is tapasztalják, mit kaptak Jézusban.

Hogyan szerezhetünk még több tapasztalatot azzal, hogy „milyen mérhetetlenül nagy az ő hatalma bennünk, akik hiszünk hatalma erejének ama munkája szerint” (Ef 1:19, ÚRK)? Mit jelent ez a mindennapokban?

RÉSZESÜLNI A FELTÁMADÁS EREJÉBEN

Pál imádságának következő részében, Ef 1:20-23 szakaszában kifejti azt a harmadik kérdést, amiben szeretné, ha a Szentlélek bölcsességet adna a hívőknek: milyen hatalmas Isten ereje, amit az ő érdekükben használ. Kezdeként két üdvtörténeti pillanatra mutat rá, amiben felvillant Isten hatalma: 1) Jézusnak a halottak közül való feltámadása és 2) Krisztus felmagasztaltatása a világegyetem trónján (Ef 1:20).

Hogyan nyilvánult meg Isten hatalma Jézus feltámadásában (1Kor 15:20-22; Ef 1:20; Fil 3:8-11; Zsid 13:20-21; 1Pt 1:3)?

Jézus feltámadása a keresztény hit vitathatatlan eleme (1Kor 15:14, 17). A hűségesek azért várhatják Krisztus visszajövelekor a nagy, jövőbeli feltámadást az örök életre, mert Ő feltámadt (1Kor 15:20-23). Azért kaphatjuk tőle az evangélium áldásait, így a Szentlélek jelenlétét is az életünkben, mert Ő él.

Zsolt 110:1 verséből származik az a kép, hogy Isten „*a maga jobbára ültette [Krisztust]*” (Ef 1:20, ÚRK). Ez a legtöbbet idézett szakasz az Újszövetségben (mindegyik imént idézett igeszakasz abból merít). Jézus felmagasztalása az Efezusi levél kiemelkedő témája. A hívők vele [Krisztus Jézussal] ülnek le a mennyekben (Ef 2:6). Továbbá Pál úgy utal Krisztus felemeltetésére, mint annak előjelére, hogy Ő mindeneget beteljesít és egyházát ajándékokkal halmozza el (lásd Ef 4:8-11).

Ef 4:8-11 szakaszában az apostol óv bennünket: ne állóképként tekintünk arra, hogy Krisztus az Atya trónján ül, hanem inkább „a felmagasztalt Krisztus dinamikus újszövetségi képét lássuk, aki Lelke által meghódítja az egész világot” (F. F. Bruce: *The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians*. Grand Rapids, MI., 1984, Eerdmans, 133. o.). Pál tehát nemcsak a hívőknek felkínált isteni hatalom példajaként emlegeti Krisztus felmagasztaltatását/megkoronázását, hanem annak forrásaként is.

Milyen helyzetekben van most szükségünk Krisztus hatalmára? Hogyan vehetjük még inkább igénybe az erejét? Az életmódunkban mi akadályozhatja, hogy erőt kapjunk tőle?

KRISZTUS MINDEN HATALOM FÖLÖTT

Pál örömmel szól Jézus felmagasztalásáról, hogy már az Atya jobbán ül a világmindenség trónján. Miután tisztázta Krisztusnak az Atyával való kapcsolatát („ültette Őt a maga jobbára a mennyekben” Ef 1:20), rátér a „hatalmakhoz” való viszonyára. Jézus minden földi hatalom felett áll, mivel társuralkodó az Atya mellett (Ef 1:21).

Hasonlítsuk össze azokat az igeszakaszokat, amelyekben Pál a gonosz lelki erőket említi meg Ef 1:21, 2:2 és 6:12 verseiben! Vajon miért foglalkozhatott az apostol ennyit ezekkel?

ApCsel 19:11-20 részében Skéva hét fiának a története példázza, hogy Pál korában Efezus a varázslás egyik központja volt. „A görög világban a varázslás gyakorlásának az volt a lényege, hogy úgy tartották, a szellemvilágnak befolyása van az élet szinte minden egyes részére. Az volt a varázslók célja, hogy megkülönböztessék a segítő szellemeket az ártó lelkektől, és megtanulják, hogyan tevékenykednek az egyes lelkek, illetve azok milyen erő és hatalmi viszonyban állnak egymással. Ezzel az ismerettel olyan szóbeli vagy írott varázsigéket találhattak ki, olyan talizmánokat stb. készíthettek, amelyekkel képesek voltak manipulálni a lelkeket egyes emberek érdekében. A megfelelő varázsigével meg lehetett gyógyítani a lelki eredetű betegségeket, [vagy akár azt is] biztosíthatták, hogy ki nyerje meg a fogathajtó versenyt” (Clinton E. Arnold: *Power and Magic: The Concept of Power in Ephesians*. Grand Rapids, MI., 1992, Baker Books, 18. o.).

Az efezusi vallási élet egyik jellegzetessége, hogy varázslataikban megnevezték az istenségeket és az erőket (lásd ApCsel 19:13), és ezt ma is hasonlóan gyakorolják bizonyos körök. Pál egyértelművé akarta tenni a Krisztus és más erők közötti viszonyt: a felmagasztalt Jézus messze „felül [áll minden] fejedelemségen, hatalmasságon, erőn, uraságon” (Ef 1:21, ÚRK). Hogy pedig teljesen biztosra vegye, a hallgatósága megérti: nincs más hatalom Jézusén kívül, utal a varázsigékben szereplő istenségek megnevezésére is: „és minden néven, amelyet valaki kap” (Ef 1:21, ÚRK). A térről az időre átváltva Pál kiemeli Krisztus felmagasztalt uralmának korlátatlanságát is. Jézus uralma „nemcsak e világon, hanem az eljövendőben is” (Ef 1:21, ÚRK), minden erő felett áll.

Milyen megnyilvánulási formái vannak ma a gonosz hatalmaknak? Hogyan lehetünk biztosak abban, hogy nem kerülünk kapcsolatba velük?

JÉZUS, A MINDENSÉG ÉS AZ EGYHÁZ

A korai keresztények Jézus felmagasztalásának ígérését látták Zsolt 110:1 versében: „Így szól az Úr az én uramhoz: Ül a jobbmra, amíg ellenségeidet a lábad alá nem vetem zsámolyul” (ÚRK). Ugyanígy olvasták a 8. zsoltárt is, ami alátámasztja, hogy „mindent lábai alá vetettél” (Zsolt 8:7) az embernek (Zsolt 8:5). Azt hitték, hogy a sötétség erői a fejük fölött voltak a menynekben, leigázással fenyegették őket, viszont belekapaszkodtak abba az igazságba, hogy a gonosz erők Krisztus lábai alá vettek.

Figyeljük meg, hogy az Atya „az ő lába alá vetett mindent, és őt [Jézust] rendelte mindenek fölött való fővé az egyházban” (Ef 1:22, ÚRK; vö. „Őt tette mindenek fölött az anyaszentegyháznak fejévé” KAR). A „mindenek” egyetemes, mindent felölelő kifejezés, de Pál itt az Ef 1:21 versében említett „erőkre” utal. Isten mindent Krisztus lába alá rendelt – a kozmikus, természetfeletti és lelki hatalmakat is.

Mi az előnye az egyház számára annak, hogy Isten felmagasztalta Krisztust a világegyetem trónjára, és Ő uralkodik mindenek fölött mennyen és földön (Ef 1:22-23)?

Az Úr győzedelmessé tette Krisztust minden gonosz hatalom fölött. A Jézussal szoros összeköttetésben álló egyház, aminek a szükségleteiről Ő gondoskodik, már megkapta a győzelem ígérését az ellenségek fölött. Az egyházáért munkálkodik Isten ereje, ami a feltámadáskor és a világegyetem erői fölé magasztalásakor nyilvánult meg. Isten a győztes Krisztust adta az egyháznak, ami eggyé vált benne, ezért nevezik az Ő testének.

Hogyan ismerhetjük meg hívóként a felmagasztalt Krisztust? Hogyan tapasztalhatjuk Isten erejét az életünkben? Pál nem nevez meg semmiféle stratégiát erre. Az viszont sokat elárul, hogy ez a szakasz egy „imakérés” része. Az apostol hiszi, hogy az Úr válaszolni fog az imájára. Megerősíti, hogy milyen hatása van annak, ha Istennek a Krisztusban megmutatkozott hatalmát magasztaljuk az Ő színe előtt és kérjük, hogy tevékenykedjen tovább az életünkben.

Hogyan tapasztaltuk már az ima erejét? Nem csupán a meghallgatott imák esetében, hanem általában. Hogyan von minket közelebb Istenhez az imádság és a Jézusban felkínált erő?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Olvassuk el Krisztus felmagasztalásáról a következő két írást Ellen G. White tollából!

„Miután Krisztus a mennyei kaput átlépte, angyalok imádata közben megkoronázták. Amint ez a szertartás véget ért, a Szentlélek gazdagon áradt a tanítványokra, és Krisztus valóban megdicsőítettett azzal a dicsőséggel, amellyel öröktől fogva rendelkezett Atyjánál. A Lélek pünkösdi napi kiárasztásával a menny azt üzenté: a Megváltó ünnepélyes felkenetése megtörtént. Ígérete szerint elküldte követőire a mennyből a Szentlelket annak jeléül, hogy mint pap és király, átvett minden hatalmat mennyen és földön, és népének Felkentje lett” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 25. o.). „Az Atya karjaival átöleli Fiát és azt mondja: *»Imádják őt az Istennek minden angyalai«* (Zsid 1:6). Kibeszélhetetlen örömmel a fejedelemségek és hatalmasságok elismerik az élet Fejedelmének a felsőbbségét. Az angyalok serege arcra borul Krisztus előtt, miközben boldog kiáltás tölti meg a menny összes udvarát. *»Méltó a megöletett Bárány, hogy vegyen erőt és gazdagságot és bölcsességet és hatalmasságot és tisztességet és dicsőséget és áldást«* (Jel 5:12).

A diadalénekek összekeverednek az angyalok hárfáinak a muzsikájával, míg a mennyből kicsordulni látszik az öröm és a dicséret. Az elvesztett megtalálták. A mennyből fenséges hangok csendülnek, amelyek azt hirdetik: *»A királyszékben ülőnek és a Báránynak áldás és tisztesség és dicsőség és hatalom örökkön örökké«* (Jel 5:13)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 740-741. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Gondolkozzunk el Jézus felmagasztaltatásán a „már” és „még nem” vonatkozásában! Milyen értelemben igaz, hogy Krisztus már – azaz „most” – Úr *„mindenek fölött”* (ÚRK), így a neki alárendelt ördögi hatalmak fölött is? Továbbá milyen értelemben tekint a jövőbeli beteljesülés felé mindenek fölötti uralma – azaz a „még nem” (lásd 1Kor 15:24-28)?
- 2) Mennyire élünk már most annak a fényében, hogy Krisztus Úr mindenek fölött? Vagy pedig mennyire élünk a többi, bukott erő hatalma alatt, amelyek ereje egyre inkább csak apad? Honnan tudhatjuk, hogy melyik melyik? Hogyan tarthatjuk magunkat távol a gonosz erőtől, amelyek ugyan már vereséget szenvedtek, de még mindeütt ott vannak a világunkban?

REMÉNYIK SÁNDOR: RAKÉTA-HAJÓ

Valaki ma értem imádkozott.
Nem, nem bírom másként megérteni
Az édes enyhülést, mely elfogott.
Valaki értem jól imádkozott.

Imája roppant kezdő-sebességgel
Megragadott és végtelenbe vitt,
Sötét sorsommal búgva befutotta
Az Isten-távol fény-mérföldjeit.

Mellette naprendszerek múltak el,
Mint vonat mellett éjjel házikók, -
Jézus kikötő-szíve várta már
Az értem kilőtt rakéta-hajót.

És szóltak ott fenn: Jól van, hát legyen.
Függesztessék fel ma este a fátum, -
Egy órára, míg a nap lemegyen,
Legyen neki szabadság, kegyelem!

S egy óráig, míg a nap lebukott,
Áldottam gyöngyházfényű ég alatt
Az ismeretlen rakéta-hajót,
Mely értem Isten trónjáiig haladt.

Hogyan ment meg bennünket Isten?

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Róma 5:17; Efezus 2:1-10; 5:6, 14;
2Timóteus 1:7

„De az irgalomban gazdag Isten az ő nagy szeretete által, amellyel minket szeretett, minket, akik halottak voltunk vétkeinkben, Krisztussal együtt meg-elevenített” (Ef 2:4-5, ÚRK).

1987. október 14-én a tizennyolc hónapos Jessica McClure a nagynénje hátsó kertjében játszott, amikor beleesett egy hét és fél méter mély kútba. Az eset az egész világ figyelmét a texasi Midlandre terelte. A világ közönsége figyelte, amint a kis Jessica aludt, sírt, énekelt és az anyukáját hívta. Nézték, ahogy a különleges mentőszolgálat tagjai friss levegőt pumpáltak a kút mélyére.

Jessica az esése után ötvennyolc órával, a világszéles nézőközönség szeme láttára szabadult ki a húsz centiméter széles átmérőjű kútból, ahová több mint két napra beszorult. Scott Shaw Pulitzer-díjas fényképész megörökítette a pillanatot, amint a mentőkötél mögül aggódva néznek le a mentők a dráma középpontjában levő, bekötözött kis „csomagra”, Jessicára.

Semmi nem ragadja úgy magával az embert, mint egy mentőakció története. Pál pedig Ef 2:1-10 szakaszában közeli képet mutat minden idők legnagyobb, legátfogóbb mentőakciójáról - Istennek az emberiséget megváltó munkásságáról. A történet még izgalmasabb lesz attól, hogy nem csupán mások megmentését nézzük végig, hanem a sajátunkénak is a szemtanúi vagyunk.

HOLTAK VOLTUNK, SÁTÁN MEGTÉVESZTETT

Olvassuk el Ef 2:1-10 szakaszát! Milyen fő gondolatot közöl itt Pál azzal kapcsolatban, amit Jézus tett értünk?

Pál már bemutatta a keresztények üdvösségét (Ef 1:3-23) és röviden összefoglalta az efezusi hívők történetét (Ef 1:13). Ef 2:1-10 szakaszában aztán részletesebben kifejti a megtérési történetüket, immár személyesebb megközelítéssel. Múltbeli bűnös életüket (Ef 2:1-3) szembeállítja Isten üdvösségének áldásaival, amelyeket Krisztus feltámadása, mennybemenetele és felmagasztalása részeként ábrázol (Ef 2:4-7). Az Úr kegyelmét és teremtői munkásságát méltatja, mert az az üdvösség alapja (Ef 2:8-10).

Ezt a három szakaszt szépen összefűzi Ef 2:5 verse: 1) „*halottak voltunk vétkeinkben*”; 2) „[Isten] *Krisztussal együtt megelevenített*”; 3) „*kegyelemből van üdvösségetek*” (ÚRK).

Ef 2:1-2 szakaszában Pál kiemeli, hogy megtérésük előtt milyen szomorú volt a hallgatóságának az állapota, lelkileg halottak voltak, rendszeresen vétkeztek és bűnben (Ef 2:1), Sátán uralma alatt éltek (Ef 2:2). Pál természetesen élő embereknek írta a levelét, akiket úgy szólít meg, mint akik egyszer átvitt értelemben „*halottak*” voltak (ÚRK; vö. Ef 5:14). A helyzetük elég kétségbeejtő és súlyos volt, mivel elszakadtak Istentől, az élet Forrásától (vö. Róm 5:17; 6:23; Kol 2:13).

Az apostol két külső erőt nevez meg a hallgatóság múltbeli életére gondolva, amelyek uralták őket. Az első ezek közül „*e világ folyása*” (Ef 2:2). Ez az efezusi szokásokat és viselkedést jelenti, ami az emberi életet Isten elleni lázadássá torzította el.

Sátánt kétféleképpen is úgy mutatja be, mint aki az életüket uraló második külső hatalom. Ő a „*levegőbeli hatalmasság fejedelme*” (Ef 2:2), mivel a „*levegő*” (avagy „*a mennyek*”) a természetfeletti erők helyszíne, így a gonoszoké is (vö. Ef 1:3; 3:10; 6:12). Ugyanakkor a földön is tevékenykedik, mivel ő az a lélek, „*mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik*” (Ef 2:2).

Mit tanítanak ezek a versek a nagy küzdelem valóságával kapcsolatban? Ugyanakkor hogyan találhatunk vigaszt és reményt abban a gondolatban, hogy Jézus már győzött és osztozhatunk a győzelmében?

MEGTÉVESZTETTEK BENNÜNKET A SAJÁT VÁGYAINK

„Egykor mi mindnyájan ezek között [az engedetlenek között] forgolódtunk, követve a test és a gondolatok akarátát és természet szerint a harag fiai voltunk, mint mások is” (Ef 2:3, ÚRK).

Isten közbeavatkozása nélkül az emberi életet nemcsak az Ef 2:2 versében említett külső erők uralják, hanem belsők is: *„követve testünk kívánságait, cselekedve a test és a gondolatok akarátát” (Ef 2:3, ÚRK; vö. Jak 1:14; 1Pt 1:14).*

Mit ért Pál azon, amikor kijelenti, hogy egyszer *„a harag fiai voltunk, mint mások is” (Ef 2:3, ÚRK)?* Vö. Ef 2:3 és 5:6 verseit!

Elég csüggesztő már az elveszett élet jelen valósága is, de a végidei következmények még félelmetesebbek. Az emberek *„természet szerint a harag fiai”, „mint mások is” (Ef 2:3, ÚRK),* Isten végidei ítéletének fenyegetése alatt élnek.

Egy másik ijesztő valóságra mutat a *„természet szerint a harag fiai”* kifejezés. Bár az Úr képmásai vagyunk, felismertük magunkban, hogy valami mélységesen elromlott bennünk. A keresztyén élet tehát nem arról szól, hogy felülkerekedünk egy-két rossz szokáson vagy legyőzzük a vétkeinket, bűneinket (Ef 2:1). Nem csupán *bűnökkel* küszködünk, hanem *a bűnnel!* Hajlunk az Isten elleni lázadás és önpusztítás felé. Emberként alaphoz az önpusztító, bűnös magatartás csapdájában vagyunk, és Sátán utasításait (Ef 2:2), illetve a saját belső, bűnös vágyainkat követjük (Ef 2:3). A hívők egykor *„természet szerint a harag fiai”* voltak.

Fontos megjegyezni, hogy Pál múlt időt használ - *„természet szerint a harag fiai voltunk” (Ef 2:3, ÚRK).* Ez nem azt jelenti, hogy a hívőknek már nem kell megküzdeniük a belső rossz hajlamukkal. Az apostol a levele jelentős részét - Ef 4:17-5:21 szakaszát - azzal tölti, hogy figyelmeztet: a bűnös természetben gyökerező gonosz cselekedetek továbbra is veszélyt jelentenek a keresztyének számára. Ugyanakkor nem kell többé az „ó embernek” irányítania a hívőket, akik Krisztus erejéből már levethetik *„a korábbi életvitelek szerinti ó embert”,* és felöltözhetik *„az új embert, amely Isten szerint teremtett igazságban és valóságos szentségben” (Ef 4:22-24, ÚRK).*

Ki ne tapasztalta volna már, mennyire romlott a természetünk, még azután is, hogy átadtuk magunkat Jézusnak? Ezek szerint mennyire fontos életünk minden pillanatában belé kapaszkodnunk?

KRISZTUSSAL FELTÁMADNI, MENNYBE MENNI ÉS TRÓNRA ÜLNI

„De az irgalomban gazdag Isten az ő nagy szeretete által, amellyel minket szeretett” (Ef 2:4, ÚRK). A „De” és „Isten” két meghatározó szóval Pál elfordul hallgatósága múltbeli szomorú életének ábrázolásától (Ef 2:1-3), hogy az új, reményteli élet valóságát tárja eléjük (Ef 2:4-10).

Milyen értelemben vesznek részt a hívők Krisztussal a feltámadásában, a mennybemenetelében és a felmagasztaltatásában? Mikor lesz erre lehetőségünk (Ef 2:6-7)?

Már megjegyeztük, hogy az Efezusi levelet teljesen áthatja Krisztus, kiemeli, milyen összetartás van a hívők és az Úr között. Ef 2:5-6 verseiben Pál kiterjeszti ezt a témát azzal, hogy három ige segítségével érzékelteti a káprázatos igazságot, ami szerint Isten jóvoltából a hívők is részesei lehetnek azoknak a fontos üdvtörténeti eseményeknek, amelyek a Messiásban, Jézusban összpontosulnak.

Isten a hívőket Krisztussal együtt 1) megelevenítette; 2) feltámasztotta (ami alatt az apostol a Jézus mennybemenetelében való részvételüket érthette); 3) „a mennyekbe” ültette, ami azt jelenti, hogy a hívők Krisztus mellett lehetnek a világegyetem trónján. Jézussal felmagasztaltatnak.

Hogy megfelelő módon értékelhessük Pál érvelését, vissza kell tekintenünk Ef 1:19-23 szakaszára! Emlékezzünk rá, hogy halála, feltámadása, mennybemenetele és felmagasztalása által Krisztus győzelmet aratott minden olyan gonoszság és lelki erő fölött, ami egykor a hívők életét uralta! Jézus a feltámadásával, mennybemenetelével, illetve felmagasztalásával fölé kerekedett e hatalmaknak – bár azok még mindig aktívak és fenyegetik az emberek életét. Megváltozott a világegyetem helyzete, már nem ugyanolyan, mint korábban volt. A hívők többé nem pusztá szemlélői az eseményeknek, hanem személyes és közvetlen részeseivé váltak. Új lehetőségek egész skáláját tárja elénk az, hogy Krisztussal együtt feltámadtunk, a mennybe mentünk és felmagasztaltak bennünket. Jogunk van elfordulni az ördögök uralta élettől a Krisztusban található lelki bőség és erő élete felé (2Tim 1:7).

„Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét” (2Tim 1:7). Hogyan segítenek a ma megvizsgált versek megérteni, hogy miről ír itt Pál?

KEGYELEM BŐL ÖRÖKKÉ MEGÁLDVA

Vessük össze Ef 1:3-4 részéből Isten üdvösségre vonatkozó tervét az Ef 2:7 versében foglalt örökkévaló következményekkel! Milyen lényeges részei és céljai vannak az isteni üdvözítő tervnek?

A ballagás nagyszerű alkalom, akár az óvodáról, akár egy PhD-ről van szó. Fontos teljesítményt jelez, amikor az életben vagy a karrierünkben egy következő lépcsőfokhoz érünk. Hívóként azonban meg kell értenünk az evangélium alapvető igazságát: a kegyelemből sosem ballagunk el! Sosem ünnepeljük azt, hogy doktori fokozatot szereztünk volna kegyelemből, mindig szükségünk lesz rá.

Ef 2:7 versében Pál ezt az igazságot támasztja alá és hangsúlyozza tág időskálával. Isten a múltban megváltott bennünket Krisztusban, így a Fiával, Jézus Krisztussal azonosít. Tehát már a jelenben a társai lehetünk a feltámadásban, a mennybemenetelben és a felmagasztaltatásban (Ef 2:4-6)! Az Úr terve viszont nem ér véget a kegyellemmel teli múlttal és az irgalommal átítatott jelennel. Időtlen idők isteni tanácsából eredő terve (Ef 1:4) átível a jövőn, az „*eljövendő*” korok (Ef 2:7, ÚRK) is a részét képezik. Az örök jövőre vonatkozó terve ugyanabban az elvben gyökerezik, mint a múltbeli és a jelenkori tettei – a kegyelem elvében. Isten alig várja, „*hogy megmutassa a következő időkben az Ő kegyelmének felséges gazdagságát hozzánk való jóságából a Krisztus Jézusban*” (Ef 2:7).

Az apostol felbecsülhetetlen értékű kincsként, vagyonként gondol az Úr kegyelmére (vö. Ef 1:7; 3:8), amiből a hívők bátran meríthetnek, amikor csak szükségük van rá. A nagylelkű Isten ilyen ékes, kortalan és kozmikus módon fejezi ki kegyelmét.

„Jézus eljött, hogy közöttünk lakozzék, s kinyilatkoztassa az Atyát mind az emberek, mind az angyalok előtt... De ez a kinyilatkoztatás nem csupán földi gyermekeinek szól. Kicsiny világunk az egész mindenség tankönyve. Isten kegyelmének csodálatos terve, a megváltó szeretet titka az a tantárgy, amelybe »*angyalok vágyakoznak betekinteni*« (1Pt 1:12) és amelyet végtelen időközön át kutatni fognak. Mind a megváltottak, mind az el nem bukott lények számára Krisztus keresztye lesz az ismeret és a dicséret forrása. Meglátszik majd, hogy a Jézus arcán ragyogó dicsőség az önfeláldozó szeretet fénye” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 11. o.).

ISTEN MÁR MEGMENTETT BENNÜNKET

Olvassuk el még egyszer Ef 2:1-10 részét, és összpontosítsunk arra a gondolatra, amivel Pál összegzi azt a 8-10. versekben! Mire hívja fel a figyelmet, amikor lezárja a szakaszt?

Ef 2:1-3 verseiben Pál feljegyzi, hogy nem a jó magaviseletük vagy meggyező tulajdonságaik miatt üdvözülnek az efezusi hívők. A történet elején lelkiileg halottak voltak, szikrája sem volt bennük az életnek, értékeknek (Ef 2:1). Teljesen leigázta őket a bűn (Ef 2:1). Semmit nem maguktól tettek, hanem alantas ösztöneik, képzeteik és maga Sátán irányította őket (Ef 2:2-3).

Nem is tudtak róla, de a helyzetük sokkal rosszabb volt annál, hogy egyszerűen hiányzott belőlük a lelki élet és érdem. Az egész emberiséggel együtt az igaz Isten ellenségeiként haladtak a végétük és az isteni ítélet napja felé, „*harag fiai [voltak]... mint mások is*” (Ef 2:3, ÚRK).

Az üdvösségük nem a saját jellemtulajdonságaikban gyökerezik, hanem Isten felfoghatatlan szeretetéből fakad - abból, amit lehetetlen a szeretet tárgyának értékéből kiindulva magyarázni. Isten Krisztus Jézus által cselekszik értük irgalomban és szeretetben (Ef 2:4), feltámasztja őket a lelki halálból. Közbelépése nyomán csodálatos folyamaton mennek át, ami maga Jézus pályáját követi. A lelki halál és a felemésztő rabszolgaság elképesztő mélységéből feltámadnak és „*a mennyekbe*” (ÚRK) vitetnek, ahol Krisztus oldalára ülnek a világegyetem trónján (Ef 2:5-6). Ez a villámcsapásszerű isteni közbelépés azonban nem csupán egy szempillantásra marad meg, hanem örökké tart, mert az Úr az egész örökkévalóságon át ki akarja fejteni kegyelmét irántuk (Ef 2:7).

Ef 2:1-10 szakaszának összefoglalásában, a 8-10. versekben az apostol ismét végigmegy az eddigieken, mert szeretné, ha megértenék a mondanóját: a hívők üdvössége Isten munkája, nem az övéké. Nem tőlük ered, hanem Isten ajándékából. Nincs az az ember, aki azzal büszkélkedhetne, hogy belőle pattant ki a szikrája (Ef 2:8-9). Hívóként Isten kegyelmének a bizonyágai vagyunk, csakis az Ő kegyelme által. Az Ő remekművei vagyunk, akiket „*Krisztus Jézusban*” (Ef 2:10) teremtett.

Miért olyan fontos megérteni, hogy az üdvösségünk Istentől jön, nem a saját érdemeinkben vagy tetteinkben gyökerezik?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Az Efezusi levél háttérében meghúzódó történet részei gyakran előkerülnek, utalást találunk rájuk. Íme a főbb események:

1. Isten „a világ teremtése előtt” kiválasztotta az embereket (Ef 1:4-5, 11).
2. Múltjuk, elveszett állapotuk (Ef 2:1-3, 11-12; 4:17-19, 22; 5:8).
3. Isten közbeavatkozott Krisztusban a megmentésükért (Ef 1:7-8; 2:4-6, 13-19; 4:1, 20-21; 5:2, 8, 23, 25-26).
4. Elfogadták az evangéliumot (Ef 1:12-13, illetve máshol is utal rá). A hívőknek egykor nem volt reménységük (Ef 2:12), de már van, afelé haladnak (Ef 4:4; vö. 1:18).
5. A hallgatóság most tanítványként él. Bár veszélyekkel és a gonosz erők ellenállásával teli időkben élnek, meríthetnek a felmagasztalt Úr által felkínált erőforrásokból (Ef 1:15-23; 2:6; 3:14-21; 4:7-16; Ef 6:10-20).
6. A jövőben, a világ történelmének lezárulásakor hozza meg gyümölcsét a Szentlélek munkássága, az, hogy Ő a „zálog” (Ef 1:13-14) vagy „pecsét” (Ef 4:30). Abban a magasztos pillanatban a levél címzettjei megkapják hűségük jutalmát, birtokba vehetik a Krisztusban nekik felkínált örökséget (Ef 2:7; 6:8-9). Krisztusba vetett hitük által helyet kapnak az eljövendő korban, amelynek Ő a középpontja (Ef 1:21; 2:7, 19-22; 4:13, 15; 5:27).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Az Efezusi levél háttérében meghúzódó történet nemcsak az 1. századi hívők történetére vonatkozik, hanem a miénkre is. Melyik pontjában találjuk most éppen a legnagyobb reménységet?
- 2) Vajon miért utal Pál olyan gyakran a hallgatósága bűnös múltjára? Miért szólítja fel őket, hogy gondoljanak a megtérésük előtti életükre?
- 3) Vessük össze azt, ahogyan Pál összefoglalja az evangéliumot Ef 2:8-10 szakaszában azzal, ahogyan azt korábban tette Róm 1:16-17 verseiben! Milyen hasonló témák bukkannak fel mindkét részben? Miben különböznek?
- 4) A hívők jó cselekedetei nem játszanak szerepet a megváltásukban abból a szempontból, hogy nem biztosítanak nekik megmentő érdemet Isten előtt. Mégis milyen fontos szerepük van Isten rájuk vonatkozó terveiben (Ef 2:10)?

REMÉNYIK SÁNDOR: A FORDÍTÓ

Károli Gáspár emlékezetének

Alkotni könnyebb: a szellem szabad,
A képzelet csaponghat szerteszt;
Belekaphat a felhők üstökébe,
Felszánthatja a tenger fenekét,
Virágmaggal eget-földet bevethet,
Törvényé teheti a játszi kedvet,
Zászlóvá a szeszélyt, mely lengve lázad,
S vakmerőn méri Istenhez magát...
Az alkotás, jaj, kísértetbe is visz.
A fordítás, a fordítás - alázat.
Fordítani annyit tesz, mint meghajolni,
Fordítani annyit tesz, mint kötve lenni,
Valaki mást, nagyobbát átkarolva
Félig őt vinni, félig vele menni.
Az, kinek szellemét ma körülálljuk,
A Legnagyobb fordítója volt;
A Kijelentés ős-betűire
Alázatos nagy gonddal ráhajolt.
Látom: előtte türelem-szövétnek,
Körül a munka nehéz árnyai:
Az Igének keres magyar ígéket.
Látom, hogy küzd: az érdes szittyá nyelv
Megcsendíti-e Isten szép szavát?
És látom: győz, érdes beszédinek
Szálló századok adnak patinát.
Ó, be nagyon kötve van Jézusához,
Félig ő viszi, félig Jézus őt,
Mígnem Vizsolyban végül megpihennek,
Együtt érve el egy honi tetőt.
Amíg mennek, a kemény fordítónak
Tán verejtéke, tán vére is hull,
De türelmén és alázatán által
Az örök Isten beszél - magyarul.

Engesztelés az emberek között: a kereszt és az egyház

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 52:7; 57:19; János 14:27;
Róma 3:31; 7:12; 1Korinthus 3:9-17; Efezus 2:11-22

„Most pedig a Krisztus Jézusban ti, akik egykor távol voltatok, közeliékké letetek a Krisztus vére által. Mert ő a mi békességünk, aki a kettőt egygé tette” (Ef 2:13-14, ÚRK).

Képzeljünk el egy pogány, görög embert, aki megtanulta értékelné a zsidók Istenét! Elfordult a többistenhittől és elfogadta az egy igaz Istent. Miközben a jeruzsálemi templom gyönyörű udvarai és bordázott oszlopai között sétál, az istentisztelet hangjára ő is dicsőíteni kezdi az Urat. Hirtelen azonban egy másfél méter magas kőtorlással találja szemben magát, amire görögül és latinul sűrűn rávésték a következő feliratot: „Idegen nem léphet e fal, illetve a templomot övező kerítés mögé! Akit elfognak, az csakis önmagát vádolhatja a halála miatt.” Abban a pillanatban az ember azt érzi, hogy kizárták, kirekesztették, idegen.

Ef 2:11-22 szakaszában Pál úgy tekint Krisztus keresztségére, mint ami hatalmas változást idézett elő, lerombolta a gátakat és a falakat. Független értelemben a kereszt véget vet az elidegenedésnek, megbékíti az embereket Istennel, vízszintes irányban pedig kibékíti az embereket egymással. Véget vet az ellenségeskedésnek, békességet teremt zsidók és görögök között, akiket „új emberré” teremt (Ef 2:15). Új templomot alkotnak együtt, „Isten hajlékává [válnak] a Lélek által” (Ef 2:22).

Mit jelent ez az igazság a számunkra ma?

KÖZEL KERÜLTÜNK KRISZTUSBAN

Vessük össze Ef 2:11-12 verseivel a 1-3. verseket, ahol Pál korábban jellemezte a hallgatósága múltját! Mit emel ki az új összefoglalásban?

A pogányok, akik egykor teljesen elkülönültek Izraeltól és az Úr által felkínált üdvösségtől, hitre jutottak Krisztusban és Isten „testének”, az egyháznak a tagjaivá váltak. Pál fontosnak tartja megemlíteni nekik: „*emlékezzetek meg*” (Ef 2:11) a múlttól! Akkoriban „*Krisztus nélkül*” (Ef 2:12), a Felkent, Izrael Messiása nélkül éltek. „*Izrael közösségéből kirekesztve, és az ígért szövetségétől idegenek*” (Ef 2:12, ÚRK) voltak, mit sem tudtak az üdvösség ígéreteiről, amelyeket az Úr adott a megváltás története során. Kirekesztésük Izraelből és az Izrael népén keresztül felkínált üdvösségből azt jelentette, hogy egykor „*reménységetek sem volt, mert Isten nélkül valók voltatok ezen a világon*” (Ef 2:12, ÚRK).

Korábban ráadásul a pogányok viszályban álltak a zsidókkal. Az apostol úgy utal a régi ellenségeskedésre, hogy megnevezi az egyik tünetét: a csúfólódást. A zsidók „*körülméletleneknek*” (ÚRK) nevezték a pogányokat, akik pedig ugyanolyan megvetéssel utaltak a zsidókra, akiket „*kézzel metéltek körül*” (Ef 2:11, ÚRK).

Ef 2:13 verse valami másra is rámutat. Pál így ír: „*Most pedig a Krisztus Jézusban ti, akik egykor távol voltatok, közeliékké lettetek a Krisztus vére által*” (ÚRK).

Amikor az apostol azt mondja a pogány hívőkre, hogy „*távol voltatok*”, Ézs 57:19 verséből merít: „*Békesség, békesség a messze és közel valóknak, így szól az Úr; én meggyógyítom őt*” (vö. Ef 2:17-18). Krisztusban és a keresztségben a pogány hívők közel kerültek mindahhoz, amihez korábban nem volt hozzáférésük: Istenhez, a reménységhez, illetve zsidó testvéreikhez. Ez a jó hír, amire Pál leírása utal: Krisztus keresztsége gyógyulást képes hozni a zsidók és a pogányok közötti nagy szakadék után, ami azt jelenti, hogy Isten képes megszüntetni minden viszályt és pártoskodást. Gondoljuk tehát végig, hogy mely kapcsolatokban tapasztalunk megoszlást a saját életünkben és a gyülekezetünkben, illetve gondolkozzunk a kereszt erején, ami felülemel azokon!

Milyen állapotból váltott meg minket Jézus? Miért fontos rendszeresen felidézni, hogy hol voltunk, amikor ránk talált és hol lennénk most, ha nem találkoztunk volna vele?

MEGBÉKÉLÉS: ISTEN AJÁNDÉKA A KERESZT ÁLTAL

„Mert ő a mi békességünk, aki a kettőt egyé tette, és ledöntötte a válaszfalat, az ellenségeskedést az ő testében... Megbékéltette Istennel mind a kettőt egy testben a kereszttel, megölve azon az ellenségeskedést” (Ef 2:14, 16, ÚRK).

Hogyan jellemzi Pál a keresztet, továbbá Krisztusnak az azon elvégzett művét az Efezusi levél következő szakaszaiban: Ef 1:7-8; 2:13-14, 16; 4:32; 5:2, 25? Hogyan összegeznénk azt, amit az apostol a keresztről mond? Hogyan formálja ez át a kapcsolatainkat?

Az e heti igeszakaszunk, Ef 2:11-22 összefüggésében a kereszttel három kérdésben fejt ki hatást a hívők életére: 1) az Istentől és a népetől egykor „távol” levő pogányok immár „közeliékké” lettek (Ef 2:13, ÚRK), mivel az Úr gyermekeivé és a zsidó hívők testvéreivé váltak (Ef 2:19); 2) véget vetett a zsidó és görög hívők közötti ellenségeskedésnek (görögül *ekhthran*, ami kapcsolatban áll az *ekhthrosz*, „ellenség” szóval; Ef 2:16). Krisztus kereszttel megszünteti azt az állandó ellenségeskedést és háborúságot, ami miatt a zsidók és a pogányok egymás esküdt ellenségei voltak (Ef 2:17); 3) az ellenségeskedés helyét a megbékélés vette át. Az volt Jézus célja, hogy megbékéltesse „Istennel mind a kettőt egy testben a kereszttel, megölve azon az ellenségeskedést” (Ef 2:16, ÚRK; vö. Kol 1:19-22).

Hogyan kell elképzelni a megbékélést? Milyen érzés? Képzeld el, hogy nagy az ellentét egy anya és a lánya között, ami ráadásul évekig egyre csak nőtt! Aztán a nagy harag eloszlik a kegyelem és a megbocsátás hullámában, majd a két fél újra egymásra talál. Ez a megbékélés. Abban a pillanatban tapasztaljuk, amikor az egyik gyülekezeti tag félretesz mindent, ami elválasztja a másiktól és szeretett testvéreként fogadja el. A másik fél pedig úgyszintén elfogadja azt, amit felkínáltak neki. A megbékélés nem technikai vagy jogi kifejezés, a megtört emberi kapcsolatok helyreállítását emeli ki. Pál még azt is bátorkodik felvázolni, hogy Krisztusnak a kereszttel elvégzett hatalmas munkája nemcsak egyes emberek, hanem népcsoportok kapcsolatára is hatással van. Elképzeled, ahogyan ez a hatás az életünket átjárva lerombolja a gátakat, feloldja a köztünk kialakult viszályokat és megújítja a kapcsolatainkat egymással azzal, hogy segít jobban megértenünk egymást.

Hogyan alkalmazhatjuk ezeket az elveket a megbékélés érdekében?

A VÁLASZFALAK LEBONTÁSA

Pál szerint mit tett Krisztus azért, hogy eltörölje a „*tételes parancsolatokból álló törvényt*” (ÚRK)? Mi volt az indítéka (lásd Ef 2:14-15)?

Pál valószínűleg arra a kerítésre utal, ami Izrael udvarát övezte Heródes templomában, amin a halálos fenyegetés is állt. Maga előtt látja, amint a fal leomlik és a pogányoknak teljes hozzáférést biztosít Isten tiszteletéhez (Ef 2:18). Elmondja: a kereszt minden ilyen falat lebontott, és ott értjük meg, hogy valójában egy ez a két nép – a zsidók és a pogányok.

Némelyek szerint Ef 2:14-15 szakaszában Pál azt tanítja, hogy a kereszt „eltörölte”, „félretette” a Tízparancsolatot, így a szombat parancsolatát is. Ugyanakkor az Efezusi levélben az apostol hangot ad mély tiszteletének a Tízparancsolatát iránt, amit a keresztény tanítvány életét formáló eszköznek tart. Idéz az ötödik parancsolatból (Ef 6:2-3) és utal a többire is (pl. a hetedikre: Ef 5:3-14, 21-33; a nyolcadikra, Ef 4:28; a kilencedikre, Ef 4:25; a tizedikre, Ef 5:5). Ez egybevág a törvényre vonatkozó korábbi kijelentéseivel is (Róm 3:31; 7:12). Szót ejt a helytelen alkalmazásról, de magát a törvényt tiszteletben tartja és annak folytonosságából indul ki. Tehát szándékának egyértelmű félreértelmezése volna ezeket a verseket a Tízparancsolat eltörlésére vonatkoztatni, különösen az összes többi olyan bibliavers mellett, ami a törvény állandóságára utal.

Pál szerint megengedhetetlen, illetve a parancsolatok mögött húzódó isteni szándéknak ellentmondó volna a törvényt úgy alkalmazni, hogy éket verjenek a zsidók és a pogányok közé, különösen ha azzal kirekesztenék az utóbbi csoportot Isten népének közösségéből és megtagadnák a hozzáférésüket az istentisztelethez. Ef 2:14-15 verseiben a „törvény” vagy annak ceremóniális oldalára utal, ami megkülönböztette a zsidókat a pogányoktól (ezt jelöli az apostol összetett kifejezése: „*A tételes parancsolatokból álló törvényt*”, ÚRK), vagy az egész ószövetségi törvényrendszerre, arra, ahogyan értelmezték, egyre bővítették és helytelenül alkalmazták, ezzel elkülönítve egymástól a zsidókat és a pogányokat.

Milyen feszültségek vannak a hetednapos adventisták és tágabb értelemben más keresztény közösségek között? Hogyan lehet felülkerekedni azokon? Miért kell elegendőnek lennie a feszültségek feloldásához annak, hogy mindannyian szeretjük Krisztust?

JÉZUS, A BÉKESSÉG HIRDETŐJE

Hogyan foglalja össze Krisztus szolgálatát Ef 2:17-18 verseiben Pál?

Fontos a békesség gondolata az Efezusi levélben, ami az „Istentől, a mi Atyántól és az Úr Jézus Krisztustól” származó békesség áldásával kezdődik és végződik (Ef 1:2; vö. 6:23). Korábban, Ef 2:11-22 részében Pál úgy érvelt, hogy Krisztus megszemélyesíti a békességet, „Mert Ő a mi békességünk”, a kereszttel (Ef 2:14-16). Nemcsak leront valamit – a zsidók és a pogányok közti ellenségeskedést (Ef 2:14-15) –, hanem új emberiséget is teremt, amit a helyreállított kapcsolatok és a békesség jellemeznek (Ef 2:15-17). Ezt a békességet nem csupán a viszály hiánya határozza meg, ez egybecseng a *salom* héber kifejezéssel, a teljesség és a jólét tapasztalatával is, úgy az Istennel (Róm 5:1), mint a többi emberrel való kapcsolatainkban.

Pál szerint hogyan terjeszthetik a hívők Jézusnak a békességről szóló üzenetét (Ef 4:3; 6:14-15; vö. Ézs 52:7; 57:19; Róm 10:14-15; Ef 2:17-19 verseivel)?

Az evangéliumokban Jézus a békesség hirdetője. A tanítványokhoz intézett búcsúbeszédében megígérte nekik – és nekünk is –, hogy „Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek” (Jn 14:27, ÚRK). Még hozzáteszi: „Azért mondtam ezeket nektek, hogy békességetek legyen énbennem. E világon nyomorúságatok lesz, de bizzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16:33, ÚRK). Feltámadása után szintén ezt mondta, amikor ismét megjelent a tanítványoknak: „Békesség nektek” (Jn 20:19, 21, 26, ÚRK).

Ef 2:17-18 szakaszában Pál határozottan kihangsúlyozza, hogy Krisztus békességről szóló üzenete túlmutat földi szolgálata idején. Ő „békességet hirdetett” mind a távolvalóknak (a pogány hívőknek még a megtérésük előtt), mind a közel levőknek (a zsidóknak; vö. Ef 2:11-13). Minden hívő gazdag áldásban részesül ezt a kijelentést elfogadva.

Hogyan tanulhatunk meg mi is a békesség hírmondói lenni ahelyett, hogy viszályok okozói volnánk? Milyen helyzetekben segíthetjük elő a gyógyulást már most?

AZ EGYHÁZ – SZENT TEMPLOM

Ef 2:11-22 részében milyen képvilágot használ Pál arra, hogy jelezze a zsidók és a pogányok egységét az egyházban?

Az Efezusi levél 2. fejezetének áttekintéséből visszaemlékezünk arra, hogy az 1-10. versekig terjedő szakasz tanítása szerint közösségben élünk Jézussal, míg a 11-22. versek az egyházban a többi hívővel való közösségünket tanítják. Krisztus halálának mind függőleges, mind vízszintes értelemben jótékony a hatása, mivel megalapozza az Istennel (Ef 2:1-10) és megszilárdítja az emberekkel való kapcsolatunkat (Ef 2:11-22). A kereszttel által Jézus lerombolta mindazt, ami elválasztotta a pogány hívőket a zsidóktól, így a törvénynek azt a félreértelmezését is, amivel tovább szélesítették a két csoport közti szakadékot (Ef 2:11-18). Jézus ráadásul meg is építette a hívőkből álló csodálatos templomot. A pogányok, akiket egykor kirekesztettek a templom szent helyiségeiben folyó istentiszteletből, immár csatlakozhatnak a zsidó hívőkhöz és ők is új templommá válhatnak. Mindannyian részeivé leszünk Isten egyházának, az Úr szent templomának (Ef 2:19-22), és kiváltságunk, hogy egységben élhetünk Jézussal és a testvéreinkkel Krisztusban.

Pál templomhoz hasonlítja az egyházat Ef 2:19-22 szakaszában. Hogyan viszonyul ez ahhoz, ahogyan azt a következő igeszakaszokban láthatjuk: 1Kor 3:9-17; 2Kor 6:14–7:1; 1Pt 2:4-8?

Az apostol a templom metaforáját alkalmazza az egyházra annak a gondolatnak a kiteljesedéseként, hogy a pogányok is teljes joggal beletartoznak az egyházba. Egykor kirekesztették őket a templomban „Izrael udvarának” istentiszteletéből, most azonban nemcsak bemehetnek, hanem ők maguk is építőköveivé lettek az új templomnak, ami „*a Lélek által Isten hajlékává*” vált (Ef 2:22, ÚRK).

Az újszövetségi írók a templom képével ábrázolják az egyház szentségét, Isten szerepét annak megalapításában és növelésében, illetve az egyházon belüli hívők szolidaritását. A hasonlathoz élettani kifejezések is kapcsolódnak (lásd Ef 2:21, ahol a templom „*növekszik*”), és az építés folyamatát is gyakran hangsúlyozzák (Ef 2:22, „*ti is együtt épültök*”, ÚRK). Az egyház úgy azonosíthatja magát, hogy ők az „*élő Istennek temploma*” (2Kor 6:16), nem csak egy statikus kép.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Alaposan tanulmányozzuk át a kérdések bevezetéseként a következő érvelest!

Milyen konkrét helyzetben mutatja be Pál Ef 2:11-22 szakaszában azt, ahogyan a kereszt az emberi kapcsolatokra hatott? Az egyházat közösen alkotó zsidó és görög hívők kapcsolatát nevezi meg. Nyilván fontos számára, hogy megértsék: Isten házanépének tagjaiként egymással megbékélve kell élniük (Ef 2:19). Az apostolnak a levél egészével azonban még tágabb, messzebb ható célja is van. A témája Istennek az a nagy terve, hogy mindent egyesít Krisztusban (Ef 1:9-10) – ebbe pedig beletartozik „minden nemzetség, mennyen és földön” (Ef 3:15).

Fontos még, hogy a hívők egyházban való egységének – amiről kifejezetten szól Ef 2:11-22 szakasza – főbb is célja van, amit Pál Ef 3:10 versében fed fel: „*azért, hogy most az egyház által megismertesse a mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal Isten sokféle bölcsességét [amivel az egyházat zsidókból és pogányokból alkotta meg]*” (ÚRK). Amikor a hívők között megvalósul az egység, amit Krisztusnak a kereszten aratott győzelme tesz lehetővé, az azt jelzi, hogy már folyamatban van Isten nagy terve, ami szerint mindent egyesít Krisztusban. A helyreállt kapcsolataik mutatják be, hogy mi a terve Istennek a Krisztusban egyesített világegyetemmel. Tehát jól tesszük, ha az Efezusi levél szövegkörnyezetébe ágyazott részhez, Ef 2:11-22 verseihez fordulunk azért, hogy olyan bibliai elveket találjunk, amelyek egy ma is fontos témát érintenek: a népcsoportok vagy fajok közti kapcsolatokat!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Milyen bibliai elveket kínál Ef 2:11-22 szakasza a nemzetiségi kapcsolatokra vonatkozóan? A határozott, Krisztus-központú megközelítés szerint hogyan viszonyuljanak az egyik nemzetiség tagjai a másikhoz?
- 2) Tekintettel Istennek az egész emberiségre vonatkozó jövőbeli tervére mennyire fontos, hogy az egyházban fel tudjuk oldani a belső viszályokat és a fajok közti konfliktusokat (Ef 1:9-10; 2:11-22)?
- 3) A környezetünkben milyen problémák forrnak a felszín alatt a nemzetiségi csoportok között, amelyeket gyakran figyelmen kívül hagynak? Hogyan tölthet be az egyház pozitív szerepet, alkalmazva Krisztusnak már a kereszten elvégzett egyesítő munkáját? Hogyan vehetjük ki a részünket ebből mi is?

REMÉNYIK SÁNDOR: VÍZVÁLASZTÓ

Ha kegyelmesen úgy tetszik Neked,
Sorsom, vagy Istenem,
Hogy e mostani megpróbáltatásom
Vízválasztó legyen,
Amelynek kopár hegytaraján túl
Eztáni életem új forrása ered:
Legyen, kérlek, e forrás
Mélyebbről fakadó,
Nem magának-való,
Tisztultabb szeretet!
Legyen e tiszta nedv
Felbuzgó munkakedv,
Önzetlenebb erő,
Malmot hajtó patak,
Szolgáló akarat,
Sziklából feltörő!

Ha kegyelmesen úgy tetszik Neked,
Sorsom, vagy Istenem,
Hogy e mostani megpróbáltatásom
Vízválasztó legyen,
Amelyen túljutva egészen más a táj:
Hadd mosolyogjak én azon is, ami fáj,
Azon is, ami e
Világban vaksötét;
Fáklyavivő legyek,
Míg tart e furcsa lét!
Legyek összeszedett,
Szelíden is kemény,
S hogy ne ítéltessem,
Mégse ítéljek én!
Nevessek a világ
Játékai felett,
De ez a nevetés
Legyen egy ölelés,
Amellyel mindenkit
Magamhoz ölelek!

Elmúlik a világ
És játékai is, még kívánsága is;
Szél szórja szét a színes szavakat,
De sorsom lényegének,
De lelkem Istenének
Beszéde megmarad.

Az evangélium titka

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Jób 11:5-9; Ezékiel 43:13-16; Ámós 7:7-8; Efezus 3; Jelenések 11:1-2

„Aki kéréseink és gondolataink mértékén felül is képes mindent bőségesen megtenni az ő bennünk munkálkodó ereje szerint, azé a dicsőség az egyházban Krisztus Jézus által, minden nemzedéken át örökön örököké. Ámen” (Ef 3:20-21, ÚRK).

Az Efezusi levél 3. fejezetét Pál egy olyan témával kezdi, amit már korábban is érintett: *„hogy a pogányok örököstarcsak, és ugyanannak a testnek tagjai, és részesei az ígéretnek a Krisztus Jézusban az evangélium által” (Ef 3:6, ÚRK).* Ami ma nem meglepő a leginkább pogányokból álló egyházban, az akkori olvasók szemében szélsőségesen új gondolatnak tűnhetett.

Az apostol ezek után folytatja ihletett kijelentéseit, rátér arra, hogy szenvedélyesen hirdeti Jézus evangéliumát a pogányoknak.

Közben hallunk az akkori nehézségeiről, amelyek a szolgálata végzésével együtt járnak, így a római börtönben eltöltött idejéről is.

Olvasunk továbbá arról is, hogy elkötelezett a titok iránt, ami az evangélium szíve, ami szerint az egyházban a pogányok egyenlő szinten állnak zsidó testvéreikkel. Tapasztaljuk, mennyire lelkesíti őt az egyház és annak egyetemes küldetése. Figyelünk az imájára is, amiben dicsőíti Istent az egyház által kinyilvánított kegyelméért!

Röviden összefoglalva, mindez arra készítet, hogy az evangélium nekünk is a szívügyünké váljon, mint Pálnak.

PÁL: A POGÁNYOK BEBÖRTÖNZÖTT APOSTOLA

Olvassuk el az Efezusi levél 3. fejezetét! Közben felfigyelhetünk egy-két fontos témára. Milyen főbb üzeneteket közöl Pál?

Az Efezusi levél 3. fejezetének érdekes a szerkezete. Az apostol a következő szavakkal nyit: „*Ezért vagyok én, Pál, a Krisztusnak foglya ti érettetek, a pogányokért*” (Ef 3:1). Majd belekezd egy hosszúra sikerült kitérőbe, ami a pogányokért végzett munkáját foglalja össze (Ef 3:2-13). Utána jelzi, hogy visszatér az eredeti gondolatmenetére, elismételve az „*Ezért*” (Ef 3:14, ÚRK) fordulatot, majd a 14-21. versekben a megszakitott imajelentését találhatjuk.

Ef 3:1 versében Pál azt mondja magáról, hogy ő „*Krisztusnak foglya ti érettetek*”. Ezzel azt üzeni, hogy bár római fogságban és a Római Birodalom fennhatósága alatt van, az életében egy mélyebb isteni szándék valósul meg. Ő nem is Róma foglya, hanem Krisztus Jézusé (vö. Ef 4:1)!

Az apostolt valószínűleg nem viszonylag kényelmes házi őrizetben tartották (vö. ApCsel 28:16), hanem börtönben volt, mivel utalt a nyomorúságaira (Ef 3:13), illetve később említette a láncait is (Ef 6:20). Kifejezetten nagy kihívást jelentett az 1. században a börtön, főleg egy római föld alatti zárka, ugyanis nem voltak jól szervezett, tisztasági felszerelést és rendszeres étkezést biztosító fogdák. Valójában a birodalomnak nem is kellett igazán, mivel az őrizetbe vétel nem számított büntetési nemnek. Csak azt zárták el, aki bírósági kihallgatásra vagy kivégzésre várt. A foglyoknak kellett gondoskodniuk önmagukról, és az ételt vagy egyéb szükségleteik biztosítását csak a rokonaiktól vagy a barátaiktól várhatták.

Pált talán leginkább az aggasztotta, hogy milyen érzelmi hatást gyakorol a hívőkre a bebörtönzése, mivel a becsület-szégyen kultúrájában hatalmas gyalázatnak számított, ha valaki fogoly lett. Attól tartott, hogy egyesek azt kérdezik majd: „Hogyan lehet Pál a felmagasztalt Krisztus apostola és hírnöke és megvetett fogoly is egyszerre?” Így más keretbe helyezte fogságát, hogy segítsen a hívőknek azt Isten terve részeként értelmezni. Elmondta, hogy értük szenvedett („*értetek viselt nyomorúságaim*”, ÚRK). Ami első ránézésre a szégyen forrása, az tulajdonképpen az ő dicsőségükre szolgál (Ef 3:13).

Hogyan tanulhatunk meg bízni Istenben és az Ő útjaiban még megpróbáló körülmények között is?

AZ EVANGÉLIUM RÉGEN ELREJTETT TITKA

Milyen titkot bízott Isten Pálra (Ef 3:1-6)?

Figyeljük meg a következőket, miközben Ef 3:1-6 szakaszát tanulmányozzuk:

Először is, Pál a levélnek ezt a részét kifejezetten az efezusi házi gyülekezetek pogány hívóinek írta (Ef 3:1).

Másodszor, amint mondja az apostol, „*a ti érdeketekben*”, azaz a pogány hívókért kapta meg „*Isten kegyelmének rendelkezését*” (Ef 3:2). Ezzel a rendelkezéssel, avagy az evangélium szolgálatával jellemzi küldetését, hogy hirdesse az evangéliumot (Isten kegyelmét) a pogányoknak (vö. Ef 3:7-8).

Harmadszor, Pál állítja, hogy Isten *titkot* jelentett meg neki, „*Krisztus titkát*” (Ef 3:3-4, ÚRK), amiről már írt a levelében (lásd főként Ef 1:9-10; 2:11-22). Nem szeretné, ha azt gondolnák, hogy ő találta ki az evangéliumot, de Istentől kapott joga van annak hirdetésére.

Negyedszer, nemcsak az apostol kapott bővebb kijelentést erről a *titokról*, hanem a Szentlélek már kinyilatkoztatta azt Krisztus „*szent apostolainak és prófétáinak*” olyan módon, ami felülhaladja azt, ahogyan az előző nemzedékeknek fedte fel tervét (Ef 3:5). A *próféták* kifejezés itt valószínűleg azokra utal, akik rendelkeztek a prófétaság ajándékával és gyakorolták azt a korai keresztény házigyülekezetekben, tehát nem az ószövetségi prófétákat jelöli. Az egykor elrejtett *titok* akkorra „nyílt titokká” vált.

Végül pedig kijelenti: „*a pogányok örökösársak, és ugyanannak a testnek tagjai, és részesei az ígéretnek a Krisztus Jézusban az evangélium által*” (Ef 3:6, ÚRK).

Pál szenvedélyesen beszél az evangéliumról, főként arról, ahogyan az megmutatkozik a mind zsidókból, mind pogányokból álló egyházban. Ez a két csoport Isten új közösségének, új emberiségének, az egyháznak az építőköve lett (lásd Ef 2:14-16). Azt mondhatnánk, hogy az evangélium ígéretének ellenségeiből „örökösársakká”, „testrészekké” (az egy test, Krisztus teste tagjaivá) és annak „részeseivé” lettek (lásd Ef 3:6).

Talán megbújhat bennünk olyan hozzáállás, akár a felszín alatt, ami ellentétes az evangélium által tanított befogadó lelkülettel? Hogyan szabadulhatunk meg attól?

AZ EGYHÁZ: ISTEN BÖLCSESSÉGÉNEK MEGJELÉNÍTŐJE

Mit mond Pál Istenről és az Ő tetteiről Ef 3:7-13 szakaszában?

Pál ismét bejelenti, hogy „Isten kegyelmének ajándékából” lett szolgálattelvő (Ef 3:7, ÚRK; vö. Ef 3:1-2). Az evangéliumhoz hasonlóan az ajándékot sem azért kapja az ember, mert méltó volna rá, hanem az Úr kegyelméből. Az apostol azzal támasztja alá ezt a pontot, hogy magát „minden szentek között a legeslegkisebbnek” (Ef 3:8) tartja.

Érdekes, ahogy Pál egyre jobban megérti önmagát, amit észreveszünk, ha a leveleit a megírásuk sorrendjében olvassuk. Eleinte hangsúlyozza, hogy Isten rendelte őt apostolul (Gal 1:1). Később viszont úgy mutatkozik be, mint aki „a legkisebb az apostolok közül” és nem „méltó, hogy apostolnak neveztessem” (1Kor 15:9). Az efezusi levélben „minden szentek között a legeslegkisebbnek” (Ef 3:8) nevezi magát. Végül úgy utal magára, mint aki „első” a bűnösök között (1Tim 1:15).

Talán Pálnak ez a gondolatmenete segít magyarázni Ellen G. White jól ismert idézetét: „Minél szorosabb kapcsolatban állunk Jézussal, annál nyilvánvalóbb lesz saját bűnös voltunk; látásunk megtisztul, felismerjük fogyatkozásainkat, az Ő tökéletes jellemének éles ellentétéként” (Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, 48-49. o.).

Ef 3:10 versében így ír Pál: „azért, hogy most az egyház által megismertesse a mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal Isten sokféle bölcsességét” (ÚRK). Kik azok a mennyei fejedelemségek és hatalmasságok, akikre utal? Hogyan jelentheti ki nekik az egyház Isten „sokféle” vagy sokoldalú bölcsességét? Bár Ef 3:10 nem mondja el, milyen természetű hatalmakról van szó, de azokat a gonosz erőket érthetjük ez alatt, amiket Ef 6:11-12 verseiben mutat be részletesebben. Amennyiben így van, a zsidók és pogányok korábban igen megosztott csoportjait egyesítő egyház hangoztatni fogja az ördögi hatalmasságok és fejedelemségek előtt Istennek a jövőre vonatkozó tervét, ami szerint „Krisztusban mindeneget egybeszerkeszt, mind amelyek a mennyben, mind amelyek a földön vannak” (Ef 1:10, ÚRK). Tudatja velük, hogy Isten terve halad, így a végzetük immár biztos. Éppen az egyház egysege jelzi a végső vereségüket.

Hogyan változna meg a többi gyülekezeti taggal való viszonyunk, ha a közösségünk komolyan venné a „munkaköri leírást”, amit Ef 3:10 versében adott Pál az egyházra vonatkozóan?

A SZÍVÜNKBEN LAKOZÓ KRISZTUS

Vessük össze Pál korábbi imakérését Ef 1:16-19 részéből azzal, amit Ef 3:14-19 szakaszában kért a hívóktól! Mennyi a hasonlóság?

Ef 3:14-15 verseiben van egy fontos szójáték. Amikor Pál azt mondja, hogy meghajtja a térdét az Atya „előtt, *Akiről neveztetik minden nemzetség, mennyen és földön*”, akkor a görög „Apa”, *patér* és „család”, *patria* szavak közti hangtani kapcsolatot kutatja. Az Efezusi levélben Isten megváltási tervének minden részletre kiterjedő jellegét emeli ki, ami mindent (Ef 1:9-10) és minden időt (Ef 1:21) magába foglal. Itt pedig kijelenti, hogy az Atyához tartozik „*minden nemzetség, mennyen és földön*”. Minden család (*patria*) az Atyáról kapja a nevét (*patér*). Ez nagyon jó hír!

Gondolkozzunk ezen! Istenhez tartozik a családjunk, annak minden tökéletlensége és hibája ellenére, nem a sors könyörtelen markában, hanem az Ő gondoskodó kezében van. Szereti a nem tökéletes családokat, az Ő nevét viselik, az övéi.

Ef 3:16-19 szakaszában az apostol azt kéri Istentől, hogy gazdag lelki életet adjon a hívőknek, amit jellemez a Szentlélek jelenlétének belső tartása (Ef 3:16), a bennük lakozó Krisztussal való bensőséges kapcsolat (Ef 3:17) és a megtisztult, határozott lelki öntudat („*a szeretetben meggyökerezve és megalapozva*”, Ef 3:17, ÚRK).

Miközben Pál dicsőíti Istent a hívőknek adott átfogó áldásokért, nem három, hanem négy dimenzióról ír: „*a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága*” (Ef 3:18). Nem mondja el, hogy mire vonatkoztatja e dimenziókat, bár egyértelműen valami fontosnak a roppant méretét írják körül. Érdekes fejtörő a Biblia tanulmányozói számára! Vajon ez Isten bölcsességét (vö. Jób 11:5-9, ami négy kiterjedést használ), hatalmát (vö. Ef 3:16-17) jelöli, vagy talán Ef 2:19-22 szakaszának lelki templomára utal (vö. Ez 43:13-16, ami négy dimenziót használ; Ám 7:7-8; Jel 11:1-2)? Talán az lenne a legjobb, ha a négy dimenzióban Krisztus hatalmas szeretetének (Ef 3:19) leírását látnánk: „*megérthessétek... mi a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága*” (Ef 3:18) – ez párhuzamos a következő szakasszal: „*megismerjétek a Krisztusnak... szeretetét*” (Ef 3:19; vö. Róm 8:35-39). Akárhogyan is értelmezzük a szavait, jó hírt közvetítenek!

DICSÓSÉG AZ EGYHÁZBAN ÉS KRISZTUS JÉZUSBAN

Pál doxológiával, rövid, Istent dicsóító költői fordulattal zárja imáját. Miért ad hálát (Ef 3:20-21)?

Pál eddig a hívókért mondott imádságát jegyezte fel (Ef 3:14-19), ami közvetlen és erőteljes. Rövid himnusza két kérdést vet fel: 1) Vajon helytelen az, ahogyan a következő mondattal ez a szakasz felemeli az egyházat, szinte Krisztus mellé: „*Annak legyen dicsőség az egyházban a Krisztus Jézusban*” (Ef 3:21)? Pál nagy érdeklődést tanúsít az efezusi gyülekezet iránt, de egyértelmű, hogy Krisztus annak az Üdvözítője, Ő lakik a hívők szívében (Ef 3:17). A doxológiában az apostol dicsóíti Istent az üdvösségért, amit Krisztus Jézus által kínált fel az egyháznak. 2) A „*nemzetségről nemzetségre örökön örökké*” (Ef 3:21) fordulatot vajon az egyház végtelen földi jövőjének ábrázolásaként kell értelmezni, Krisztus visszatérése pedig felfüggesztésre került volna? Az Efezusi levél roppant nagy váradalmakat fogalmaz meg a jövőre vonatkozóan. Például Ef 4:30 verse előretekint a „*váltságnak napjára*”. Továbbá a hívők „*az eljövendőben*” (Ef 1:21, ÚRK) tapasztalják majd Krisztus határtalan királyi hatalmát. Az apostol dicshimnuszát úgy kell értelmeznünk, hogy az Jézus vég nélküli hatalmát ünnepli, amit a hívők érdekében gyakorol.

Ha visszatekintünk Pál második imájára (Ef 3:14-21; vö. 1:15-23), azt látjuk, hogy erőt merít az Atya gondoskodásának kozmikus mértékéből (Ef 3:14-15), a Szentlélek elérhetőségéből (Ef 3:16), a Krisztussal való kapcsolatból (Ef 3:17), illetve végtelen szeretetének felfoghatatlan nagyságából (Ef 3:18-19). Ez olyannyira igaz, hogy elképzei, amint a hívők beteljesednek „*az Isten egész teljességéig*” (Ef 3:19, ÚRK). Dicsóításában ezeket a lelki valóságokat ünnepli, továbbá újból rácsodálkozik, hogy milyen bőséges erőt kínál fel Isten a szenteknek (Ef 3:20-21).

Amikor csak nyomasztani kezdenek bennünket a gondok, a kísértések vagy a kételyek, Pál imáinak ehhez az élénk leírásához fordulhatunk. A bebörtönzött apostol felemeli a tekintetünket Isten nagy céljainak és kegyelmének horizontjára, arra emlékeztet, hogy részét képezzük Isten végső tervének (Ef 1:9-10), a hatalma pedig munkálkodik bennünk.

Istennek mely áldásai különösen értékesek a számunkra? Írjunk egy dicsóító imát, úgy adjunk hálát az Úrnak azokért!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Olvassuk el az „Újkori ébredések” c. fejezetet Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 379-411. oldalán!

„Hogyan hozhatjuk összhangba eltörpült lelki állapotunkat ezzel az igével [Ef 3:14-19], ami bemutatja az ismeret teljességét, azt, ami a miénk lehet? Hogyan tekinthet le a menny ránk, akiknek megvolt minden lelki és világi lehetőségünk arra, hogy növekedjünk a kegyelemben, mégsem javítottunk a helyzetünkön? Az apostol nem azért írta le ezeket a szavakat, hogy kínokat okozzon nekünk, megtévesszen bennünket vagy akár magasabbra tegye az elvárásaink mércéjét, majd utána csalódnunk kelljen. Azért írta ezt, hogy megmutassa, mivé válhatunk és mivé kell lennünk, ha Isten országának örökösei akarunk lenni. Hogyan lehetnénk az Úr munkatársai, ha eltörpül a tapasztalatunk? Ismerjük a keresztyének kiváltságát, és kutatnunk kellene Isten dolgait a mély, lelki ismeretért, amit az Úr szeretne, ha elsajátítanánk! Valóban elhisszük a Biblia kijelentéseit? Hisszük, hogy eljuthatunk olyan istenismeretre, amit élénk tár ez a szöveg? Elhisszük Isten minden egyes szavát? Hisszünk a próféták és apostolok szavainak meg Jézus Krisztusénak, aki minden világosság és áldás szerzője, akiben minden gazdagság és teljesség megvan? Vajon tényleg hiszünk Istenben és az Ő Fiában” (Ellen G. White cikke, *The Advent Review and Sabbath Herald*. 1889. október 1.)?

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Vessük össze Pál doxológiáját Ef 3:20-21 verseiben az Újszövetség egyéb dicshimnusaival: Róm 11:33-36; 16:25-27; Fil 4:20; 2Pt 3:18/b; Júd 1:24-25! Milyen témák, gondolatok vonulnak át ezeken az igeszakaszokon? Hogyan sajátíthatnánk el a hálaadó és dicsőítő lelkületet?
- 2) Hasonlítsuk össze a görög *pléróma* („teljesség”) szó négyféle alkalmazását az Efezusi levélben (Ef 1:10, 23; 3:19; 4:13)! Miért lehetett ez a gondolat különösen fontos Pál számára?
- 3) Az Efezusi levél 3. fejezetében több tetteért dicsőíti Istent az apostol. Ezek közül melyik a leginkább lelkesítő számunkra? Miért?
- 4) Az apostol a levél első felét éppen úgy zárja, ahogyan azt elkezdte (Ef 1:3-21), az imádság, a dicsőítés nyelvezetével. Magasztalja Isten hatalmát, ami Krisztus és a Szentlélek által jelen van a hívők életében (Ef 3:16-21). Hogyan tapasztalhatjuk még jobban ezt a hatalmat a saját életünkben, ahogyan arról Ellen G. White írt fentebb?

CSOMA GYULA: NEVEMMEL VÉSETT MAROK

Az Úr a markába vésett
nagy, szent parázson égett
vésőjével.
Nevemmel,
e gyalázatos névvel
szent markán
kormányozza a világot.
Mikor ránéz szent tenyerére,
farkasokért meghalt
pásztor vére
világol ki nevemből.
És akkor az Úr megcsókolja
sok piszkosságtól bemocskolt
nevem.
És én idelenn
csodálkozással, szeretettel
hajtom meg fejem
s apró, maszatos kezeim
az Ő
nevemmel vésett
szent markába teszem.

Krisztus testének egysége

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Zsoltárok 68:19; Ézsaiás 5:4;
Apostolok cselekedetei 2; 1Korinthus 12:4-11, 27-30;
Efezus 4:1-16; Filippi 2:3

„És ő adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangélistákul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére” (Ef 4:11-12, ÚRK).

Ezópusz egyik meséje „A gyomor és a lábak” címet viseli. Így szól: „A gyomor és a lábak azon vitatkoztak, hogy melyikük a fontosabb. Amikor a lábak azt hajtogatták, hogy ők sokkal erősebbek, mivel ők cipelik a gyomrot, a gyomor így felelt: »De drága barátaim, ha nem vennék magamhoz ételt, semmit sem tudnátok elhordozni!» (Lloyd W. Daly: *Aesop Without Morals*. New York, 1961, Thomas Yoseloff, 148. o.)!

Pál az emberi testtel lelki tanulságot akart érzékeltetni. A test - és Krisztus teste, az egyház - külön részekből áll, amelyek mind eltérő képességekkel bírnak. Mindnek össze kell dolgozni a test egészségéért. Ef 4:1-16 szakaszában az apostol újra használja ezt a metaforát, amit korábban is hatásosan alkalmazott (Róm 12:3-8; 1Kor 12:12-31). Krisztus a Fej, Ő biztosít tehetséges embereket a test számára, akik segítenek egyesíteni azt, és minden testrész - minden gyülekezeti tag - a képessége szerint hozzájárul az egészhez.

Pálnak az egészséges, egységes testről felvázolt képe segít megérteni, mi Isten célja ránk nézve: hogy részei legyünk a Krisztusban eggyé vált, gyümölcsöt termő egyháznak.

A SZENTLÉLEK EGYSÉGE

Olvassuk el Ef 4:1-16 szakaszát! Hogyan bátorítja Pál a hívőket az egyház egységének erősítésére?

Pál az egységre történő felszólítással két részletben kezdi az Efezusi levél második felét (4-6. fejezetek). Ef 4:1-6 szakaszában először is arra kéri a hívőket, hogy az egységet építő jellemvonásokkal őrizzék „a Lélek egységét” (Ef 4:1-3). Ezt olyan költői felsorolással támasztja alá, ami hét „egy”-ről szól (Ef 4:4-6). Másodszor, Ef 4:7-16 verseiben úgy mutatja be a győztes, felmagasztalt Jézust, mint aki a kegyelem Forrása azokban, akik vezető szerepet vállalnak az evangélium hirdetésében (Ef 4:7-10). Leírja, hogyan járulhatnak ők hozzá minden gyülekezeti taggal együtt Krisztus testének egészségéhez, növekedéséhez és egységéhez (Ef 4:11-16). Az apostol a fejezet elején kéri a keresztényeket: „*járjatok úgy, mint illik elhívásotokhoz, mellyel elhívatatok*” (Ef 4:1). A járni igét itt viselkedni, avagy élni értelemben használja (lásd Ef 2:2, 10; 4:17; 5:2, 8, 15). Az *elhívással* a keresztény hitre való elhívásukra utal (Ef 1:18; 2:4-6, 13). Bátorítja a hívőket, hogy egységben éljenek, amivel az Úr legfőbb tervét tükrözik (Ef 4:9-10). Felszólítással kezd, hogy gyakorolják az egységre vezető értékeket (Ef 4:1-3), így az alázatot, a szelidséget és a türelmet.

Vizsgáljuk meg mindegyik fogalmat!

Pál másutt magyarázza el, mit ért *alázat* alatt Ef 4:2 versében: „*egymást különbnek tartva magatoknál*” (Fil 2:3, ÚRK), amit ezek alapján nem önmagunk leértékelésének negatív fényében (lásd Kol 2:18, 23), hanem a másik értékének és szolgálatának pozitív megerősítéseként kell értelmezni. A *szelidség* (Ef 4:2) az a „tulajdonság, amikor valakit nem kábit el önnön fontosságá”, továbbá „udvariasság, figyelmesség, illetve kedvesség” (Frederick Danker, szerk.: *Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. 3. kiad. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 861. o.). Végül pedig a *türellem* (ÚRK; vö. *hosszútűrés* KAR) azt jelenti, hogy az ember képes kitartani, még ha provokálják vagy próbára is teszik. Ezek a jellemtulajdonságok tehát mind az önteltségtől való elfordulás témája körül csoportosulnak, amikor az ember inkább mások értékére összpontosít.

Alázat, szelidség, türellem. Gondoljuk végig, hogyan egyesítenek bennünket ezek a jellemtulajdonságok! Mivel erősíthetjük magunkban ezeket az értékeket?

EGYSÉGBEN AZ EGYETLENBEN

Mi az a hét „egy”, amire hivatkozik Pál az egyház egységének gondolatát alátámasztva (Ef 4:4-6)?

A hét „egy” felsorolása költői jellegű, és talán az Efezusban megszokott hite erősítő ének visszhangzik benne. A lista úgy kezdődik, hogy egyszerre két „egy”-et említ: „*Egy a test*” (ami az egyházra mint Krisztus testére utal: Ef 1:23; 4:12, 16; 5:23, 29-30) „és *egy a Lélek*” (Ef 4:4). A harmadik pedig, hogy „*egy reménységre kaptatok elhívást*” (Ef 4:4, ÚRK; vö. 4:1).

A felsorolás ezek után három másik elemet említ: „*egy az Úr*” (utalás Krisztusra), „*egy a hit*” (ami a keresztények hitére vonatkozik: Gal 1:23; Ef 4:13; Kol 1:23; 2:7; 1Tim 4:1, 6) és „*egy a keresztség*” (vö. Ef 5:26). Majd Istent jellemzi hosszabban, amivel le is zárja a szakaszt: „*egy az Isten és mindeneknek Atyja, aki mindeneknek felette van és mindenek által és mindnyájatokban munkálkodik*” (Ef 4:6).

Mit közöl Pál a költői leírással az Atya Istenről? Ő a Teremtő Isten, mivel Ő „*az Atyja mindeneknek*”. A mondat többi része bemutatja, hogy miután az Úr megalkotta a világot, gondot visel mindenről. Az apostol nem játszadozik sem a panteizmus (ami a természettel azonosítja Istent), sem a panenteizmus (ami szerint a világ Isten része, bár nem korlátozza le arra a személyét) eretnkségével, hanem Isten természetfeletti létét hirdeti („*mindeneknek felette van*”), valamint tevékeny uralmát („*mindenek által*”) és tapasztalható jelenlétét („*mindenekben*”).

Figyeljünk fel két dologra az egység gondolatával kapcsolatban (Ef 4:1-6)! Először is ez lelki kérdés, ami a hét „egy”-ben gyökerezik és öröme ad okot (Ef 4:4-6). Másodszer az egységet szorgalmasan védeni és erősíteni kell (Ef 4:3). Gyakran lesz okunk a sírásra, amikor nem sikerül elérni, ugyanakkor bármilyen kudarcot élünk is át, mindig örülhetünk Isten Krisztusban elévített munkájának, amivel egyesíti az egyházat, örüljünk a Lélek egysége teológiai valóságának! Így erőt kapunk, hogy visszatérjünk az egység továbbvitelének kemény munkájához. Ezt pedig azzal a friss meggyőződéssel tehetjük, hogy az Úr művéhez járulunk hozzá.

Olvaszuk el ismét Ef 4:4-6 szakaszát! Mit érzünk ezzel kapcsolatban? Mit kellene éreznünk, tudva, amit ez az Istenben és az Istennel való egységünkről mond?

A FELMAGASZTALT KRISZTUS, AZ AJÁNDÉKOZÓ

„A kegyelem pedig mindegyikünknek a Krisztus ajándékának mértéke szerint adatott. Ezért mondja az Írás: »Felment a magasságba, foglyokat vitt magával, ajándékot adott az embereknek.« Az pedig, hogy »felment«, mi mászt jelent, mint azt, hogy le is szállt erre a földre. Aki leszállt, az »fel is ment«, feljebb minden égnél, hogy betöltse a mindenséget” (Ef 4:7-10, RÚF). Mi történik itt? Mit akar Pál közölni ezekben a versekben?

Az apostol itt Zsolt 68:19 versét idézi, ami így szól: „Fölmentél a magas hegyre, foglyokat ejtettél, embereket kaptál ajándékol, mégpedig lázadókat.” A zsoltár úgy mutatja be az Urat, Jahvét, mint aki legyőzte ellenfeleit, felment a hegyre, amire a fővárosa épült, és mögötte vonult a hadifoglyok sora (lásd Zsolt 68:2-3). Majd pedig sarcot kapott („kaptál ajándékol”) a legyőzött ellenségeitől (megjegyezzük, Pál úgy változtat ezen a képvilágon, összhangban a zsoltár tágabb értelmével, hogy a felmagasztalt Krisztus adja az ajándékokat, lásd Zsolt 68:36).

Zsolt 68:19 sorrendjét követve előbb jön a *felmenetel* – Krisztus mennybemenetele (Ef 1:21-23) –, amit a *leszállás* követ, amikor a feltámadt, felmagasztalt Jézus ajándékokat ad és megtölt mindent. Pál ezzel jelképezi a Szentlélek pünkösdi kitöltését (lásd *Az apostolok cselekedetei* 2. fejezet). Ezt Ef 4:11-12 versei is megerősítik: a felmagasztalt Krisztustól kapott *ajándékok* a Lélek ajándékai.

„Krisztus felment a magasba a foglyok élén és ajándékokat adott az embereknek. A mennybemenetele után eljött a megígért Szentlélek, mint süvítő és hatalmas szél, betöltötte azt a helyet, ahol a tanítványok összegyűltek, és ennek mi lett a hatása? Ezrek tértek meg egy nap alatt” (Ellen G. White: *Ye Shall Receive Power.* 158. o.).

Igen mély tartalmú ez a néhány vers a levélben. Hogyan tanulhatunk meg vigaszt találni abban, amit Krisztus már megtett és még meg fog tenni értünk, főként amikor „teljessé tesz mindent” (Ef 1:23, RÚF) önmagával?

A FELMAGASZTALT JÉZUS AJÁNDÉKAI

Zsolt 68:19 verse alapján Pál úgy jellemezte a feltámadt, felmagasztalt és győztes Jézust, mint aki a mennyekből hozott ajándékokat a népének. Milyen „ajándékokat” (ÚRK) adott a felmagasztalt Krisztus (Ef 4:11-13), és milyen célból?

Pál négy „megajándékozott” csoportot nevez meg, akik részei az ajándékoknak, amiket a felmagasztalt Jézus adott egyházának: 1) az apostolok; 2) a próféták; 3) az evangélisták; 4) illetve a pásztorok és tanítók (a görög fordulat szerkezete arra enged következtetni, hogy ez egyetlen csoport). Krisztus fontos munka elvégzése céljából adja ezeket az ajándékokat: „*hogy felkészítse a szenteket a szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére*” (Ef 4:12, ÚRK), továbbá „*míg mindnyájan eljutunk a hitnek és az Isten Fia megismerésének az egységére, az érett férfúságra, a Krisztus teljessége szerinti nagykorúságra*” (Ef 4:13, ÚRK). Ez az utolsó pont különös jelentőséggel bírt az első adventisták számára, amikor Ellen G. White lelki ajándékairól gondolkodtak. Vajon a Biblia szerint csak az apostolok idejében volt érvényes a próféta ajándéka az egyházban? Vagy megmarad egészen Krisztus eljöveteleig? A korai adventisták Ef 4:13 versében találták meg a kérdésükre a választ, amit egy hajóskapitány történetével példáztak, akinek követnie kellett az útra vonatkozó utasításokat. Amikor a hajó közeledett a kikötőhöz, a kapitány azt olvasta az utasításban, hogy egy révkalauz érkezik a hajó fedélzetére, aki majd segít a kormányzásban. Fel kell engednie a fedélzetre és követnie kell az utasításait. Így járhat el az eredetileg kapott útmutatás szerint. „Kik azok, akik a könyv eredeti útmutatásait követik? Akik elutasítják a révkalauzt, vagy akik elfogadják, ahogy a könyv tanácsolja? Ti ítéltétek meg” (Uriah Smith cikke: *Do We Discard the Bible by Endorsing the Visions? Review and Herald*. 1863. január 13. 52. o.)! Legyünk óvatosak, amikor azt nézzük, kik a „pásztorok” (vagy „lelkészek”), „tanítók” és „evangélisták”! Ugyanis e tisztségekre a saját helyzetünk és időnk összefüggésében gondolunk. Azonban Pál korában ők mind laikus vezetők voltak, akik Efezus házi gyülekezeteiben szolgáltak (vö. ApCsel 2:46; 12:12; 1Pt 2:9).

Olvassuk el Ézs 5:4 versét! „*Mit kellett volna még tennem szőlőmmel, amit nem tettem meg velem*” (ÚRK)? Gondoljunk erre a versre annak összefüggésében, amit Ellen G. White szolgálatán keresztül adott nekünk Isten! Hogyan alkalmazhatjuk arra?

KRISZTUSBAN FELNŐNI

Milyen veszély fenyegeti az egyház krisztusi érettségét (Ef 4:14)?

Pál olyan környezetet lát, amiben a hívőket a miénkhez hasonlóan különféle gondolatok rázzák meg - „*bármiféle tanítás szele*” és „*a tévelygés ravaszága*” (ÚRK). Három képpel festi le az efféle csapongó teológia veszélyeit: 1) a gyerekkor éretlensége, „*hogy többé ne legyünk kiskorúak*” (ÚRK); 2) a háborgó tenger veszélyei, „*akiket ide-oda dobál és hajt bármiféle tanítás szele*” (ÚRK); és 3) amikor megtévesztenek másokat ravasz emberek, akik úgy csinálnak, mint a hamiskártyások. Az apostol jelképes értelemben használja a görög *kübeia* („dobókockás szerencsejáték”) szót a ravaszúságra (ÚRK) vagy az álnokságra (KAR).

Pál hiszi, hogy a megosztottság a tévedés fontos jele: ami a testet táplálja, erősíti és összetartja, az a jó, ami pedig kimeríti és megosztja, az rossz. Ha eltávolodunk a megosztó tanítástól és a kipróbált, megbízható tanítók felé fordulunk (Ef 4:11), tovább haladhatunk az igaz keresztény érettség felé, sikeresen végezhetjük a munkánkat Krisztus testében (Ef 4:12-13; vö. 4:15-16).

Hogyan hasonlít az egészséges egyház működése az egészséges testére (Ef 4:15-16)?

Ef 4:1-16 szakaszában az apostol az egyház egysége mellett érvel, a hallgatóságot pedig arra szólítja, hogy ezt aktívan támogassák. Bár az egység teológiailag biztos tény (Ef 4:4-6), mégis keményen kell érte dolgozni (Ef 4:3). Úgy is elősegíthetjük, ha tevékeny „tagjaivá” válunk Krisztus testének (Ef 4:7-16). Mindannyian a test részei vagyunk, és hozzá kell járulnunk annak egészségéhez és növekedéséhez (Ef 4:7, 16). Fontos, hogy mindannyiunknak hasznára legyen az apostolok, a próféták, az evangélisták és a pásztor-tanítók munkája (Ef 4:11). Egyesítő szerepük van, hasonlóan az ínszalagokhoz, inakhoz és a test minden „kapcsához” (Ef 4:16), amivel segítenek, hogy együtt növekedhessünk Krisztusban, aki a Fej (Ef 4:13, 15).

A tanításnak miféle „szelei” fújják ma az egyházunkat? Hogyan állhatunk meg rendületlenül azokkal szemben? Beszéljük meg válaszainkat szombaton az osztályban!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Két megjegyzés bővíti az Ef 4:7-10 szakaszáról szóló tanulmányunkat:

Ef 4:9 versének fordítása. Egyes fordítások úgy jelzik, hogy a *lejövetel* a *felmenetel* előtt történik (pl. „előbb le is szállott”, KAR, ÚRK). Más fordítások sokkal szorosabban követik a görög szöveget, és nyitva hagyják a felmenetel és lemenetel időzítésének kérdését (pl. „Az pedig, hogy »felment«, mi mást jelent, mint azt, hogy le is szállt erre a földre”, RÚF). Az utóbbi fordítás a keddi részben jelzett nézettel együtt lehetővé teszi Zsolt 68:19 sorrendjének követését. Abban Krisztus mennybéli felmagasztalása (a „felmenetel”) történt meg először, amit a Lélekben történő „lejövetele” követett.

Foglyokat vitt magával. Pál a görög Ószövetségből, a Septuagintából (az Ószövetség egyik ógörög fordításából) idézte Zsolt 68:19 versét. Az Ef 4:8 versében használt kifejezés szó szerint így hangzik: „foglyokat vitt fogva” (KAR, ÚRK) vagy „foglyokat vitt magával” (RÚF). A hetednapos adventisták gyakran úgy értelmezték ezt a szakaszt, hogy mennybemenetelekor Krisztus magával vitte azokat, akik feltámadtak az Ő feltámadása idején (Mt 27:51-53). Ők jelképezik az „első zsenget” a megváltottak közül, amit Jézus bemutatott az Atyának a mennyei trónterembe való visszatérésekor (lásd Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 740. o.; vö. 692-693. o.). Kol 2:15 versével összehangban pedig úgy értelmezhető másképpen ez az igeszakasz, hogy Krisztus győz az ellenségei – Sátán és gonosz angyalai – fölött, akik legyőzött hadifoglyokként jelennek meg.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Vessük össze Ef 4:11 versében a „lelki ajándékok” felsorolását Róm 12:4-8, 1Kor 12:4-11, 27-30 és 1Pt 4:10-11 verseivel! Milyen különbségeket és hasonlóságokat figyelünk meg?
- 2) Beszéljünk az osztályban arról, hogy hányféle „tanítás szele” (ÚRK) fújja az egyházat ma! Figyeljük meg, Pál azt mondja, hogy ezek a szelek nem fújhatnak minket el! Hogyan védhetjük meg magunkat és hittestvéreinket attól a kártól, amit az ilyen szelek okozhatnak? Soroljunk fel néhány konkrét módot!
- 3) Pál az „egység” gondolatát hangsúlyozza az Efezusi levélben. Csakhogy minden áron el kell érjünk az egységet? Más szóval, mikor válhat hátrányossá az egység utáni vágy? Beszéljük meg!

PAUDITS ZOLTÁN: TE VAGY A HÍD

Ó, Uram, szavadra
szomjazom,
szívemnek nincs más
oltalom,
lelkemnek nem kell
e világ,
sóhajom Tehozzád kiált.

Te vagy a Híd, Te vagy az Élet,
sorsomat tölts be Fényed,
hajnalom ébred fel Nálad,
csendhangod festi szobámat.

Ó, Uram, békédre
vágynom én,
Tebenned mindig
van remény,
kezedbe életem
leteszem,
bűnöm ég csorgó
véreden.

Te vagy a Híd, Te vagy az Élet,
sorsomat tölts be Fényed,
hajnalom ébred fel Nálad,
csendhangod festi szobámat.

Krisztus által formált élet és Lélek-ihlette beszéd

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 63:10; Zakariás 3:3-5; 8:16;
Róma 8:16, 26-27; Efezus 4:17-32; Kolossé 3:1-17

„Vessétek le a korábbi életviteletek szerinti ó embert, aki csalárd kívánságok által megromlott, újuljatok meg lélekben és gondolkozásotokban, és öltözzétek fel az új embert, amely Isten szerint teremtett igazságban és valóságos szentségben” (Ef 4:22-24, ÚRK).

José Antonio évekig hajléktalanként élt a spanyolországi Palma utcáin. Elhanyagolt ősz hajával és szakállával idősebbnek tűnt ötvenhét évesnél. Egyik nap Salva Garcia, egy fodrászüzlet tulajdonosa odament hozzá és felajánlotta neki, hogy teljesen átalakítja a kinézetét.

José a fodrászszékben ült, a csapat pedig vágta, festette és formázta a kusza haj- és szakállcsomókat, majd a férfi új, divatos ruhát is kapott. Ezek után megmutatták neki a végeredményt. Patakzottak a könnyei, amikor a tükörbe nézett. „Ez én volnék? Egészen másként nézek ki! Senki nem fog rám ismerni!” Később hozzátette: „Nemcsak a külsőm újult meg, hanem az életem is!”

Ef 4:17-32 szakaszában Pál azzal érvel, hogy a hívők teljes átalakulást tapasztaltak. Levetették régi énjüköt és új személyazonosságot vettek fel. Hasonlóan José átváltozásához ez nem csupán külső átalakulást jelent. Az is része, hogy megújulunk „lélekben” és gondolkozásban (Ef 4:23, ÚRK) és „igazságos és valóságos szentségben” (Ef 4:24, ÚRK). Ez az igazi változás!

A BŰN ÖRVÉNYE

Hasonlítsuk össze Ef 4:17-32 és Kol 3:1-17 részét! Mit mond Pál a hívőknek, hogyan erősítsék az egyház egységét az életükkel?

Az előzőekben, Ef 4:1-16 részében Pál az egyház egységéről beszélt. Amikor összevetjük Ef 4:1 és 17. verseit, felismerjük, hogy ez a két buzdítás arról szól, hogyan járjunk, vagyis hogyan éljünk. A hasonlóság arra enged következtetni, hogy Pál ugyanarról a témáról beszél – az egységről és az azt támogató életmódról –, ám új és eleinte negatívabb szögből közelítve.

Ef 4:17-24 szakaszában az apostol szembeállítja az egységet aláásó pogány életmódot (Ef 4:17-19) az egységet segítő keresztény életformával (Ef 4:20-24). A züllött, pogány életre vonatkozó éles bírálatát olvasva fel kell idézzük azt is, miszerint meggyőződése, hogy Isten pogányokat is megvált Krisztus által, ők is teljes jogú tagjai lehetnek a népének (Ef 2:11-22; 3:1-13). Ef 4:17-19 szakaszában tehát korlátozott és negatív leírását ad azokról, akik „test szerint... pogányok” (Ef 2:11, ÚRK) voltak.

Pált nem csupán a pogányok bizonyos bűnei vagy viselkedési formái aggasztják. Olyan viselkedésmintát lát, ami egyre lejjebb húzza őket a bűn örvényében. Ef 4:17-19 szakaszának középpontjában az érzékenységét elvesztett lelkiség portréját látjuk: „...elméjük hiábavalóságában [vannak]. Értelmükre sötétség borult, és tudatlanságukban elidegenedtek az Isten szerinti lélettől” (Ef 4:17-18, ÚRK). Az eltompult lelkiség a forrása a tudatlanságnak, amire az igeszakasz eleje utal („amely szívük keménysége miatt van bennük, akiknek az erkölcsi érzékük eltompult”, Ef 4:18-19, ÚRK), illetve az elfajult nemi szokásoknak, amiket a szakasz vége emel ki („bujálkodásra adták magukat, és nyereségvágyból mindenféle tisztátalan dolgot elkövetnek” Ef 4:19, ÚRK). Elidegenedtek Istentől és eltávolodtak üdvözítő kegyelmétől, nem tudják, hogyan éljenek, egyre lejjebb sodródnak a bűn és a züllöttség örvényében.

A bűn mind inkább magával ragadja az embert a mélységbe, egyre több bűnbe sodorja. Milyen tapasztalatod volt már a hatalmával?

DRÁMAI ÖLTÖZETVÁLTÁS

Pál újból elmondja a hallgatósága megtérési történetét. Mi az a fő gondolat, amit közöl (Ef 4:20-24)?

Miután az apostol bemutatta a pogányok korábbi életét (Ef 4:17-19), nem azt mondja, hogy „nem így tanultatok Krisztusról”, hanem: „nem így tanultatok a Krisztust” (Ef 4:20). Megjegyzi a címzettekről: „öt [Krisztust] meghallottatok” és „benne megtanultatok” (Ef 4:21, ÚRK). A következő fordulattal pedig arra buzdítja őket, hogy tegyék magukévá a Krisztus által formált életet: „amint az igazság [van] a Jézusban” (Ef 4:21). Pál szerint a megtérés a Krisztussal való személyes kapcsolatra összpontosít, ami olyan élénk és valós, hogy így lehet jellemezni: „tanultatok a Krisztust”. Tudomásul vesszük, hogy a feltámadt és felmagasztalt Krisztus él és velünk van. Az Ő tanítása és példája formál bennünket, hozzá, élő Urunkhoz vagyunk hűségesek. Kitárjuk az életünket a Szentlélek és az Ige általi cselekvő vezetése előtt.

Pál elmondja, hogy a Krisztus által formált élet elfogadásához három folyamatra van szükség, amit a ruházattal kapcsolatos képvilággal közöl: 1) a régi életmód levetkőzése, avagy az attól való elfordulás (Ef 4:22); 2) a belső megújulás tapasztalata (Ef 4:23); 3) az új, isteni élet felöltése (Ef 4:24). Az apostol metaforája azt tükrözi, hogy az Ószövetségben a ruha a bűnösség (pl. Zsolt 73:6; Zak 3:3-4; Mal 2:16) és az üdvösség (pl. Ézs 61:10; Ez 16:8; Zak 3:4-5) jelképe is volt.

A férfiak az ókorban térdig érő tunikát hordtak alsóruhaként és köpennyel vagy palásttal védekeztek a nap ellen. Hasonlóképpen a nők is tunikát és köpenyt viseltek. A bibliai kultúrák idején az emberek a megélhetésért küzdöttek. A ruhák értékesnek, drágának számítottak, tehát sokáig megtartották azokat. Egy embernek nem nagyon volt egynél több öltözete, aminek a minősége, stílusa mutatta viselője kilétét és társadalmi rangját. Rendkívüli és jelentős eseménynek számított, amikor valaki kicserélte a ruháját egy másikra (ami ma számos kultúrában csekélységnek számít). Pál maga előtt látja, hogy olyan észrevehető lesz a változás az életünkben, mint az 1. században a ruhaváltás volt.

Mi a különbség, az *alapszöveg* különbség a Krisztusról való tanulás és Krisztus megismerése között?

EGYSÉGET ÉPÍTŐ, KEGYELEMMEL TELJES BESZÉD

Pálnak a hívők beszédére vonatkozó tanácsai közül éppen most melyik a legfontosabb a számodra (Ef 4:25-29)? Miért?

Ef 4:25-32 szakaszában Pál visszatérően használ egy érdekes szerkezetet, amit a 25. vers példáz: egy negatív paranccsal kezdi („*vessétek el a hazugságot*” ÚRK), amit egy pozitív parancs („*mondjon mindenki igazat a felebarátjának*” ÚRK), majd végül egy indoklás követ („*mert egymásnak tagjai vagyunk*” ÚRK, ami úgy tűnik azt jelenti: „mert egy testnek vagyunk a tagjai, így annak tagjaiként viszonyuljunk egymáshoz”). Amikor az apostol igazmondásra buzdít, nem azt mondja, hogy a tények tapintatlan közlésével szálljunk szembe a gyülekezet más tagjaival. Valójában Zak 8:16 versére utal, ami szerint az igazmondás békességet teremt.

Mivel Ef 4:31 versében Pál tiltja a haragot, a haragos beszédet, szavai a 26. versben nem adnak engedélyt a gyülekezeten belüli haragos megnyilvánulásoknak. Az apostol elismeri a harag lehetőségét, miközben korlátozza annak kifejezését: „Amennyiben mérgesek lesztek, ne engedjétek, hogy haragotok kiteljesedve bűnként gyümölcsöt teremjen!”

Úgy tűnik, az apostol megszakítja a beszéddel kapcsolatos gondolatát a tolvajokra vonatkozó tiltással: „*Aki idáig lopott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, hasznos munkát végezzen a kezével*” (Ef 4:28, ÚRK; lásd még 1Kor 4:12; 1Thessz 4:11). Ezt így indokolja: „*hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek*” (Ef 4:28, ÚRK). Talán Pál azért illeszti ide a tolvajokra vonatkozó gondolatot, mert kapcsolat van a lopás és a megtévesztő beszéd között, amint azt Anániás és Szafira története példázza ApCsel 5:1-11 részében. Olyan erősen hisz Krisztus átformáló erejében, hogy szinte látja, amint a tolvajokból jótevők lesznek.

Majd Pál megparancsolja: „*Semmiféle rothadt beszéd ne jöjjön ki a szátokból*” (Ef 4:29, ÚRK). Ezzel a képpel ábrázolja, hogy a pusztító szó szinte feltartóztathatatlanul halad az ajkak felé, ártó munkájára készen. Azt is látja maga előtt, hogy nemcsak vége szakad a negatív megnyilvánulásoknak, hanem azok helyett olyan kijelentések hangzanak el, amelyeknek három jellemzője van: 1) „*jó... és építő*”, 2) „*alkalomhoz illő*” és 3) „*áldásos... a hallgatóknak*” (Ef 4:29, ÚRK). Bárcsak ilyenek lennének a szavaink!

A SZENTLÉLEK A HÍVŐ ÉLETÉBEN

Pál a beszéddel kapcsolatos bűnöket taglalja a keresztény közösségen belül. Mire figyelmezteti a hívőket azzal kapcsolatban, hogy a Szentlélek jelen van az életükben (Ef 4:30)?

Pál ijesztő figyelmeztetést és szívmengető ígéretet is közöl egyszerre. Nem apró kihágásnak számító, jelentéktelen következménnyel bíró bűnök azok, amelyeket az egyházban egymás ellen követünk el: megszorítja a Szentlelket, ha mások ártalmára használjuk a beszéd Istentől kapott ajándékát (Ef 4:25-27, 29, 31-32)! Ezt a komoly figyelmeztetést támasztja alá, hogy az apostol Ézs 63:10 versét visszhangozza: „Ők azonban engedetlenek voltak és megszorították szent lelkét. Ezért ellenségükké lett, és harcolt ellenük” (ÚRK).

Biztató ígéretében Pál megerősíti, hogy a Szentlélek attól a naptól fogva elpecsételi a hívőket, hogy elfogadják Krisztust (Ef 1:13-14), aminek a hatálya kiterjed „a megváltás napjáig” (Ef 4:30, ÚRK). Nem törékeny, hanem tartós a Szentlélek kapcsolata a hívővel. Amikor nem törődve a Szentlélek benne lakozó erejével a keresztény fegyverként használja a beszéd Istentől kapott ajándékát, a Lélek nem *eltávozik*, hanem *megszomorodik*. A hívőben akar maradni, hogy Krisztus visszajöveteléig Isten védett tulajdonaként jelölje meg.

Az apostol kiemeli a Szentlélek istenségét: „*az Isten Szentlelkét*” (ÚRK), továbbá amikor *szomorkodva* mutatja be Őt, hangsúlyozza, hogy a Lélek *személy* (lásd még Róm 8:16, 26-27; 1Kor 2:10, 13; 12:11; Gal 5:17-18).

Óvatosnak kell lennünk, amikor a Szentháromság titkáról beszélünk! A Szentlélek egyszerre egy az Atyával és a Fiúval, ugyanakkor különálló személy is. „A Szentléleknek megvan a saját akarata és az alapján hoz döntéseket. Előfordul, hogy megszorítják és káromolják. Az efféle kifejezések nem illenek egy erőre vagy befolyásra, hanem személyre vonatkoznak. Vajon a Lélek olyan személy lenne, mint amilyenek mi vagyunk? Nem! Véges emberi kifejezéssel próbáljuk Istent bemutatni, és a Lélek olyan, mint amilyen az ember soha nem lehet” (Paul Petersen: *God in 3 Persons - In the New Testament*. Silver Spring, MD, 2015, Biblical Research Institute, 20. o.).

Isten Szentlelke bensőséges kapcsolatban él velünk, a tetteink hatnak rá. Együtt élünk a Szentháromság egyik tagjával, aki tartósan elkötelezett irántunk, elpecsétel bennünket a vég idejéig. Hogyan válaszolunk hittel erre a csodálatos igazságra?

KEDVESSÉG (KESERŰSÉG HELYETT)

Amikor Pál „*a megváltás napjára*” (Ef 4:30, ÚRK) utal, arra hívja az olvasóit, hogy Krisztus második eljövetele fényében fontolják meg a beszédüket. Ef 4:31-32 szakaszát tehát úgy értelmezhetjük, mint ami a beszédre vonatkozik, miközben közeledünk a hatalmas eseményhez.

Krisztus visszajövetele fényében a beszédet illetően milyen hozzáállástól és magatartástól kell megszabadulnunk? Milyen legyen a hozzáállásunk, a magatartásunk (Ef 4:31-32)?

Ef 4:17-32 részének utolsó intésében Pál ismét tiltást fogalmaz meg, megnevezi azt a hat hibát, amit ki kell vetnünk magunkból (Ef 4:31), majd felszólít a kedvességre, az irgalmasságra, illetve az egymásnak való megbocsátásra (Ef 4:32), amihez indoklást is fűz. A hívőknek úgy kell megbocsátaniuk egymásnak, „*ahogyan Isten is megbocsátott nektek Krisztusban*” (Ef 4:32, ÚRK). A hat bűn felsorolása egy általános, átfogó kifejezéssel kezdődik és végződik: „*Minden mérgesség*” és „*minden gonoszság*” (Ef 4:31), köztük pedig négy másik szó található: „*fölgerjedés*”, „*harag*”, „*lárma*” és „*káromkodás*” (Ef 4:31).

Ezek közül az utolsó a görög *blaszphémia* szó fordítása, amit a magyarban az Istent becsmérlő beszédre alkalmazunk. A görög kifejezés viszont az Istent, de akár embereket sértő, „*rágalmazó*” vagy „*rosszindulatú*” beszédre is vonatkozik. A felsorolásban az ember hozzáállása (mérgesség, fölgerjedés, harag) mintha haragos beszédbe fordulna át (lárma, káromkodás). Pál lényegében lefegyverzi a keresztény beszédet. A hívő „*fegyvertárából*” ki kell vetni a haragos beszédet fűtő indulatokat, illetve azokat a beszédbeli fordulatokat, amelyek azokra épülnek. Így virágozni fog és egységes lesz az a közösség (vö. Ef 4:1-16), ahol félreteszik az ilyesmit.

A gonosz beszédet nem visszafojtani kell, hanem fel kell cserélni valamivel! Nem szabad, hogy Krisztus családján belül – és azon kívül – haragból fakadjanak a beszélgetéseink és a tetteink, hanem kedvességből, irgalomból és megbocsátásból, ami a legmagasabb mércén alapszik: Istennek Krisztus által felkínált bocsánatán (Ef 4:32). Pál a „*függőleges megbocsátást*” (amit az Úr nekünk kínál) állítja eléink a „*vízszintes megbocsátás*” mércéjeként (amit mi kínálunk egymásnak; vö. Mt 6:12, 14-15; Kol 3:13).

Gondoljunk a szavaink erejére! Hogyan emelhetjük fel, bátoríthatjuk egymást, a hitet erősítve?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Legyen a beszédünk olyan, hogy ne kelljen bűnbocsánatot kérnünk miatta! »És meg ne szomorítsátok az Isten Szentlelkét, aki által megpecsételtettek a megváltás napjára«... Ha szeretet van a szívünkben, akkor meg akarjuk erősíteni, építeni akarjuk a testvérünket a legszentebb hitben. Amikor olyan szó hangzik el, ami árt a barátunknak vagy a testvérünknek, ne bátorítsuk a gonosz beszédet! Az az ellenség műve. Kedvesen emlékeztessük a beszélőt arra, hogy Isten szava megtiltja az ilyen beszédet” (Ellen G. White: *Advent Review and Herald*. 1888. június 5.)!

Hogyan változna meg a gyülekezeti közösségünk, ha minden egyes tag a következő fogadalmat tenné és aszerint élne?

- 1) Azt kívánom, hogy a Hetednap Adventista Egyház családján belüli és azon kívüli befolyásom pozitív irányú, felemelő, hiterősítő és lelkesítő legyen (Ef 4:29)!
- 2) Szem előtt tartom, hogy Krisztus egységre és szeretetre hívott el engem! Több erőt fordítok azok megerősítésére, akik olyat tesznek és mondanak, amit helyesnek tartok, ahelyett, hogy azok kudarcaira mutatnék rá, akik szerintem rosszul járnak el (Jn 13:34-35; 17:20-23; Ef 4:1-6; 1Thessz 5:9-11)!
- 3) Amikor nem értek valakivel egyet, akkor is kinyilvánítom hívó testvérem iránti tiszteletemet. Abból az előfeltételezésből indulok ki, hogy becsületes és elkötelezett Krisztus iránt. Kedvesen, nem durván fejezem ki az ellenvéleményemet (Ef 4:31-32)!
- 4) Örömmel fogok élni, és mindig keresem a lehetőséget arra, hogy építem és erősítem a hittestvéreimet, miközben Krisztus visszajövetelére várok (Ef 4:29-30; Gal 6:2; Zsid 10:24-25)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Tekintsük át újból azt a tizenegy részt az Efezusi levélben, ahol Pál bemutatja, hogyan működnek szorosan együtt a Szentháromság tagjai az emberiség üdvözítése céljából! Mit tudhatunk meg a többszörös kiemelés által is a Szentháromságról? Ef 1:3-14, 15-23; 2:11-18, 19-22; 3:1-13, 14-19; 4:4-6, 17-24, 25-32; 5:15-20; 6:10-20 (Ef 6:10 versében „az Úrban” kifejezés Krisztusra utal.)
- 2) Hogyan alkalmazandó Pálnak a keresztyén beszédre vonatkozó tanácsa (Ef 4:25-32) a „digitális kommunikáció” korában, amikor annyira gyakori az online erőszakoskodás és a karaktergyilkosság?

LUKÁTSI VILMA: TIED A HEGY!

Imára hunyt szemmel úgy látom,
hegy van előttem. Meg kell másznom.
Sőt, szurdok is, sötét, kietlen,
mégis bele kell ereszkednem...
- Hol a kezed?
Fogd az enyémet!
Ha nem érzek, iszonyún félek!
Veled nem.

Veled már a hegyet sem bánom,
s akármilyen van a láthatáron,
amit Te szántál nekem mára,
holnapra vagy holnaputánra,
útvesztő ösvényt, bármerre fut,
hiszen
Tied a hegy és Te vagy az Út!

Bölcsen élni

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Példabeszédek 20:1; 23:29-35;

Apostolok cselekedetei 16:25; 1Korinthus 5:1-11; Efezus 5:1-20;

Kolossé 4:5; Jelenések 16:1-16

„Jól gondoljátok meg azért, hogyan járjatok: nem mint esztelenek, hanem mint bölcsek. Áron is megvegyétek az alkalmat, mert a napok gonoszok. Azért ne legyetek esztelenek, hanem értsétek meg, hogy mi az Úr akarata” (Ef 5:15-17, ÚRK).

Az Egyesült Királyságban nemrégiben árverésre bocsátottak egy kristálykancsót. Az aukciós ház alkalmazottai úgy mutatták be, hogy egy „19. századi francia vörösboros kancsó”, aminek a becsült értéke 200 dollár. Két élesszemű licitáló felismerte, hogy a tárgy egy kifejezetten ritka iszlám füles vizeskancsó. Vajon mi volt a valódi becsült értéke? 5 millió font (körülbelül 6,5 millió dollár)! Miért csinálhatott a vevő ilyen jó vásárt? Mert tudta, amit az árverező nem, hogy mennyi a darab igazi értéke.

Ef 5:1-20 szakaszában Pál szembeállítja a pogányok és a hívők hitét. A pogányok a trágárságot (Ef 5:4), a részegeskedést, a kicsapongást (Ef 5:18) és a züllött nemi életet (Ef 5:3, 5) tartották az élet nagy kincseinek. A hívők viszont tudták, hogy jön a számadás napja, amikor nyilvánvalóvá lesz mindennek a valódi értéke (Ef 5:5-6). Ahelyett, hogy a tobzódásra és a részegeskedésre költötték volna a pénzüket, Krisztust értékelték mindenek felett, „minden jóságban és igazságban és valóságban” (Ef 5:9). Az apostol tehát bátorítja a hívőket, hogy ragadják meg a lehetőségeket, amelyeket Krisztusban találnak, mivel az örökkévalóság küszöbén élnek (ahogy az ránk is igaz) (Ef 5:15-17).

ADJUNK INKÁBB HÁLÁT!

Milyen értelemben szeretné Pál, hogy a hívők „Isten követői” legyenek (lásd Ef 5:1-2, ÚRK)?

Pál arra buzdítja az efezusi hívőket, hogy járjanak szeretetben, ami igen fontos felszólítás ebben a szakaszban (lásd Ef 5:8, 15). A szeretetben való járáshoz (lásd Ef 5:2) Krisztusnak irántunk tanúsított szeretetét kell alapul vennünk (vö. Ef 4:32), amit értünk vállalt engesztelő áldozatával fejezett ki. Az apostol négy dolgot hangsúlyoz az áldozattal kapcsolatban: 1) az Atya Isten (Ef 5:1) és maga Krisztus szeretetén (Ef 5:2) alapszik egyszerre; 2) helyettesítő jellegű, mivel Jézus helyettünk halt meg, ráadásul nem tétlen áldozatként, hanem odaadta önmagát értünk; 3) az Ószövetség szentélyszolgálatának képviselője értelmében Krisztus halála Istennek bemutatott áldozat is egyben; 4) az Úr ezt jó illatú áldozatként elfogadta (Ef 5:2; vö. 2Móz 29:18; 3Móz 2:9; Fil 4:18).

Ef 5:3-5 része ezután a nemi erkölcsre összpontosít. Az efezusi új hívőket fenyegette, hogy a keresztény életvitelből visszaesnek a parázna szokásokba, és ez hatástalanítaná bizonyágtételüket (vö. 1Kor 5:1-11; 6:12-20; 2Kor 12:21).

Az 1. század görög-római világának erkölcsileg romlott, züllött szokásairól másutt is szót ejtett az Újszövetség (lásd 1Kor 6:9; Gal 5:19; Ef 4:17-19; Kol 3:5). Például a gazdagok lakomáin rendszeres volt az, amiről Ef 5:3-14 szakaszában szól Pál: részegeskedés, durva beszéd, szemérmetlen, erkölcstelen mulatozás. Ráadásul a városokra jellemző névtelenség és megengedő légkör kedvező körülményt teremtett a nemi erkölcstelenséghez. A társadalomban azonban sokan erényes életet éltek és a szigorú erkölcsiséget képviselték. Amikor az Újszövetség felsorolja az erényeket és a bűnöket, illetve a családi életre vonatkozó szabályokat (pl. Ef 5:21-6:9; Kol 3:18-4:1), a görög-római világ szélesebb köreiben ismert témákat mutat be. Ez az egyszerre züllött és erényes világ magyarázza Pál intéseit, hogy a hívők tartózkodjanak a pogányok erkölcstelen szokásaitól és legyenek körültekintőek a viselkedésüket illetően, így szerezzenek jó hírnevet a kívülállók szemében.

Hogyan alkalmazhatjuk a mi kultúránkban Pálnak a nemiségre vonatkozó szavait?

JÁRJUNK A VILÁGOSSÁG GYERMEKEIKÉNT!

Pál azt írja: *„Senki titeket be ne csapjon üres beszédekkel, mert ezek miatt jön el Isten haragja a hitetlenség fiaira”* (Ef 5:6, ÚRK).

Az apostol megnevezi azokat, akik minden szégyen vagy megbánás nélkül követnek el különböző bűnöket: paráznák, tisztátalanok, kapzsiak (lásd Ef 5:5, ÚRK). Nyíltan kimondja, hogy akik Krisztusban vannak és jövőendő országába részesei szeretnének lenni, nem viselkedhetnek úgy, mint akik nem arra törekcszenek (Ef 5:5). Majd az „üres” beszédek hatása miatt aggódik. A hívőket esetleg megtéveszthetik olyan beszéddel, hogy a paráznaság nem tiltott dolog, illetve még rá is vehetik őket efféle bűnökre (Ef 5:6). Figyelmeztet, hogy ezzel az ember Isten végidei ítéletének teszi ki magát, *„mert ezek miatt jön el Isten haragja a hitetlenség fiaira”* (Ef 5:6, ÚRK).

Nem könnyű értelmezni az *„Isten haragja”* (ÚRK) kifejezést. *Isten haragja* vagy mérge nem olyan, mint az általunk ismert hangulatfüggő, emberi harag (vö. Ef 4:31), hanem a hosszan tűrő és igazságos Úr jogos válasza a makacs, eltökélt gonoszságra, nem egy kisebb kihágás miatti eszement, kirobbanó reakció. Az *isteni haragról* legtöbbször az Úr közelgő ítéletére utaló ihletett bibliai figyelmeztetések ejtenek szót (pl. Jel 6:12-17; 16:1-16; 19:11-16). Isten kegyelemmel figyelmeztet a közelgő ítéleteire, mivel az emberek *„természet szerint haragnak fiai”* (Ef 2:3), így kiterjed rájuk az ítélet.

Miért figyelmezteti Pál a hívőket, hogy ne legyenek a bűnösök „részesei” avagy társai (Ef 5:7-10)?

Az apostol így buzdít: *„mint világosságnak fiai úgy járjatok”* (Ef 5:8), majd egy újabb paranccsal folytatja: *„Vizsgáljátok meg, hogy mi kedves az Úrnak”* (Ef 5:10, ÚRK). A pogányok *„Paráznaság... és bármiféle tisztátalanság vagy kapzsiság”* (Ef 5:3, ÚRK) útján hajszojják az élvezetet. A hívő célja pedig gyökeresen más, mert nem a saját kedvét keresi, hanem Istenét (vö. Róm 12:1; 2Kor 5:9; Zsid 13:21, ezekben ugyanaz a görög szó szerepel: *euarestosz*, „kedvében jár” vagy „elfogadható”). A hívő Krisztus önfeláldozását igyekszik tükrözni (*„járjatok szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és önmagát adta értünk”*, Ef 5:2, ÚRK).

Milyen „üres” beszédre kell felfigyelnünk manapság, amitől óvakodnunk kell?

„ÉBREDJ FEL, AKI ALSZOL”!

Olvassuk el Ef 5:11-14 részét! Milyen határozott figyelmeztetést közöl itt Pál? Hogyan alkalmazható jelen helyzetünkre?

Jobban megértjük Ef 5:11-14 szakaszát, ha megfigyeljük, hogy Pál két buzdítást mond ismétlődően és váltakozva: 1) élünk istenfélő életet, mint a „világosság gyermekei” (Ef 5:8, ÚRK; 5:1-2, 4, 9-11, 13-14); 2) ne kövessük a parázna, Isten ellen lázadó életformát, ami bővelkedik a „sötétség gyümölcstelen cselekedeteiben” (Ef 5:11, ÚRK; lásd még 5:3-8, 12)!

Ef 5:8-10 részének párhuzamos intéseit is kutathatjuk, hogy jobban megértsük a 11. verset. A hívők úgy éljenek a nem hívők között, mint akik „világosság az Úrban... a világosság gyermekei” (Ef 5:8, ÚRK). Ennek a lényege, hogy láthatóvá és egyértelművé váljon „a világosság gyümölcse minden jóságban, igazságban és valóságban” (Ef 5:9, ÚRK). Pál tehát amellet a stratégia mellett érvel, hogy tetteinkkel mutassuk be Isten jóságát. A hívőknek azzal kell leleplezniük a sötétség gyümölcstelen munkáit, hogy mindenki szeme láttára bemutatják annak alternatíváját, az igaz életet.

Eközben úgy is vehetjük a 13-14. vers felszólító, költői nyelvezetét, mint az apostol merész állítását, hogy ha a hívők a világosság gyümölcset mutatják be (Ef 5:9), megnyerhetik a világiakat a Krisztusban való hit számára: „Mindaz pedig, amit a világosság leleplez, napvilágra jön, mert minden, ami napvilágra jön, világosság” (Ef 5:13-14, ÚRK). Amikor a romlott életre fény vetül, a világiak észrevehetik, hogy valójában hogyan is viselkednek („napvilágra jön”, ÚRK), tetteiknek mennyire nincs jövője, sőt haragot von maga után (Ef 5:5-6). Ezért megtérhetnek a sötétségből a világosságba („mert minden, ami napvilágra jön, világosság”, ÚRK). Ezt az átváltozást már Pál efezusi olvasói is átérték (Ef 5:8).

Hogyan értsük azt a verset vagy himnuszt Ef 5:14 versében, aminek a nyelvezete a halottak végidei feltámadására utal (vö. Ef 2:1, 5), ezzel ébresztgetve az embereket a lelki álomból, hogy tapasztalhassák Krisztus átforgató jelenlétét? Ézs 60:1-3 szakasza Izrael népének szól. Úgy tűnik, Pál ezt visszhangozza. Tehát arra gondolhatunk, Ef 5:14 verse második részének himnuszával/költevényével rá akarja ébreszteni a keresztyén hívőket miszisionáriusi szerepükre, hogy tovább sugározzák Krisztus világosságát az elsötétedett világban (vö. Mt 5:16; Fil 2:14-16).

Hogyan élhetünk úgy, hogy leleplezzük a gonoszság tevékenységét?

RAGADJUK MEG A JÓ AJÁNLATOKAT!

Ef 5:1-20 szakaszának zárásaként, amelyben a szexuális tisztaság kérdését is tárgyalja Pál, két sor buzdítást ír a 15-17. és 18-20. versekben. Az első felszólítással kezdődik: „*Jól gondoljátok meg azért, hogyan járjatok: nem mint esztelenek, hanem mint bölcssek*” (Ef 5:15, ÚRK). Ezt aztán újból megerősíti: „*Azért ne legyetek esztelenek, hanem értsétek meg, hogy mi az Úr akarata*” (Ef 5:17, ÚRK). A kettő között figyelmeztet, hogy használjuk ki „*az alkalmas időt*” (Ef 5:16, RÚF).

Fontoljuk meg Pál buzdítását, hogy az életünk az imádkozó lelkületről, bölcsességről tegyen bizonyosságot (Ef 5:15-17)! Mit jelent „bölcsen”, nem „esztelenül” járni? Mit jelent „megvenni az alkalmat”?

Az Efezusi levélben Pál többször használja a „járás” ószövetségi hasonlatát az életmódra (Ef 2:2, 10; 4:1, 17; 5:2, 8). Itt ez a kifejezés a tudatos tanítványságra bátorít. „A lábunk elé kell néznünk”, amikor egyenetlen vagy sötét úton járunk, hasonlóképpen a hívőknek meg kell gondolniuk, hogyan járnak (Ef 5:15). Mivel Ef 5:15 verse párhuzamos a 17. verssel, ott kereshetjük annak meghatározását, hogy mit jelent bölcsen élni. Nem magunkba tekintünk a bölcsességért. Bölcsnek lenni azt jelenti, hogy önmagunkon túl nézünk, így értjük meg, „*mi az Úr akarata*” (Ef 5:17, ÚRK).

Az apostol továbbá egy erőteljes képpel bátorít a szándékos tanítványságra. Az *exagoradzo* igét használja az „*Áron is megvegyétek az alkalmat*” (Ef 5:16, ÚRK; vö. „váltátok meg az időt” az egyik angol fordításban) kifejezésben (vö. Kol 4:5). A szó a piaci szóhasználatból származik, a „megvenni” ige egy fokozott alakja, és azt jelenti, hogy „megragadni a jó ajánlatot”, miközben Krisztus visszajövetelére várunk. Az „alkalom” itt a görög *kairosz* szó fordítása, ami a lehetőség pillanatát írja le. A vég idejéig meglevő „alkalom” olyan periódus, amit teljes mértékben ki kell használni. Ez ugyanakkor kihívásokkal teli időszak, ugyanis „*a napok gonoszok*” (Ef 5:16; vö. Gal 1:4; Ef 6:13), illetve „*e világ folyása*” a „*levegőbeli hatalmasság fejedelme*” akarata szerint történik (Ef 2:2).

A hívők nehéz időben élnek Krisztus visszatérésére várva. Ezt Pál egy kockázatos, ámde jutalmakkal kecsegtető piactérrel érzékelteti. Annyira oda kell figyelni az idő kihasználására, mint amikor az ember jó vásárt akar kötni egy rövid akció idején. A hasonlat megállja a helyét, még úgy is, hogy az üdvösségünket nem vehetjük meg, de ragadjuk meg azt, amit Isten Krisztusban felkínál nekünk!

LÉLEK-IHLETTE ÁHÍTAT (EF 5:18-20)

EF 5:18-20 szakaszában Pál lelki szemei előtt látja, amint a keresztények istentiszteletre gyűlnek össze. Mit tesznek ekkor?

EF 5:1-20 utolsó érvével az apostol buzdítja a hívőket, hogy forduljanak el az értelmet eltompító borfogyasztástól, és inkább tapasztalják a Szentlélek jelenlétét és erejét. Tiltja a részegeskedést (talán a görög Ószövetségből idézve Péld 23:31 versét), ami arra enged következtetni, hogy a bölcsesség-irodalomnak az alkoholfogyasztás elleni rendelkezéseire gondol (Péld 20:1; 23:29-35). A részegeskedésből sok rossz fakad: durva, trágár beszéd, meggondolatlanság, erkölcstelenség és bálványimádás (EF 5:3-14). Ezeket fel kell váltani Isten tudatos, Lélek-ihlette tiszteletével. Olyan fontos Pál buzdítása - miszerint be kell telnünk Szentlélekkel -, hogy EF 5:19-21 verseiben egy sor igével tovább fokozza („beszélgetsetek”, „énekeljete”, „halát adva”, „Engedelmeskedjete”, ÚRK).

Az apostol itt az egész közösségre alkalmazza a „teljesedjete be Lélekkel” (EF 5:18, ÚRK) kifejezést. Elképzeli, hogy a hívők olyan Lélek-ihlette áhítatra gyűlnek össze, ami táplálja az egységet (Efezusi levél 4. fejezete) és elmentetben áll az én-központú pogány hozzáállással, szertartásokkal (EF 5:1-18). A korai keresztény istentiszteletnek ebben az ábrázolásában a zenés dicsőítése a legnagyobb szerep. Ez az igeszakasz Kol 3:16 versével együtt támasztja alá ezt a kijelentést (vö. ApCsel 16:25; Jak 5:13).

A dicsőítésnek van „vízszintes” vetülete, mivel a gyülekezeti tagok az énekléssel bizonyos értelemben egymással beszélgetnek (EF 5:19). Ugyanakkor a zenei dicsőítés tárgya az Úr, EF 5:20 verse alapján „a mi Urunk Jézus Krisztus” (ÚRK; vö. Kol 3:16). EF 5:20 versének hálaadása párhuzamban áll a 19. versben található zenei dicsőítéssel, amit „a mi Urunk Jézus Krisztus nevében az Istennek és Atyának” (ÚRK) kínálunk fel. A „lelki” énekek kifejezésben a „lelki” melléknév (görögül *pneumatikosz*) fényt vet a Szentléleknek az istentiszteletben betöltött szerepére, mivel a fordulat ihletett vagy Lélekkel teli énekeket ír le. Tehát Pál azt vázolja fel, hogy a korai keresztény áhítatokban a Szentháromság mindhárom tagja tevékenyen részt vett.

Hogyan fokozhatjuk az istentiszteletünk élményét a zenével?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Visszatekintve Ef 5:1-20 szakaszának egészére azt látjuk, hogy Pál határozottan állást foglal a bűn és a gonoszság, kiváltképp a paráznaság és a durva beszéd ellen. Nem hajlandó megtérni Isten népe sorai között a romlott viselkedést. Felszólítja az efezusi hívőket: viselkedésükkel tartsák magukat a magas mércéhez, illetve fogadják el, hogy „szeretett gyermekek” és „szentek” (Ef 5:1-10). Mer hinni abban, hogy amikor a keresztények közössége világosságot áraszt a sötétségbe, illetőleg segít másoknak is megszabadulni az önpusztító szokásoktól, Isten kegyelme és igazsága felé fordítják az embereket (Ef 5:11-14). Az apostol lelki szemei előtt látja, hogy az egyház felélénkül, amikor elkötelezik magukat és úgy kezdenek el járni, „*mint a világosság gyermekei*” (Ef 5:8, ÚRK; lásd még 5:15-16), miközben Krisztus visszajövetelére várnak. Így gyűlnek istentiszteletre Krisztus áldott jelenlétében (Ef 5:14). Megtelnek Szentlélekkel (Ef 5:18), áthatja őket, hogy ők Isten szeretett gyermekei, akikért Krisztus meghalt (Ef 5:1-2). Közös áhítatukat életerő és öröm jellemzi, amikor énekekben együtt dicsőítik az Urat, Jézus Krisztust és az Atya Istent. Erősen kapaszkodnak a mennyei valóságokba, úgy ünneplik a jövőbe mutató reményüket, ami abban a történetben gyökerezik, hogy Isten mit vitt véghez, mit tesz most és mit fog még megtenni Jézus Krisztus által (Ef 5:18-20). Amennyiben ezt az igeszakaszt így értjük, több lesz a keresztény életre vonatkozó, egymással össze nem függő parancsok soránál. Próféta felhívás, hogy a keresztények tudják, kik is ők valójában, elkötelezettek legyenek, közösséget alkossanak és imádják Istent az utolsó napokban. Pátosszal szólít fel bennünket, hogy ragadjuk meg a lehetőséget, ami Krisztus visszajöveteléig érhető el (Ef 5:16).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A hívőket a média virtuális kultúrájának megszámlálhatatlan formája ostromolja az értékeivel az év minden napjának minden órájában. Ilyen körülmények között hogyan érhetünk fel a magas mércéhez, amit Pál élénk állít?
- 2) Milyen stratégiák segítségével vizsgálhatjuk meg, hogy „*mi kedves az Úrnak*” (Ef 5:10, ÚRK)? Hogyan érthetjük meg, „*mi az Úr akarata*” (Ef 5:17, ÚRK)?
- 3) Egyesek talán úgy érvelnek, hogy mivel Pál tiltotta a paráznaságot a hívők között (Ef 5:3-4), ezért nem is szabad foglalkoznunk a helytelen nemi élet és a bántalmazás kérdéseivel. Miért téves ez a következtetés?
- 4) Mennyiben tükrözi a mai társadalom a Pál korában jellemző, hasonló pogány szokásokat?

HOLNAPTÓL LESZEK...

„Miért kell ma keseregnem a holnap miatt?
Talán a holnap jó,
talán a holnap világos.
Talán holnap még sütni fog a nap,
és nem lesz okom a szomorúságra.
Holnaptól leszek szomorú, holnaptól,
de ma, ma örülni fogok,
és minden keserű napnak azt fogom mondani:
holnaptól leszek szomorú, ma nem!”

Egy gettóban talált gyermekvers részlete 1941-ből

Férj és feleség – együtt a keresztnél

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 2:15-25; Ezékiel 16:1-14;
2Korinthus 11:1-4; Efezus 5:21-33; Filippi 2:3-4

„Ti, férfiak, szeressétek feleségeteket, amint Krisztus is szeretete az egyházat, és önmagát adta érte, hogy a víz fürdőjével az ige által megtisztítva megszentelje, hogy majd dicsőségben maga elé állítsa az egyházat úgy, hogy ne legyen rajta szennyfolt vagy ránc vagy valami hasonló, hanem hogy legyen szent és feddhetetlen” (Ef 5:25-27, ÚRK).

Ef 5:21-33 szakaszában Pál arra a gondolatra épít, hogy a hívők alárendelik magukat egymásnak (Ef 5:21). Ezután a keresztyény feleségeknek (Ef 5:22-24) és férjeknek ajánl tanácsokat (Ef 5:25-32), majd mindkét félnek szóló szavait összegezve zárja a szakaszt (Ef 5:33).

A Biblia kutatói ma a feltámadt Krisztus hangját hallhatják ki ebből a tanácsból, aki a kapcsolatainkról szól. Akkor látjuk így a helyzetet, ha megértjük, hogy az apostol Ef 5:21-6:9 szakaszában aktualizálja a levél fő témáját, ami az egység, ekkor azonban a keresztyény otthonra alkalmazva. Az ő ember hibás társadalmi rendszereinek erős bírálatát fogalmazza meg (lásd Ef 4:22), ugyanakkor dicséri az új ember megteremtését (lásd Ef 2:15), beleágyazódva az emberiség szélesebb körének helytelen társadalmi rendszereibe. A hívők ezeken a kereteken belül tesznek bizonyosságot arról, hogy egy új erő, a Szentlélek (Ef 2:22; 3:16; 5:18-21; 6:17-18), valamint a Krisztusról mintázott új etika kezdte meg működését (Ef 4:13, 15, 20-24, 32; 5:2, 10, 17, 21-33), ami előremutat Istennek a népéért és a viláért végzett munkája végső beteljesedésére.

TANÁCSOK KERESZTÉNY FELESÉGEKNEK

Pál egy kapocsként szolgáló szakasszal, Ef 5:21 versével indít, összekötve 5:1-20 részét 5:22-33 verseivel. Amellett érvel, hogy a gyülekezeti tagok engedelmessé váljanak egymásnak (vö. Mk 10:42-45; Róm 12:10; Fil 2:3-4). A hívőknek „*Krisztus félelmében*” (Ef 5:21, ÚRK) kell így tenniük. Ez az egyik első annak sorában, amikor Pál a Krisztussal való kapcsolatot mutatja be a legfontosabbnak és a legmeghatározóbbnak a hívők életében.

Mire gondol az apostol, amikor buzdítja a gyülekezeti tagokat, hogy engedelmessé váljanak egymásnak? Hogyan értsük ezt (Ef 5:21)?

Az apostol kéri a keresztény feleségeket, hogy úgy „*engedelmeskedjenek saját férjüknek, mint az Úrnak*” (Ef 5:22, ÚRK). Egyértelművé teszi, hogy minden feleség a saját férjének engedelmessé váljon (lásd még 1Pt 3:1, 5). Vajon azt érti ezen, hogy a feleség úgy engedelmessé váljon a férjének, mintha ő lenne Krisztus? Vagy inkább azt gondolja, hogy a nőnek végeredményben, igazából Krisztusnak kell engedelmessé válnia?

Tekintettel Ef 6:7 versére – ahol a szolgálókat kéri, hogy úgy szolgáljanak, „*mint akik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek*” – és Kol 3:18 versére – ahol a feleségektől azt kéri, hogy úgy engedelmessé váljanak a férjüknek, „*amiképpen illik az Úrban*” – az utóbbi nézetet kell előnyben részesítenünk. A feleségek maguk is hívők, akiknek végső soron Krisztust kell tisztelniük a férjük előtt.

Efezus és Kolossé levelei egyaránt Krisztust – egyedül Krisztust – nevezik az egyház, azaz a test Fejének (Ef 1:22; 5:23; Kol 1:18): „*Krisztus is feje az egyháznak, és ugyanő megtartója a testnek*” (Ef 5:23). A hasonlat szerint a férj „*feje a feleségének*” (Ef 5:23), az egyház számára pedig a Krisztushoz való hűség tekintetében példaként szolgál a feleség hűsége a férje iránt. Ez a szakasz szerető, gondoskodó, nem pedig boldogtalan házasság képét feltételezi. Nem szabad ezt a verset semminemű családon belüli erőszak igazolására használni!

Az imént olvasottak fényében miért olyan fontos emlékezni arra, hogy e tanács szerint járjunk el? „Ha a férj nyers, durva, féktelen, önző, érdes, basáskodó férfi, akkor soha ne ejtse ki azt a szót, hogy »a férj feje a feleségének« és annak engedelmessé válnia kell mindenben; mert nem ő az Úr; és nem a szó valódi értelmében vett férj” (Ellen G. White: *Boldog otthon*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 100. o.).

AZ EGYHÁZ KRISZTUS MENYASSZONYA: 1. RÉSZ

Vessük össze Ef 5:25-27, 29 szakaszát Ez 16:1-14 részében a lelerc gyermek történetével! Pál mely elemeit idézi a példának?

Az apostol Ef 5:25-27, 29 verseiben az esküvő-házasság metaforáját alkalmazza az egyházra és annak Krisztussal való kapcsolatára, eközben pedig találékonyan merít az ókori esküvői szokásokból és szerepekből. Az egyháznak mint menyasszonynak Krisztus a mennyei vőlegénye, aki:

- 1) *Úgy szereti az egyházat, mint menyasszonyát* (Ef 5:25). Sosem szabad elfelednünk, hogy ez Jézus szívéből fakad! Szeret bennünket.
- 2) *Váltságul adja magát a menyasszonyért*. Az ókori házasságok fényében a vőlegény „megvette” a menyasszonyt egy bizonyos „váltságdíj” fejében, ami az esetek többségében drága értéktárgyak mellett egy jelentősebb pénzösszeg volt, olyan nagy, hogy egész falvak gazdasága függött ettől a szokástól. Testet öltésekor és a kereszten Krisztus megfizette menyasszonya, az egyház váltságdíját, „Önmagát adta azért” (Ef 5:25).
- 3) *Megfürdeti a menyasszonyát*. A menyasszony előkészületei fontos részét képezték az ókori esküvői ünnepségeknek. A menyasszonyt ma is a nőrokonai és a koszorúslányok készítik fel a szertartásra. Pál viszont úgy képzei, hogy a Vőlegény készíti fel menyasszonyát az esküvőre. Ő az, aki megszenteli és megtisztítja „a víz fürdőjével” (Ef 5:26, ÚRK), ami valószínűleg a keresztségre utal.
- 4) *Ígéreteket tesz*. A tisztítást „az ige által” (Ef 5:26, ÚRK) végzi, ez utalás a fogadalomra, amit az isteni Vőlegény tesz menyasszonyának, talán az eljegyzés szertartásakor (vö. Ef 1:3-14; 2:1-10, ami megjegyzi, hogy Isten mit ígért megtérésükkor a hívőknek). A mai eljegyzés ókori változata volt a lánykérés, aminek igen komoly tárgylások képezték a részét, a keretében írásban állapodtak meg a menyasszony megváltásának díjáról (a férj részéről) és a hozományról (a menyasszony családjának a házassághoz való hozzájárulásáról).
- 5) *A menyasszony felkészítése és felékesítése*. A menyasszony csodaszép, káprázatosan ragyog, amikor végre megjelenik Vőlegénye előtt (Ef 5:27). Krisztus nem csupán megfürdeti a menyasszonyt, hanem fel is készíti és felékesíti.

Hogyan segítenek ezek a versek megérteni, hogy mit érez irántunk Krisztus? Miért olyan vigasztaló ez a tudat?

AZ EGYHÁZ KRISZTUS MENYASSZONYA: 2. RÉSZ

Hogyan használja fel Pál az ókori esküvő egyes elemeit, amikor megszólítja a korinthusi keresztényeket? Mikor *jelenik meg* a menyasszony a Vőlegény előtt (2Kor 11:1-4)?

Az apostol Ef 5:25-27 szakaszában az ókori esküvők egy utolsó elemével úgy mutatja be Krisztust, mint aki: 6) (*Önmaga*) *elé állítja a menyasszonyt*. Annak idején a vőfély, a vőfélyek vagy a menyasszony édesapja adta a menyasszonyt a vőlegényhez, semmiféleképpen nem a vőlegény! Itt viszont Pál úgy vázolja fel, hogy Jézus maga elé állítja az egyházat menyasszonyként.

Pál a házassági szokásokkal és szerepekkel világít rá Krisztusnak az egyházzal való kapcsolatára, méghozzá úgy, mint ami időrendben bontakozik ki: 1) *Eljegyzés*. Jézus odaigérte önmagát az egyháznak („a menyasszony váltságdíjaként”), ezzel jegyezte el (Ef 5:25). 2) *Előkészület az esküvői szertartásra*. A Vőlegény tovább fáradozik a menyasszony megszentelésén és megtisztításán (Ef 5:26). 3) *Maga az esküvő*. Krisztus jelenleg a menyasszony esküvői megjelenésére figyel (Ef 5:27). Ez az rész előretekint a visszajövetelekor sorra kerülő nagy menyegzői ünnepségre, amikor a Vőlegény magához veszi az egyházat mint menyasszonyát, maga elé állítja (Ef 5:27; vö. 2Kor 11:1-2; Kol 1:21-23, 28).

Az ókori esküvők gyakran éjszakai felvonulással kezdődtek (lásd Mt 25:1-13). A vőlegény és kísérete a vőlegény házánál - a pár új otthonánál - találkozott, majd nagy szertartással megindultak együtt. Fáklyákat gyújtottak és boldog, lendületes zenére, vigadozva haladtak a menyasszony apjának háza felé. Ott csatlakozott hozzájuk a menyasszony, esetleg útközben találkoztak a menyasszony menetével, a tömeg pedig az új otthonához kísérte a párt. A vendégek ott egy egész hétig tartó lakodalomba kezdtek, ami az esküvői szertartással végződött, akkor állították a menyasszonyt a vőlegény elé.

Pál erre a felvonulásra és pillanatra utal azzal, hogy Krisztus maga elé állítja az egyházat. Dinamikus képet mutat visszajöveteléről, amit egy jövőbeli esküvőhöz hasonlít, akkor teljeseedik be Krisztus és egyháza hosszú eljegyzési időszaka, megtartják az esküvőt.

Milyen üzenetet szűrjünk le ebből a pozitív, boldog és reményteljes képvilágból?

SZERESD A FELESÉGEDET, MINT ÖNMAGADAT!

Milyen új érvet hoz fel Pál a férjek bátorítására, hogy gyengéden szeressék a feleségüket (Ef 5:28-30)?

Pálnak a keresztény otthonra vonatkozó szabályai (Ef 5:21-6:9) kihívásokkal teli társadalmi környezetet mutatnak be. Ef 5:28-30 szakaszában az apostol olyan férjekhez szól, akik az akkoriban túl gyakori mintát követték: gyűlölték a „saját testüket” (lásd Ef 5:28-29), vagyis bántalmazták, verték a feleségüket. A görög-római világban a családapa (latinul *pater familias*) jogi hatalma igen kiterjedt volt. Keményen megbüntethette, akár meg is ölhette a feleségét, a gyerekeit és a szolgáit, miközben a jog keretei között maradhatott (bár a hatalom ilyen szélsőséges gyakorlását egyre inkább visszaszorította a közvélemény).

Az apostol Ef 5:25-27 verseiben bemutatja a szeretet legnagyobb példáját: Krisztusnak az egyház iránti szeretetét, amivel gyökeresen eltérő mintát kínál a férjeknek. Mielőtt kifejtené az érvét, ismét a nagy Példaképre mutat. Arra kéri a keresztény férjeket, hogy úgy viselkedjenek, mint Jézus (Ef 5:28), aki „Önmagát adta” a menyasszonyáért, az egyházért, minden szükségletére odafigyelt (Ef 5:25-27). Pál felszólítja a férjeket, hogy hagyjanak fel koruk bevett viselkedési formájával, és inkább Krisztus gyengéd szeretetét igyekezzenek mintául venni.

Ef 5:28-30 verseiben új érvel támasztja alá, hogy miért szeressék a férjek a feleségüket: önmaguk szeretetével. A következő, alapvető igazságot mondja: „Mert a saját testét soha senki nem gyűlölte” (Ef 5:29, ÚRK) – legalábbis, aki tisztán gondolkodott. A férjek nem ártanak maguknak, nem verik a saját testüket, inkább táplálják és ápolják (Ef 5:29). Hogy megszüntesse a keresztény feleségek elleni durvaságot és erőszakot, Pál arra hívja a férjeket, hogy azonosítsák magukat a feleségükkel. Az érvelése szerint annyira egyek, hogy a nők bántalmazása felér az önsanyargatással, amit józanul gondolkodók nem tesznek.

Jézus példájára visszatérve az apostol úgy érvel, hogy Krisztus is szeretettel gondoskodik magáról, amikor „az Ő testének” tagjaival bánik (Ef 5:29-30). Azt mondja a férjeknek, hogy bánjanak úgy a feleségünkkel, mint saját magukkal és ahogy Jézus bánik velük!

Pál Jézus példáját idézi úgy a feleségeknek, mint a férjeknek. Mit tanulhatunk Krisztustól a családtagjaink iránti szeretetről?

AZ „EGY TEST” MINTÁJA A HÁZASSÁGBAN

Tanulmányozzuk 1Móz 2:15-25 szakaszából a teremtés történetét! Mi történt, mielőtt a férjről és a feleségről elhangzott, hogy „egy testté” (1Móz 2:24) lettek?

A feleségekre és a férjekre vonatkozó tanács kulcsa, hogy amikor Ef 5:31 versében Pál idézi 1Móz 2:24 versét, annak kiteljesedéseként értelmezi azt. *Mózes első könyvének* teremtéstörténete alapján elgondolkodik a keresztyén gyülekezetek szükségleteiről és a családi kapcsolatok egészségéről. Hallja, amint 1Móz 2:24 versének üzenete visszhangzik a korszakokon át. Az isteni terv szerint a házasság „egy test” kapcsolata, amiben a testi egységet az érzelmi és lelki egység tükrözi, illetve amiben az érzelmi és lelki egység tartalommal tölti meg a szexuális kapcsolatot.

Figyeljük meg, 1Móz 2:24 versét idézve Pál olyan kijelentést választ a házasságról, ami még a bűnbeesés előtt hangzott el, azt alkalmazza a keresztyén férjekre és feleségekre! A markánsan bűnbeesés utáni jellegű világunk vadul visszaél a férfi és nő közötti nemi kapcsolattal, ami mutatja, mennyire mélyen gyökerezik a mai kultúrában az a gondolat, miszerint az egyesülés a nő alávetettségét jelképezi. Az apostol úgy érvel, hogy *Mózes első könyvében* a nemi kapcsolat nem az alávetettségről, hanem az egységről szól. Nem jelképezi, nem testesíti meg a férfi uralmát, hanem a férj és a feleség egységét jelenti, ami olyan teljes, hogy „egy testté” lesznek. Tehát 1Móz 2:24 és Ef 5:21-33 verseihez fordulhatunk a házasságra és a nemi életre vonatkozó fontos, a kultúrával ellentétes és azt helyreigazító teológiáért.

A következő versben Pál ugyanebben az összefüggésben szól a „nagy” titokról (lásd Ef 5:32). Itt megtalálható az eddig tárgyalt kettős metafora mindkét oldala: a keresztyén házasság értelmezése Krisztusnak az egyházával való viszonya fényében és Krisztusnak az egyházzal való kapcsolata, amit a keresztyén házasság fényében határoz meg (Ef 5:32).

A keresztyén házasság értékét emeli, amikor Krisztus és egyháza kapcsolatahoz hasonlítja. Továbbá ha az egyháznak a Krisztussal való kapcsolatára a gondoskodó keresztyén házasság lencséin keresztül tekintünk, akkor a hívők tisztábban látják a Krisztushoz fűződő közös kapcsolatukat.

Ef 5:33 verse hogyan összegzi tömören Pál tanácsát Ef 5:21-32 szakaszában? A párok hogyan alkalmazhatják még teljesebben ezeket az elveket a házasságukban?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Boldog otthon*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, „Kölcsönös kötelezettségek” c. fejezet, 98-102. o.

Ellen G. White következetesen bátorítja a házastársakat, hogy tartózkodjanak a másik irányításától: „Ne próbáld kényszeríteni a másikat, hogy engedjen kívánságodnak! Ezt nem tehetitek meg, ha meg akarjátok tartani egymás szeretetét. Legyetek kedvesek, türelmesek, elnézők, belátók és előzékenyek” (i. m. 101. o.)!

Közvetlenül utal Kol 3:18 (és Ef 5:22-24) verse értelmezésére és alkalmazására: „Gyakran teszik fel a kérdést: »A feleségnek ne legyen saját akarat-a?« A Szentírás világosan kijelenti, hogy a férj a család feje. »Ti asszonyok engedelmeskedjete a ti férjetekek...« Ha e parancs itt végződné, akkor elmondhatnánk, hogy a feleségek helyzete nem irigylésre méltó. Nagyon sok esetben ez nagyon nehéz és próbára tevő helyzet, és jobb lenne, ha minél kevesebb házasságot kötnének. Nagyon sok férj megáll e szavaknál: »Ti asszonyok engedelmeskedjete...«, de olvassuk el ugyanennek a parancsnak végét is: »...amiképpen illik az Úrban« (Kol 3:18)” (i.m. 99. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Tegyük fel, valaki úgy érvel, hogy Ef 5:21-33 szakasza elévült, már nem alkalmazható a keresztény kapcsolatokra, mert olyan házassági mintát erőltetne ránk, ami a férj hatalmára és uralmára összpontosít! Hogyan felelnénk erre? A szakasznak mely részei befolyásolnák a válaszunkat?
- 2) Hogyan segíthet Pál tanácsa Ef 5:21-33 szakaszában azoknak, akik kihívásokkal teli, küzdelmes házasságban élnek?
- 3) Egyes keresztények szerint 1Mózes 1-2. fejezeteiben a teremtéstörténet csupán metafora, nem a valóságot mutatja be, mert az evolúció évmilliárdok alatt történt. Milyen tanítás rejlik abban, hogy Pál szó szerint vette a teremtéstörténetet?
- 4) Időzzünk még az „egy test” gondolatánál! Hogyan segít ez jobban megérteni a házasság szentségét? Miért kell a házastársaknak minden tőlük telhetőt megtenni annak védelméért?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY:
AMIKOR TALPUNKON

Amikor talpunkon átég
a rejtelmes igazság,
amikor utunk során
torkunkon akad
a sorsszerű mozzanat,
nehéz megszokni,
hogy még sincs igazunk.

Maradéktalan hűség Krisztus iránt

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Márk 10:13-16; 2Korinthus 5:10;
Efezus 6:1-9; Kolossé 3:21, 24-25; 1Péter 2:18-25

„Ti, urak, pedig ugyanezt tegyétek velük, hagyjátok el a fenyegetést, hiszen tudjátok, hogy nekik is, nektek is van Uratok a mennyben, és nála nincs személyválogatás” (Ef 6:9, ÚRK).

2018-ban a washingtoni Bibliamúzeumban sokak figyelmét felkeltette egy kiállítási tárgy. Egy rövidített Biblia volt, ami a hit lényeges részét volt hivatott tanítani, ugyanakkor kihagyták belőle mindazokat a szakaszokat, amelyek talán a szolgákat lázadásra uszíthatták volna. Az 1808-as kiadás szövegéből nem csak itt-ott húztak ki néhány szakaszt. Az Ószövetség 90%-a és az Újszövetség fele hiányzik belőle. A Biblia ezerszáznyolcvankilenc fejezetéből csupán kétszázharminckettőt tartottak meg.

Teljes mértékben sértetlenül maradtak azok az igeszakaszok, amelyekről úgy tűnt – különösen a Biblia egészének „jó híre” hiányában –, hogy megerősítik a rabszolgaság intézményét. Ez és hasonló, gyakran félreértelmezett szakaszok megmaradtak: *„Ti szolgák, engedelmesek legyetek a ti test szerint való uraitoknak félelemmel és rettegéssel, szíveteknek egyenességében, mint a Krisztusnak” (Ef 6:5).*

A mai korban és kultúrában az a nagy kihívás áll előttünk, hogy Ef 6:1-9 szakaszát az egész Bibliából kirajzolódó, teljes üdvtörténet összefüggésében olvassuk. Mit tanulhatunk meg, miközben Pált figyeljük, aki az evangélium értékeit kora hibás társadalmi szerkezetére alkalmazta?

TANÁCSOK GYEREKEKNEK

Milyen tanácsot ad Pál a gyerekeknek? Hogyan támasztja ezt alá az Ószövetségből (Ef 6:1-3; lásd még Mt 18:1-5; Mk 10:13-16)?

Hogy jobban értékeljük Pál gyerekeknek szóló tanácsát, el kell képzelnünk, amint hangosan felolvassák Efezus nyüzsgő metropoliszának házi gyülekezeteiben. A „gyermek” szó (görögül *ta tekna*) több életkorra is utalhat, mivel a gyerek az apa fennhatósága alatt maradt, amíg az apa hatvanéves nem lett (görög szokás szerint) vagy meg nem halt (a római rend szerint). Az itt említett gyerekek elég fiatalok ahhoz, hogy még a szülők neveljék őket (Ef 6:4), ugyanakkor már elég idősök ahhoz, hogy maguk is tanítványok lehessenek.

Pál a keresztény gyülekezetek gyermekeihez szól, és kéri, hogy engedelmeskedjenek a szüleiknek, tiszteljék őket „*az Úrban*”, azaz, Krisztusban (vö. Ef 5:22; 6:4-5, 7-9). Azt is kéri, hogy tiszteljék a gyerekeket, mint akik szintén Jézus tanítványai, vonjuk be őket az istentiszteletbe tevékeny résztvevőként. Ez a szakasz alapvetően fontos úgy a gyermeknevelés, mint a gyerekek között végzett szolgálat szempontjából.

Nem abszolút érvényű az apostol engedelmességre történő felszólítása. Amikor a szülők parancsai „ellenkeznek Krisztus követelményeivel, akkor bármily fájdalmas is lehet, Istennek kell inkább engedelmeskedniük, a következményeket pedig rá kell bízniuk” (Ellen G. White: *Boldog otthon*. Budapest, 1998, Advent Kiadó, 249. o.).

Pál az ötödik parancsolat idézésével zárja a gyerekeknek szóló buzdítását, amivel tanúsítja, milyen nagy értéket tulajdonít a Tízparancsolatnak a keresztény hívők életvezetése tekintetében (ami egyértelmű része Ef 4:1-6:9 szakaszának, főként 4:25, 28; 5:3-14 részének). Megkezdí az idézetet („*Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat*”, Ef 6:2), hozzáfűz egy szerkesztői megjegyzést („*ami az első parancsolat ígérettel*”, Ef 6:2), majd folytatja és befejezi az idézetet („*Hogy jól legyen nálad dolgod és hosszú életű légy e földön*”, Ef 6:3). Az ötödik parancsolat rávilágít, hogy a szülők tisztelete részét képezi a sikeres emberi életre vonatkozó isteni tervnek. A tisztelet a szülők iránt, még ha nem is tökéletesek, hozzájárul az egészséghez és a jóléthez.

Hogyan támasztják alá ezek a versek a családi kapcsolatok fontosságát?

TANÁCSOK A SZÜLŐKNEK

Vessük össze Ef 6:4 és Kol 3:21 versét! Mivel indokolja Kol 3:21 verse, hogy a szülők ne ingereljék a gyerekeiket?

Sirák fia könyve, egy Pál idejében is elérhető zsidó irat a következő tanácsolja az apáknak a fiukkal való bánásmódot illetően: „Aki szereti a fiát, gyakran megkorbácsolja őt... Dédelgesd a gyermeket, és pokollá teszi az életed; játssz vele és megszomorít... Fegyelmezd meg a fiadat, tedd nehezzé az igáját, hogy ne bosszantson téged a szégyentelensége” (Sirák fia könyve 30:1, 9, 13).

Pál tanácsa igen eltérő hangnemet üt meg. Először egy tiltó parancsot mond az apáknak: „*ne ingereljétek a gyermekeiteket*”, majd pozitív hangnemben folytatja: „*hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint*” (Ef 6:4). Pál idejében a jog szerint az apák teljes körű hatalommal rendelkeztek a gyermekeik fölött, akiket tulajdonukként kezeltek. Az apának jogában állt erőszakos módon, akár halállal is büntetni a gyerekeit. Bizonyos szempontból a gyermekek fölötti hatalma túlment a gazdák hatalmán a szolgák felett. Az apostol nem támogatja az efféle uralmat, hanem bátran világossá teszi és átformálja a családi kapcsolatokat. Arra szólítja a keresztény apákat, hogy a Krisztus iránti, mindent meghaladó hűség keretében gondoljanak a hatalmukra a gyerekeik fölött, mert ha haragra gerjesztik őket, a fiaik nem tanúsítanak majd tiszteletet „*az Úr tanítása és intése*” (Ef 6:4) iránt.

„Édesapák és édesanyák, otthon nektek kell bemutatni Isten lelkületét! Nem dörgedelmes szavakkal, hanem kedves, szerető hozzáállással várjátok az engedelmisséget ...

Legyetek kellemesek családi körben! Ne mondjatok olyan szavakat, amelyek szentségtelen indulatot válthatnak ki! »*Ti is atyák ne ingereljétek gyermekeiteket*«. Ez Istentől jövő felszólítás...

Isten Igéje nem jogosít fel a szülői zordságra vagy elnyomásra, sem a gyerekek engedetlenségére. Isten törvénye a családi életben és a nemzetek kormányzása körében is a végtelen szeretet szívéből fakad” (Ellen G. White: *Child Guidance*. 259. o.).

A szöveggörnyezet itt a szülőkre és a gyerekekre összpontosít. Milyen elveket szűrhetünk le ezekből az igeszakaszokból, amelyek befolyásolhatják azt, ahogyan másokkal bánunk?

RABSZOLGASÁG A SZENTÍRÁSBAN ÉS A TÖRTÉNELEMBEN

Olvassuk el a szolgáknak és a gazdáknak szóló tanácsokat a következő szakaszokból: 1Kor 7:20-24; Ef 6:5-9; Kol 3:22-4:1; 1Tim 6:1-2; 1Pt 2:18-25! Hogyan összegeznénk ezeket?

Miközben elképzeljük, amint a keresztény szolgák és urak együtt ülnek az efezusi házi gyülekezetekben, elgondolkodtató, ahogy Pál a keresztény gazdákhoz szól. A görög-római világban a rabszolgaság több mindenben különbözött az új világbeli, későbbi változattól. Nem egy adott etnikai csoportra korlátozódtott. A városi, házi rabszolgáknak időnként felkínálták a tanulás lehetőségét, majd építészként, orvosként és filozófusként is dolgozhattak. Alkalmanként a háztartásban élő rabszolgák számára megvolt az esély, hogy a szolgálat bizonyos ideje után felszabadulhassanak, bár a legtöbben sosem nyerték el a szabadságot. Néhány újabb angol bibliafordítás az Ef 6:5-8 szakaszában található görög *dulosz* („szolga”) kifejezést úgy fordítja, hogy „jobbágy”. Nem mindenütt bántak egyformán a rabszolgákkal, a vidéken élőknek gyakran kellett kemény munkát végezniük. Viszont bárhol szolgáltak, a gazdáik szinte korlátlan hatalma és uralma alatt álltak, akik birtokolták őket, a feleségüket és a gyermekeiket is. Publilius Syrus, a volt rabszolga kiáltása szívbe markoló: „Szebb meghalni, minthogy rabszolgává alacsonyítsanak!” Mindezek alapján inkább az tűnik helyénvalónak, ha a *dulosz* szót úgy fordítjuk, hogy „szolga”, főleg mivel a gazdáik fenyegetése alatt kellett élniük (Ef 6:9). A rabszolgaság mindenütt jelen volt Pál világában. Az apostol nem társadalmi forradalmárként állt a kérdéshez, hanem pásztorként, aki tanácsolta a hívőket, hogyan birkózzanak meg az adott helyzettel. A hívő személyének átalakulására összpontosító új képet vázolt fel előttük, aminek később szélesebb körű hatása lehet általánosságban a társadalomra: „Az ő elképzelése nem a *Római Birodalom rabszolgáinak felszabadítása* volt. Nem a *törvényes felszabadítást* látta maga előtt, hanem az *Isten gyermekeivé való örökbefogadásból fakadó testvéri alapú közösség új teremtését...* Pál szerint az egyházban, Krisztus testében, helyi szinten, a keresztény házigyülekezetekben és otthonokban kellett a társadalmi forradalomnak végbemennie” (Scott McKnight: *The Letter to Philemon*. Grand Rapids, MI., 2017, Eerdmans Publishing Company, 10-11. o.).

A keresztény történelem egyik nagy szégyenfoltja az, ahogyan a rabszolgasággal kapcsolatos igeszakaszokat felhasználták a gyakorlat igazolására. Miért félelmetes üzenet ez azzal kapcsolatban, hogy mennyire körültekintően kell értelmeznünk Isten Igéjét?

KRISZTUS SZOLGÁI

Mit vár el Pál a keresztény szolgálótól a nekik szóló részletes utasításában (Ef 6:5-8)?

Pál kéri a keresztény szolgálókat, hogy engedelmeskedjenek a gazdáiknak és szeretetből fakadó, kiváló szolgálatot biztosítsanak. Itt meg kell említeni, hogy többször utal arra a nagy helyettesítésre, amire kéri őket. Nem az a dolguk, hogy Krisztus helyére emeljék a gazdájukat és olyan hűséget tanúsítsanak iránta, ami egyedül Krisztust illeti meg. Inkább a szívből fakadó, kiváló szolgálatukat motiváló elkötelezettséggel és hűséggel Krisztust, az Urat állítsák a gazdájuk helyére. Pál ezzel a fontos cserével a gazda-szolgá kapcsolatának átértelmezett keresztény szemléletét kínálja.

Figyeljük meg, hányféleképpen ajánlja figyelmükbe Pál ezt a cserét:

- 1) A gazdák hatalmát kisebbiti az apostol, amikor „*test szerint való*” uraknak nevezi őket, és rámutat a valódi mennyei Úrra (Ef 6:5).
- 2) „*félelemmel és rettegéssel engedelmeskedjete... tiszta szívvel, mint Krisztusnak*” (Ef 6:5, ÚRK).
- 3) Pál akkor említi a legvilágosabban a helyettesítést, amikor azzal érvel, hogy a keresztény szolgáló hűségesen végezzék a feladatukat, nem úgy, mint a gazdáik szolgálói, hanem „*mint Krisztus szolgálói*” (Ef 6:6).
- 4) „*...lélekből cselekedjétek Isten akaratát*”, Istennek szolgálva (Ef 6:6).
- 5) Pozitív lelkületből fakadó szolgálatot kér, hogy úgy járjanak el, „*mint akik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek*” (Ef 6:7).

A szolgáló Krisztus visszatérésekor teljes jutalomra számíthatnak szívből fakadó szolgálatukért. Érte végezték a munkájukat és tőle számíthatnak jutalomra. Ez kifejezetten vonzó gondolat a rabszolgáknak, akik nem kaptak fizetést, akik azt érezhették, hogy földi gazdájuk nem értékelte őket, vagy esetleg ennél is rosszabb történt velük (vö. 1Pt 2:19-20). A hívő szolgálóknak viszont olyan Ura van, aki figyelmes, észreveszi, „*ha valaki jót tesz*” (Ef 6:8, ÚRK) és biztos jutalmat ígér.

Bármennyire is várnánk, hogy a Szentírás nyíltan elítéli a rabszolgaságot, nem teszi. Viszont milyen elveket szűrhetünk le Pál szavaiból azzal kapcsolatban, hogy hogyan viszonyuljunk azokhoz, akikkel együtt dolgozunk?

A GAZDÁK SZOLGAI HELYZETE

Ezek voltak Pál utolsó szavai a szolgákhoz: „*akár szolga, akár szabad*” (Ef 6:8, ÚRK). A „*szabad*” szó a gazdákra utal, amivel rájuk tereli a figyelmét, míg elképzeli, hogy a szolgák és a gazdák az ítélet alatt egymás mellett, egy szinten állnak Krisztus előtt (vö. 2Kor 5:10; Kol 3:24-25).

Tegyük fel, hogy keresztény gazdák vagyunk, és hallgatjuk, amint a házi gyülekezetünkben felolvassák az Efezusi levelet! Hogyan vennénk a szolgáink jelenlétében elhangzó tanácsokat (Ef 6:9)?

Pál ebben az intésében az *urakat*, a rabszolगतartókat szólítja meg, éles ellentétbe állítva az „urakat” (görögül *hoi kúrioi*) – akiknek szokása volt a szolgáik fenyegetése – „az Úrral” (*ho kúriosz*) Krisztussal, akiben nincs „személyválogatás”.

Az apostol kéri az urakat: „*ugyanazt cselekedjétek*” a szolgákkal – ami megdöbbentő lehetett az 1. századbeli rabszolगतulajdonosnak. Jóindulattal kellett a szolgáikhoz viszonyulniuk, amire a Krisztus iránti hűség indította őket, összhangban azzal, amit Pál a szolgáktól kért (Ef 6:5-8). Azt mondja nekik, hogy ne fenyegetessék a szolgáikat, ami akkoriban általános gyakorlat volt. A büntetések széles körét szabták ki a szolgákra, így megverették (1Pt 2:20), szexuálisan bántalmazták, eladták (és ezzel elszakították őket szeretteiktől), kíméletlenül dolgoztatták, éhezettették, megbilincseltek, megbélyegezték és akár meg is ölték őket. Az apostol két indokkal támasztja alá az urakhoz intézett felszólítását, hogy tekintsenek túl a görög-római világ társadalmi rendszerén: 1) Mint az állítólagos szolgáik, ők is szolgálói az egy Úrnak („*hiszen tudjátok, hogy nekik is, nektek is van Uratok a mennyben*”, ÚRK; vö. Kol 4:1); 2) a mennyei Úr mindenkit személyválogatás nélkül ítél. Mivel az Úr velük egyenlő szinten állóként bánik azokkal, akiket rabszolగాknak tartanak, így nekik is így kell hozzájuk viszonyulni (vö. Filem 1:15-16). Az Efezusi levélben Pál nyelvezetének nagy része különösen reményt kelthetett a keresztény szolgákban, amikor a következőkről szólt: fiúvá fogadás (Ef 1:5), megváltás (Ef 1:7), örökbefogadás (Ef 1:11, 14; 3:6), Jézussal a trónon (Ef 2:6), polgártársak és „*az Isten háza népe*” (Ef 2:19, ÚRK; vö. 3:14-15), illetve az, hogy Krisztus testének szerves részei lehetnek (lásd Ef 3:6; 4:1-16). Ef 6:5-9 szakasza a levél tanításának minden részét érinti, ami a szolgák és urak közötti kapcsolathoz tartozik, így a beszédre (Ef 4:25-32) és a nemi erkölcsre (Ef 5:1-14) vonatkozó tanácsot is.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Pál tisztelete a gyerekek, mint hívótársaink (Ef 6:1-3) iránt jobban ráirányítja a figyelmet arra, hogyan bánnak velük a mai világban. Az apákhoz intézett szavai (Ef 6:4) arra szólítanak, hogy vegyük komolyan a szülői kötelezettségeket. A rabszolgákra (Ef 6:5-8) és különösen a rabszolgotartókra (Ef 6:9) vonatkozó tanácsainak a mi helyzetünkre való alkalmazása nehezebb, mivel sokunk számára távoli ez a társadalmi felállás, illetve mivel tudjuk azt is, hogy a szolgaság *bármely formája* erkölcsi szempontból a legnagyobb gonoszságok egyike. Mégis, mivel Isten ihlette ezeket a szavakat, részét képezik a Szentírásnak, mérlegelnünk kell, hogyan tudjuk alkalmazni ezeket ma. Az 1. századi efezusi hívőkkel együtt nekünk is kiváltságunk és kötelességünk, hogy a kapcsolatainkban alkalmazzuk az evangélium értékeit. Azért választottuk az alábbi kérdéseket, hogy ezt a fontos munkát segítsék elő.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mit jelent az adventisták számára, hogy a gyerekek szeretete a bizonyítéka annak, hogy a nép felkészült az Úr fogadására (lásd Lk 1:17; Mal 4:6)?
- 2) Pál egyértelműen tiszteletben tartotta a gyerekeket. Ebből következik a kérdés: mi a mi felelősségünk azok iránt, akik gyerekként bántalmazás, nemi erőszak és megszegyenyítés áldozatai voltak? A nehéz gyerekkori tapasztalatok meghatározó hatását vizsgáló kutatások fényében milyen felelősséggel tartozunk irántuk?
- 3) Pálnak a gyerekek iránti tisztelete és Jézus odafigyelése alapján mi az egyház felelőssége a rábízott gyerekek gondozása és védelme szempontjából? Milyen rendszerekre és eljárásokra van szükség ennek érdekében?
- 4) Pálnak a szolgákra és az urakra vonatkozó tanácsait (Ef 6:5-9) gyakran alkalmazzák a munkáltatók és munkavállalók viszonyára. Mennyiben helyénvaló ez? Milyen veszélyeket rejt magában, ha így teszünk?
- 5) A rabszolgaság ma is fájdalmas valóság, a világon negyvenmilliónál is többen élnek rabszolgaságban („Globális rabszolgasági mutató”: <https://www.globallaveryindex.org/>). Szabad emberként, akiknek lelki elődei szilárdan elkötelezték magukat a rabszolgaság eltörlése mellett, mi a mi kötelességünk Isten gyermekei iránt, akiket rabszolgaságba taszítottak?

GALAMB GYÖNGYVÉR: GYÓGYÍTÓ SZÉP SZÓ

Mivel keni meg lelkemet
a szavak áradó sora?
Hogy támaszt bennem életet,
mikor halotti torra
készültem és temettem
már minden emlékemet?

Csak a szóban a lélek az,
ami ilyenkor adhat
még egypár jó évet.

Álljatok meg!

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 20:2-4; Róma 13:11-14;
1Korinthus 15:23-24; Efezus 6:10-20; 1Thesszalonika 5:6-8

„Végezetül legyetek erősek az Úrban és az ő hatalmas erejében! Öltsetek magatokra az Isten teljes fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög minden ravaszságával szemben” (Ef 6:10-11, ÚRK)!

A szolga álmos szemmel támolygott ki a szobájából, amikor megdöbbenő jelenet tanúja lett: hatalmas, jól felszerelt ellenséges sereg vette körbe a várost, lovakkal és harci szekerekkel. A szolga dadogva vitte a hírt Elizeus prófétának, majd nyugtalanul kérdezte: *„Jaj, jaj, édes uram, mit csináljunk?”*

Elizeus így felelt: *„Ne félj, mert többen vannak velünk, mint ővelük.”* A válasz mit sem változtatott a szolga arckifejezésén. Elizeus közelebb húzta magához és imádkozni kezdett érte: *„Ó, Uram! Nyisd meg, kérlek, a szemét, hogy lásson!”* A prófeta imája azonnal válaszra talált. A szolga ismét fellépett a várfalra, ám ekkor fellebbent a látható és láthatatlan közötti fátyol. Nem egy, hanem két sereget látott. *„Erre megnyitotta az Úr a szolga szemét, és azt látta, hogy íme, a hegy tele van tüzes lovakkal és harci szekerekkel Elizeus körül”* (2Kir 6:15-17, ÚRK).

Pál azért imádkozott Ef 6:10-20 részének megírása közben, hogy a hívők tisztább képet kapjanak és meglássák a nagy küzdelem teljes valóságát, illetve reménytel meríthessenek abból, amit az bemutat nekik.

HARCBA HÍVÓ BESZÉD

Tanulmányozzuk Ef 6:10-20 szakaszát, Pál levelének hangzatos lezárását! Csatakiáltása mit jelent nekünk ma a nagy küzdelemben?

Pál harcra szólít az Efezusi levél végén. Bátorítja a hívőket, hogy vegyék ki a részüket az egyház küzdelmében a gonosz ellen (Ef 6:10-20). Átfogó buzdítással kezdi: „*legyetek erősek az Úrban*” (Ef 6:10). Ezt ismétli meg, amikor felhívja a hívőket, hogy „*öltözzétek föl az Isten minden fegyverét*” (Ef 6:11). Felhívását egy határozott cél kiemelésével (hogy meg tudjanak állni az ördög ravaszságaival szemben, Ef 6:11) és egy magyarázattal támasztja alá: a csatát a gonosz hatalmas, lelki seregei ellen vívják (Ef 6:12). Az apostol ezek után részletesen újból harcra hív. A hívőknek fel kell öltetniük „*az Istennek minden fegyverét*” (Ef 6:13), tehát az övet, a mellvértet, a sarut, a pajzsot, a sisakot és a kardot is, mert csak így állhatnak meg szilárdan a csatában (Ef 6:14-17). Felszólítja a már teljes felszerelésben lévő, csatára kész hívőket, hogy tegyenek úgy, mint a katonák az ókori csatatéren – imádkozzanak (Ef 6:18-20).

Az apostol a katonai összetűzés és fegyverek szókészletével érzékelteti az egyház küldetését. Az Ószövetség harcra szólító buzdításait, csata előtti beszédeit visszhangozza. Ezt jelzi az első, átfogó parancsban: „*legyetek erősek az Úrban, és az ő hatalmas erejében*” (Ef 6:10).

Az Ószövetség harcra hívó beszédei (lásd pl. 5Móz 20:2-4; Bír 7:15-18; 2Krn 20:13-20; 32:6-8; Neh 4:14, 19-20) azt támasztják alá, hogy Izrael katonai sikere nem a fegyverei nagyobb erejében, vagy seregének létszámában rejlik. A győzelem kizárólag Isten jelenlététől és erejétől függ. A siker kulcsa nem az önmagukban való, hanem az Úr erejébe és gondviselésébe vetett szilárd bizalom volt. Pál bátran említi ezeket a témákat, hogy buzdítsa a hívőket: 1) tevékenyen vegyenek részt az egyház küldetésében; 2) figyeljenek a láthatatlan dimenziókra, amelyek hatással vannak az életükre és a bizonyágtételükre; 3) tudatosítsák magukban, hogy a siker érdekében szükségük van az isteni közbelépésre; 4) tartsák mindig szem előtt, mennyire fontos a hívők közötti egység és összetartás!

Pál figyelmeztet, hogy a harcunkat nem test és vér ellen, hanem természetfeletti ellenségekkel vívjuk. Ezek szerint egyedül miben reménykedhetünk a győzelmet illetően?

MÉRÍTSÜNK ERŐT KRISZTUSBÓL!

Pál erős harci kiáltással fejezi be a levelét, összefűzve azokat a témákat és gondolatokat, amelyek az egész levélben fontosak. Azzal kezdi, hogy bejelenti a levele összefoglalásának fő témáját, méghozzá a parancsnok csatakiáltásának hangnemében: „*Végezetre, atyámfiai, legyetek erősek az Úrban, és az ő hatalmas erejében*” (Ef 6:10). Ef 6:11-20 szakasza pedig ennek a gondolatát színesíti és bontja ki.

Olvassuk el ismét Ef 6:10-20 szakaszát! Hogyan vesszük észre a természetfeletti erőket is felvonultató nagy küzdelem valóságát, ami Pál mondanivalójának központi része? Miért igen fontos szem előtt tartani ezt a meghatározó igazságot az Istennel való mindennapi kapcsolatunkban?

Az apostol a következő fordulattal Krisztust nevezi meg a hívók erejének Forrásaként: „*legyetek erősek az Úrban, és az ő hatalmas erejében*” (Ef 6:10). Az „Úr” itt Jézusra utal, ami következetesen így van az Efezusi levélben (Ef 2:21; 4:1, 17; 5:8; 6:1, 21). „Az egyház ereje a feltámadt Úr mindenható hatalmában rejlik, Ő a seregének Parancsnoka” (G. G. Findlay: *The Epistle to the Ephesians*. New York, 1931, Ray Long & Richard R. Smith, 398. o.).

Ef 6:10 versében Pál az *erő* szó ismétlésével a következő gondolatot hangsúlyozza: az egyház által kifejtett erő nem velejáró tulajdonsága a hívőknek, hanem azt kívülről, az Úrtól kapják, Krisztustól származik. Az apostol itt összegzi levele egyik fontos témáját: Isten megosztja a hatalmát a hívőkkel (Ef 1:19-22; 2:4-6; 3:16-17). A hívők a feltámadt és felmagasztalt Krisztusban találhatnak erőt minden jelenlegi és jövőbeli konfliktusuk során.

Bár az első parancs kijelenti, hogy Jézus az, aki erőt ad a hívőknek (Ef 6:10), a Szentháromság mindhárom tagja támogat a gonosz elleni küzdelemben. Isten (az Atya) a saját fegyvereit bocsátja a rendelkezésünkre (Ef 6:11, 13; vö. Ézs 59:17). Korábban Pál már elmondta imájában a Szentlélekről, hogy Ő „*adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy hatalmasan megerősödjetek az ő Lelke által a belső emberben*” (Ef 3:16, ÚRK). Itt a Lélek a kardot adja a kezükbe: „*a Léleknek kardját, amely az Isten beszéde*” (Ef 6:17). A hívőknek ráadásul „*Minden alkalommal*” (Ef 6:18, ÚRK) a Szentlélek által kell imádkozniuk. Az apostol szeretné, ha a hallgatósága megértené: a Szentháromság mindegyik tagja teljes mértékben kiveszi részét abban, hogy felkészítsen a gonosz hatalmak elleni csatára.

A NAGY KÜZDELEM PÁL LEVELEIBEN

Olvassuk el Róm 13:11-14, 2Kor 10:3-6 és 1Thessz 5:6-8 szakaszait! Mennyiben hasonlítanak ezek a versek Ef 6:10-20 részéhez? Miért ezt a képvilágot használja Pál?

Leveleiben az apostol gyakran használ katonai nyelvezetet és hasonlatokat, amivel arra szólítja a hívőket, hogy viselkedésükben kövessék a katonák példáját. Ef 6:10-20 szakaszában található ennek leghosszabb és legkoncentráltabb példája, de a katonai nyelvezet Pál egyik fő motívuma arra, hogy az evangélium történetét értelmezze. Krisztus a keresztnél lefegyverezte a „*fejedelemségeket és hatalmasságokat*” (Kol 2:15). A felmagasztalása óta pedig úrrá lett minden hatalom fölött (Fil 2:9-11), ekként végzi a munkáját. A követőit az egyetemes háborúra gyűjti össze, a világosság seregét a győzelem nagy napja felé vezeti (Róm 16:20; 1Kor 15:54-58; 2Thessz 2:8). Összegezve Pál katonai hasonlatait elmondhatjuk, hogy tisztán látja: a jó és a rossz közötti küzdelem „egy hosszan tartó kozmikus háború, amiben két szembenálló sereg összecsapásai során hol az egyik, hol a másik kerekedik felül, amíg az idők végén majd az egyik arat teljes győzelmet” (Peter W. Macky: *St. Paul's Cosmic War Myth: A Military Version of the Gospel*. New York, 1998, Peter Lang Publishing, 1. o.). Az Efezusi levél szövegében is gyakran előbukkan a kozmikus háború témája. Amikor Pál felfegyverkezésre szólít (Ef 6:10-20), összevonja a küzdelem elemeit, amelyekre már korábban utalást tett: Isten óriási „hatalommal” ruházta fel a hívőket (Ef 1:18-20; 3:16, 20); Krisztus győzelmet aratott, és Isten minden hatalom fölé magasztalta Őt (Ef 1:20-23); a hívők serege azokból áll, akik egykor halottak voltak, de feltámadtak és erőt nyernek, ha a felmagasztalt Krisztusban találják meg az identitásukat, aminek köszönhetően képesek felvenni a harcot korábbi sötét mesterükkel (Ef 2:1-10); az egyháznak az is szerepe, hogy rámutasson a gonosz erők közelegző vesztére (Ef 3:10); Zsolt 68:19 versével a diadalmas, isteni Harcosként mutatja be Krisztust (Ef 4:7-11); illetve, felszólítja a hívőket, hogy „vegyék fel” az evangélium öltözetét (lásd Ef 4:20-24). Isten „*minden fegyverét*” felöltve megérthetjük a nagy küzdelem központi szerepét, és szilárdan ki is tartunk abban a tudatban, hogy részesek leszünk Krisztus végső győzelmében.

Hogyan tapasztaltuk már nemcsak a kozmikus háború, hanem a Jézusban elérhető győzelem valóságát is? Miért alapvetően fontos a saját reménységünk és tapasztalatunk szempontjából, hogy helyesen értelmezzük az Ő győzelmét?

AZ ÓKORI CSATAMEZŐN

Olvassuk át Ef 6:10-20 részét! Figyeljünk fel minden alkalomra, amikor Pál a *megállni* ige valamely alakját használja! Miért olyan fontos számára ez a gondolat?

Az ókori csataterék összefüggésében kell értenünk Pál katonai hasonlatát. Mit jelentett az, hogy „megállni” (Ef 6:11, 13-14)? Vajon az ige csak a védekező alapállásra enged következtetni? Thuküdidész, az egyik legnagyobb ókori haditörténész írásaiban megörökített harcra buzdító beszédek három egymást követő lépést hangsúlyoznak ki, amelyeket meg kell tenni, ha a sereg győzni akar: 1) a katonáknak „meg kell közelíteniük az ellenséget”, ami azt jelenti, hogy oda kell menniük az ellenfeleikhez; 2) majd meg kell ütközniük és „erősen meg kell állniuk”, vagyis „helyt kell állniuk” a közelharcban; 3) végül „vissza kell verniük az ellenséget” (lásd Thucydides: *The Peloponnesian War*. New York, 1910, E. P. Dutton, 4.10.1-5).

A három pont közül a második volt az ókori csaták kulcsmozzanata, amikor a két szemben álló falanx összecsapott „az egymásba fűrődő réz, fa és hús szörnyű kakofóniájában”, erre Xenophón, az ókori író „borzalmas összecsapásként» utalt (Victor David Hanson: *The Western Way of War*. New York, 1989, Oxford University Press, 152-153. o.). Az ókori csaták stratégiai fontosságú kérdése és nagy kihívása volt az, hogy a katonák megálljanak a helyükön. A soron következő közelharcban mindkét oldal lendületet keresett ahhoz, hogy „előre nyomulhasson.” Pál fegyverbe hívása olyan küzdelemre utal, amikor a katonák „egymásnak feszültek és a közelharcban ütések százait mérték és kapták” (i. m. 152. o.). Ezzel összecseng, hogy az apostol birkózásként ábrázolja az egyház és ellenfelei csatáját (Ef 6:12; lásd a csütörtöki tanulmányt). A 13. versben aztán a „megállni” ige nyomatékosabb formáját használja: „*hogy ellenállhassatok azon a gonosz napon*” (ÚRK).

Ez nem ellazult helyzet! „Megállni” azt jelenti, hogy a csata közepében vagyunk és minden fegyvert bevetünk a közelharcban. Ezt szűrhetjük le Pál korábbi buzdításából is: „*megálltok egy lélekben, egy szívvel küzdve az evangélium hitéért*” (Fil 1:27, ÚRK).

Olvassuk el Zsid 12:4 versét! Hogyan segít ez a rész megérteni, hogy mit jelent megállni az Úrban? Mit jelent ez közösségi értelemben?

KÜZDENI A SÖTÉTSÉG ERŐI ELLEN

Vajon miért sorolja fel Pál a gonosz lelki hatalmak több címét is Ef 1:21, 3:10 és 6:10-20 verseiben?

Pál a „*tusakodásunk*” (Ef 6:12) gondolatát a birkózók versengésére használt görög szóval (*palé*) fejezi ki. Mivel úgy tartották, hogy a birkózással kiválóan elő lehet készülni a harcra, ezért helyénvaló leírása ez a fegyveres és pusztakezes küzdelemnek, amire a seregek összecsapásakor kerül sor. Az apostol hangsúlyozza a hívők küzdelmének valóságát a gonosz erőkkel szemben.

A következő címeket adja:

Ef 1:21	Ef 3:10	Ef 6:12
minden fejedelemség	fejedelemségek	fejedelemségek
(minden) hatalmasság	hatalmasságok	hatalmasságok
(minden) erő		a sötétség világának urai
(minden) uraság		a gonoszság lelkei, amelyek az ég magasságában vannak
minden név		

Ezekkel a jellemzésekkel („*minden néven, amelyet valaki kap*”, Ef 1:21, ÚRK; „*a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak*”, Ef 6:12, ÚRK) megerősíti, hogy minden természetfeletti hatalom alárendelt Krisztusnak (Ef 1:21). Ugyanakkor egyetlen csatában sem jó stratégia alábecsülni az ellenfél erejét. Pál figyelmeztet, hogy nemcsak emberek ellen küzdünk, hanem „*a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak*” (Ef 6:12, ÚRK), őket pedig egy ravasz tábornok, az ördög vezeti (Ef 6:11). Ébernek kell lennünk erős ellenfeleinkkel szemben, de nem szabad megrémülnünk tőlük! Isten velünk van a csatában (Ef 6:10), és a legkiválóbb fegyverekkel, a saját fegyverzetével szerelt fel bennünket (Ef 6:11; vö. Ézs 59:15-17). Az Ő igazságát, igazságosságát, békességét, hitét, üdvösségét, illetve Szentlelkét bocsátotta a rendelkezésünkre (Ef 6:13-17). Nem vallhatunk kudarcot, ha az Úr megy előttünk és az Ő páncélját öltjük magunkra tetőtől talpig (Róm 16:20; 1Kor 15:23-24; 2Thessz 2:8)!

A természetfeletti gonosz erőkkel szemben mi teljesen védtelenek vagyunk. Miért kell tehát az Úr Jézusba kapaszkodnunk, aki nem csupán hatalmasabb ezeknél, hanem már le is győzte őket?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Térnyerő munka a miénk. Jézus hű katonáiként be kell vinnünk a véráztatta zászlót az ellenség erődítményeibe. »Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, a sötétség világának urai ellen, a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak.« Ha letesszük a fegyvert, leeresztjük a véráztatta zászlót, hogy Sátán foglyai és szolgálói legyünk, akkor talán kiszabadulhatnánk a küzdelemből és a szenvedésből, a békét viszont csak Krisztus és a menny elvesztése árán szerezhethetjük meg. Ilyen feltételek mellett nem fogadhatjuk el a békét! Legyen hát háború! Harcoljunk a világ történelmének végéig ahelyett, hogy a hitehagyás és a bűn békéjében éljünk” (Ellen G. White: *The Review and Herald*. 1888. május 8.)!

Hogyan kapcsolódik Ef 6:10-20 szakasza A jelenések könyvéhez? Ez a szakasz alapvetően ugyanazt a nézetet vallja az utolsó napok eseményeiről, az eschatológiáról, mint A jelenések könyvében a csatamotívum (lásd Jelenések 12. fejezet; 16:12-16; 19:17-21; 20:7-10). Isten népét mindkettőben olyan ellenség támadja, aki „az ég magasságában” van és „a mai korban fejt ki tevékenységét, erejét.” Isten népét mindkettőben „az eljövendő korok képe” lelkesíti. Továbbá „mindkét helyzet egyértelműen utal a végső csatára, amikor az ellenséget egyszer és mindenkorra legyőzik, majd Isten örökre megalapítja az új korszakot”. Ekkor nyilvánvalóvá lesz „Isten népének végső, dicsőséges állapota”, illetve „az ellenség örök kárhozata” (lásd Yordan Kalev Zhekov: *Eschatology of Ephesians*. Eszék, Horvátország, 2005, Evangelical Theological Seminary, 217, 233-235. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mikor szembesültünk a legközvetlenebbül a sötétség erőivel? Mi volt a legjobb stratégiánk abban a helyzetben?
- 2) Ef 6:10-20 szakasza alapján hogyan tudnánk segítséget nyújtani annak, aki éppen „a gonoszság lelkei ellen” küzd (Ef 6:12)?
- 3) Hogyan ismerhetjük fel az ördög minden ravaszágát, ellenállva neki (Ef 6:11)? Példának okáért, milyen gyakran vagy kész feladni a hitedet azért, mert már túl bűnösnek, romlottnak tartod magad az üdvösséghez? Kitől erednek az ilyen gondolatok? Krisztustól vagy a sötétség erőitől? Miért kell éppen akkor igényelnünk Jézus különleges ígéreteit?

GALAMB GYÖNGYVÉR: HITTEM ÉS HISZEK

Hittem, hogy
szent kezed
majd simogat
és végleg bekötöz
sebeket, bajokat.

Hittem, hogy egyedül
Isten elegendő.
Most mégis miért lep meg
e dacos, sötét felhő?
Miért von engem is
homályos delelő?

Szavak peregnek,
koppannak porba.
Porrá zúzza az idő
minden szép beszédnek
elmúló szikrafényét.
Máz pereg törött korsón.
Az élet teste ez,
ami meg-megrezzen.
Karja nyúl kapaszkodón,
és éhesen nyitja föl
álmatag két szemét.

Hittem, hogy élhetek
fényel és dallal,
és végre vége lesz
az átkos hatalommal
dacoló küszködésnek...

Hittem...és hiszek.

Békeharcban

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 52:8-10; 59:17; Efezus 6:10-20;
1Thesszalónika 5:16-18; 1Péter 4:1; 5:8

„Mindezekhez vegyétek fel a hit pajzsát, amellyel a gonosz minden tüzes nyilat kiolthatjátok. Az üdvösség sisakját is vegyétek fel és a Lélek kardját, amely az Isten beszéde” (Ef 6:16-17, ÚRK).

John Bunyan: „A zarándok útja” címet viselő, börtönben írt híres vallásos regényében Keresztényt elvezetik egy kastély fegyvertárába, ahol megmutatják neki „mindazt a fegyverzetet, amit az Úr a zarándokoknak biztosított, így a kardot, a pajzsot, a sisakot, a mellvértet, az imádságot, illetve olyan sarut, ami sosem kopik el. Annyi fegyver volt ott, ami elég lenne az Úr szolgálatában álló annyi ember felfegyverzésére, ahány csillag van az égen.” Mielőtt Keresztény útra kelne, ismét elkísérik a fegyvertárba, ahol „tetőtől talpig felfegyverezték őt vastag páncélba arra az esetre, ha az útja során rátámadnának.”

Bunyan 1678-ban írt könyve Pál apostolnak egy körülbelül ezerhatszáz évvel korábbi írását idézi, az Efezusi levelet, ami szintén börtönben keletkezett. A misszionárius apostol elképzei, amint egy nagy sereg, az egyház belép Isten fegyvertárába, hogy felöltse az isteni *panopliá*-t, ami görögül a teljes embert befedő páncélzatra utal. Isten fegyvertárában van elegendő minőségi fegyver a seregének minden egyes katonája számára, hogy „tetőtől talpig nemesacélba öltözzenek” és úgy küzdjenek az Ő nevében.

AZ EGYHÁZ EGYSÉGES SEREGE

Olvassuk el Ef 6:10-20 szakaszát! Mit mond Pál az egyház harcáról? Vajon elsősorban a gonosz elleni egyéni lelki csatáról ír, vagy az egyház kollektív háborújáról a gonosz ellen?

A görög és római háborúkban a győzelem azon múlt, hogy az egyes katonai egységek tagjai mennyire tudtak együttműködni, mennyire támogatták egymást a csata hevében. A barbár harcosok jellemzőjének tekintették az egyéni akciókat a csatában, ami vereségre kárhoztatta őket.

Fontos okok támasztják alá a hadviselésnek az előbb ismertetett szemlélete mellett azt a gondolatot, miszerint Ef 6:10-20 szakaszában Pál elsősorban az egyház gonosz elleni közös harcára utal. 1) Ez a rész az egyházzal szembeni levél tetőfoka. Különös lenne, ha Pál a magányos keresztény katona képével zárna a levelét, aki egyedül küzd a sötétség erőivel. 2) Az apostol a szakasz végén a keresztények bajtársiasságát emeli ki, amikor imádságra szólít „minden szentekért” (Ef 6:18-20). 3) A legfontosabb pedig, hogy amikor a levél korábbi részében a gonosz erővel foglalkozik, azokat az egyház, nem pedig az egyes hívő fölé helyezi: „*azért, hogy most az egyház által megismertethesse a mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal Isten sokféle bölcsességét*” (Ef 3:10, ÚRK).

Ef 6:10-20 szakasza tehát nem egy magányos katonát mutat be, aki egyedül száll szembe a sötétséggel. Mint egy tábornok, úgy szólítja meg az egyház hadseregét. Hív, hogy öltük magunkra a teljes fegyverzetünket és egységes hadsereggént, lelkesen, együtt nyomuljunk előre a csatában. Az apostol egy utolsó metaforával zárja az egyházzal szembeni részletes tárgyalást. Hosszasan jellemzi az egyházat mint Krisztus testét (Ef 1:22-23; 4:1-16), Isten hajlékát/templomát (Ef 2:19-22), Krisztus menyasszonyát (Ef 5:21-33) és végül mint az élő Isten hadseregét. Mivel közeledik az a gonosz nap (Ef 6:13) és a gonosz elleni hosszas küzdelem utolsó szakaszának nézünk elébe, nincs időnk a lazaságra az Isten iránti elkötelezettség vagy Krisztus többi katonája iránti lojalitás tekintetében.

A nagy küzdelemben hogyan működhetünk együtt, egy testként, hogy támogassuk egymást a gonosz elleni harcban, bármilyen formában is mutatkozzon meg?

AZ ÖV ÉS A MELLVÉRT

Pál szerint hogyan kezdjék a hívők a felkészülést a gonosz elleni küzdelemre (Ef 6:14; lásd még Róm 8:37-39; 1Pt 4:1; 5:8)?

Az apostol figyelmeztetése a heves csatára (Ef 6:13) felkészíti az olvasót a végső felhívására (ez a sorban a negyedik, vö. Ef 6:11, 13), hogy álljanak meg, illetve a felfegyverkezés részletes leírását is adja (Ef 6:14-17). Azt írja, hogy „övezzétek körül derekatokat” (Ef 6:14, ÚRK; vö. Ézs 11:5). Munka vagy csata előtt az ókori bő szabású ruhákat a deréknál kellett körülövezni (vö. Lk 12:35, 37; 17:8). Pál elképzeli, amint a hívő felölti magára a páncélt, mint egy római légionárius: először a katonai bőövet teszi fel, annak díszes lapjaival és csatjával. Az övről több bőr pánt lógott, amiket fémlemez borítottak. Ezek együttesen olyan „kötényt” alkottak, ami látható rangjelzésként szolgált. Az öv összefűzte és összetartotta az egyenruha többi részét.

Az igazlelkűség nem a hívőké, hanem Isten ajándéka (vö. az üdvösséggel Ef 2:8 versében), de nem maradhat elvont, távoli jelenség, ami nem formálja át életüket vagy nem hat rá. Magukra kell „öltetniük” Isten igazlelkűségét, hogy tapasztalhassák és használhassák ezt az isteni ajándékot. Nem ők birtokolják az Úr igazlelkűségét, hanem az birtokolja őket.

Pál ezután bátorítja a hívőket, hogy vegyék fel „az igazság páncélját” (Ef 6:14, ÚRK; vö. 1Thessz 5:8). Az igazlelkűség övével együtt ez is isteni eredetű, része az isteni vitéz szerepében megjelenő Jahve páncéljának (Ézs 59:17). Az apostol idejében a katonák mellvértje láncvértből (egymásba fűzött apró vaskarikából), páncélingből (egymást fedő bronz- vagy vaslemezekből), vagy egymáshoz erősített és egymást fedő vaselemekből állt. Ez a páncél vagy mellvért az ellenség csapásaitól, szúrásaitól védte a viselője életfontosságú szerveit. A hívőknek az előbbi képpel összhangban tapasztalniuk kell azt a lelki védelmet, amit Isten igazságának ajándéka nyújt nekik. Pál az Efezusi levélben az igazságot a szentséggel és a jósággal köti össze (Ef 4:24; 5:9). Értelmezése szerint azok segítségével igazságosan és jól bánunk másokkal, főként a gyülekezeti testvéreinkkel.

Hogyan tapasztaltuk már, hogy a jóság, a szentség és az igazság véd bennünket?

A SARU: AZ EGYHÁZ A BÉKÉÉRT KÜZD

A csatára készülő római harcos felkötötte a lábára a strapabíró katonai szandált. A többrétegű talpban bakancsszegek is voltak, azok segítettek neki „megállni”, egyhelyben maradni (Ef 6:11:13-14). Ézs 52:7 verséből vett nyelvezettel írja le Pál ezt a katonai lábbelit, annak a pillanatnak az örömét érzékeltetve, amikor a hírmondó a csata után üzenetet visz Jahve győzelméről, amit a hívőkért aratott (Ézs 52:8-10), utána pedig beköszönt a béke: „Milyen szépek a hegyeken az örömhírt mondó lábai, aki békeséget hirdet” (Ézs 52:7, ÚRK).

Nézzük át a nyolc részt, amikor Pál kiemeli a *békesség* gondolatát az Efezusi levélben! Miért merül bele részletesen a katonai metaforába, amikor a békesség gondolata foglalkoztatja (Ef 1:2; 2:14-15, 17; 4:3; 6:15, 23)?

Az apostol a békességet Krisztus munkája eredményének tartja: „ő a mi békességünk”, aki békét hirdet a „távolvalóknak és békességet a közelvalóknak” (Ef 2:14-17, ÚRK), hogy „egy új emberré teremse” a zsidókat és a pogányokat (Ef 2:15). A hívők életben tartják Krisztus szabadításának örömhírét és békességet teremtő munkáját, illetve hirdetik múltbeli győzelmeit és várják a közelgő diadalkiáltást, ezzel vetik meg a lábukat és állnak készen a csatára. Ézs 52:7 versének hírmondójához hasonlóan olyan üzenethordozók, akik Jézus győzelméről és békességéről beszélnek. Pál nem szeretné, ha úgy értelmeznénk felfegyverkezésre hívó szavát, hogy ellenségeinkkel szemben fegyvert kell ragadnunk. Ezért mutatja be úgy a hívőket, mint akik „a békesség” evangéliumát (Ef 6:15) hirdetik. Nem kívánja azt sem, hogy ellenségesen viszonyuljanak másokhoz, hiszen az eddigiekben az egységet, az építő beszédet és a szelídlelkűséget hangsúlyozta (lásd különösen Ef 4:25–5:2). Az egyháznak úgy kell „békeharcot vívnia”, hogy a keresztény erények (alázat, türelem, megbocsátás stb.) és szokások (ima, áhítat) evangéliumi fegyvertárához fordulnak. Az efféle tettek stratégiai megfontolásból fakadnak, Isten nagy tervére mutatnak előre, ami szerint Krisztusban mindent egyesíteni fog (Ef 1:9-10).

Hogyan segít a következő idézet megérteni, hogy mit jelentsen a hitéletünkben Pál katonai képvilága? „Isten arra hív bennünket, hogy vegyük magunkra a fegyverzetét! Nem Saul páncélját akarjuk, hanem az Úr teljes fegyverzetét! Ekkor krisztusi szelídséggel, együttérzéssel és szeretettel vághatunk bele a munkába” (Ellen G. White: [Australasian] Union Conference Record. 1899. július 28.).

PAJZS, SISAK ÉS KARD

A nagy küzdelem résztvevői mikor és hogyan használják a pajzsot, a sisakot és a kardot (Ef 6:16-17)?

A *pajzs*, amire Pál utal, a római légionáriusok nagyméretű, téglalap alapú pajzsa. Fából készült és bőrrrel vonták be, a széleit pedig befelé hajlították, hogy az oldalról érkező támadások ellen is védjen. A vízbe áztatott pajzssal kiolthatták a tüzes nyilakat (Ef 6:16), amiket szurokba mártottak és lángra gyújtottak. A hit pajzsának leírása azt tükrözi, ahogyan az Ószövetség használja a pajzsot - Isten jelképeként, aki védelmezi népét (1Móz 15:1; Zsolt 3:4). A hit pajzsának felvétele (Ef 6:16) azt jelenti, hogy az Istenbe vetett bizonyossággal vágunk bele a nagy küzdelembe. Tudjuk, hogy Ő a hívókért küzd (Ef 6:10), a legkiválóbb fegyvereket (Ef 6:11, 13) és a győzelmet biztosítja a számunkra. A római sisak vasból vagy bronzból készült. A fejét védő sisakhoz hátulra olyan lemezt csatoltak, ami védte a nyakat, továbbá fülvédőket, szemöldökívet, illetve sarkos lemezeket is illesztettek hozzá, hogy az arcot védjék. A létfontosságú védelmet nyújtó sisakhoz hasonlóan az üdvösség sisakja (Ef 6:17) az üdvösséget jelképezi, amit a hívók a jelenben tapasztalnak, közösségben a feltámadt, mennybe ment és felmagasztalt Krisztussal (Ef 2:6-10). Az üdvösség sisakját felvéve felhagytak a lelki hatalmaktól való félelemmel, ami pedig gyakori volt abban a korban, és Krisztus mindenek feletti hatalmában bíztak (vö. Ef 1:15-23; 2:1-10).

A fegyvertár utolsó darabja a Lélek kardja, ami „*az Isten beszéde*” (Ef 6:17). Ez utalás a római légionáriusok rövid, kétélű kardjára. A szokásos harci taktika az volt, hogy először elhajítottak két dárdát (Pál erről nem tesz említést), majd utána rántottak kardot és rontottak az ellenségre, a rövid kardot szűrőmozdulattal használták. A hívók esetében a Lélek kardját a Szentlélek bocsátja a rendelkezésünkre, ami „*az Isten beszéde*”. Az apostol tábornokként lép fel és fegyverbe szólít mindenkit a mennyei Főparancsnoktól jövő reményteljes és győzelmet hirdető üzenettel. Ef 6:10-20 szakaszának ígéretei alkotják Isten beszédét, ami a gonosz elleni küzdelemben a fő fegyver. „*Isten beszéde*” tehát az evangéliumnak azoknak a nagyívű ígéreteire utal, amiket a Bibliában találunk meg.

Még ha nem is szeretjük a sok harci képet, mire tanítanak a nagy küzdelem valóságos voltát illetően? Mennyire vegyük komolyan ezt a küzdelmet?

IMÁDSÁG A CSATATÉREN

Pál a harcba szólító beszéde végén kéri a hívőket, hogy katonákként folyamatosan imádkozzanak „*minden szentekért*” (Ef 6:18) és őerte, mint bebörtönzött követért (Ef 6:19-20). Az ókorban gyakran fordultak Istenhez (vagy az istenekhez) a csatatéren, így ezt az imádságra történő felszólítást is a katonai képviselő részeként lehet értelmezni. Hogy bibliai példát idézzünk: Jaháziel csatára buzdító beszéde után „*Júda és Jeruzsálem*” lakói Jósafát vezetésével együtt leborultak „*az Úr előtt és imádták az Urat*” (2Krón 20:18). Az imádság ugyan nem a fegyverzet hetedik darabja, de fontos része Pál harci buzdításának és katonai metaforájának.

Az apostol két kéréséből az első arra vonatkozik, hogy a hívők vegyenek részt „*minden szentekért*” (Ef 6:18) való komoly, sürgető és kitartó imádságban. Amennyiben az egyház sikeres kíván lenni a gonosz hatalmak elleni küzdelemben, belé kell rögződnie, hogy Istentől függ, ebben segít a Lélek-ihlette ima.

Pál második imakérése saját magára utal: „*értem is*” (Ef 6:19, ÚRK). Azért kérte imára a hívőket, hogy Isten megadja neki a megfelelő üzenetet („*adasék nekem szó*”) a megfelelő időben („*ha megnyitom számat*”), amit a megfelelő módon közölhet („*bátran ismertessem meg az evangélium titkát*”) és elmondhassa a legfontosabb témát, „*az evangélium titkát*” (Ef 6:19, ÚRK). Ez az utolsó fordulat arra a „nyílt titokra” utal, hogy Krisztus által Isten közbelépett és megváltotta a pogányokat a zsidókkal együtt (lásd Ef 3:1-13), „*egy új emberré*” (Ef 2:15; lásd még 2:11-22) vonva őket össze annak az egyetemes tervnek a részeként, ami szerint „*mindeneket*” Krisztusban fog egyesíteni (Ef 1:10).

Nézzük át a következő imára való felszólításokat az Újszövetségben: Lk 18:1-8; Fil 4:6; Kol 4:2; 1Thessz 5:16-18! Melyiket találjuk a leginkább inspirálónak? Miért?

Miért bátorítják a hívőket gyakran buzgó, kitartó imára? Pál katonai hasonlata két dologra enged következtetni: 1) veszélyes és valós annak a lelki csatának a fenyegetése, amit a lelki ellenség serege ellen vívunk; 2) Isten lelki erőt és győzelmet ígért, amit az apostol katonai nyelvezettel mutat be (Ef 6:10-17). A buzgó, kitartó imádság lehetőséget biztosít arra, hogy figyelmesen meghallgassuk ezeket az ígéreteket, örüljünk nekik és hálát adjunk Istennek a kegyelmi ajándékaiért.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A csatában a sereg összezavarodik és meggyengül, ha nem működnek összehangoltan. Amikor a katonák mind az egyéni ötleteik alapján cselekszenek, anélkül, hogy tekintettel lennének egymás helyzetére és tevékenységére, csupán független atomok gyűjteményei volnának. Nem lennének képesek szervezetként, testként funkcionálni. Krisztus katonáinak összhangban kell cselekedniük! Nem szabad szeretniük azt, hogy csak ők egyedül! Ha azt teszi az Úr népe, akkor ahelyett, hogy tökéletes harmóniában élnének, egységesen gondolkoznának, egy lenne a céljuk és egy nagy, szent közösséggé válnának, gyümölcstelennek találják erőfeszítéseiket, elpazarolják idejüket és képességeiket. Egységben az erő. Néhány összehangoltan cselekvő, egy nagy cél felé törekvő, egy fej alatt levő megtért lélek minden lépésnél sikert arat (Ellen G. White: *Spalding and Magan Collection*. 121. o.).

Mi a jelentősége annak, hogy Pál követnek nevezi magát, aki „láncok között” van (Ef 6:20)?

A követek szerepe gyakran kényes volt háborús időben, így az apostol önjellemzése beleillik a katonai metaforába. A követekkel olyan tisztelettel kellett bánni, ami az őket küldő személyt vagy országot illette meg. Tehát éles ellentét van Pál státuszában abban a tekintetben, hogy ő a világegyetem legfőbb Uralkodójának a követe, mégis láncok között van, ami a mély megvetés jele. Ám mivel a nagykövetek a „hivataluk láncait” viselték, Pál „némi iróniával” említhette a „láncait”, mert „tiszteletreméltó megkülönböztető jelzésként” tekintett azokra (David J. Williams: *Paul's Metaphors: Their Context and Character*. Peabody, MA., 1999, Hendrickson, 152. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A megosztott és háborús világban mit jelent a számunkra és a gyülekezetünk számára az, hogy „békeharcban” állunk? Hogyan lehetünk a béke ügynökei a világban, amit egyre inkább az agresszió és az erőszak jellemez?
- 2) Milyen „tüzes nyilakat” lőnek ránk? Hogyan olthatjuk ki azokat a hit pajzsával?
- 3) Időnként hallunk „imaharcosokról”. Ef 6:18-20 versei alapján hogyan végezhetünk imaszolgálatot?
- 4) Hogyan bánjunk azokkal, akik sebeket kaptak a nagy küzdelem csataterén? Hogyan viszonyuljunk ahhoz a keresztyén hívőhöz, aki a csata hevében félelemből meghátrál vagy nyíltan megadja magát a másik oldal előtt?

GALAMB GYÖNGYVÉR: BÉKÉS MOSOLY

Kamaszkori virágeső,
álmokkal telt erő
lep újra meg,
Hisz vénülök,
súlyt pakol rám
sok szenvedés.
Sokasodó a fájdalom,
és mégis láthatom
arcod, mely nevetés.
És szépülök.
Soha nem hervadsz el,
álmaim özönében
mindig visszatérsz:

Jézus, bennem feltámadó
békés mosoly.

Nyárközeli délidő,
vágyakkal telt erő
lep újra meg.
Fölszakadó a nevetés:
Krisztus, az arcod
békés mosoly.

Az Efezusi levél mondanivalója

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Efezus 1-6

„Mert kegyelemből nyertetek üdvösséget, hit által, és ez nem töletek van, Isten ajándéka ez, nem cselekedetekből, hogy senki se dicsekedjék. Mert az ő alkotása vagyunk Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtve, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk” (Ef 2:8-10, ÚRK).

A Londonba látogatók bezállhatnak a London Eye óriáskerékbe, ahonnan több mint 130 méter magasságból mindent be lehet látni a Temze fölött: a Big Bent, a parlamentet, illetve a történelmi palotákat és a katedrálist. Nicholas Thomas „Tom” Wright, újszövetséges teológus szerint „az Efezusi levél Pál többi leveléhez hasonlítva olyan, mint a London Eye. Nem a leghosszabb, nem is a legteljesebb írása, viszont lenyűgöző képet ad a teljes tájképről. Az óriáskerék forgása közben madártávlatból láthatóak a város részletei” (*Paul for Everyone: The Prison Letters*. London, 2004, S.P.C.K., 3. o.).

Az Efezusi levélben az apostol nem helyi jelentőségű kérdésekre összpontosít. Írásának olyan a hangvétele, mintha megszólítana minden hívőt, az összes keresztény gyülekezetet. A levél időtlen jellegével „lélegzetelállító” betekintést enged a saját világunkba és gondolatainkba. Tartsuk észben a következő kérdést, miközben áttekintjük az egyes fejezeteket: Milyen fontos igazságot tartalmaz az Efezusi levél, aminek ma is tovább kell formálnia a hívői életünket?

KRISZTUSBAN MEGÁLDOTT BENNÜNKET ISTEN

Valaki az Újszövetség Alpokjának nevezte az Efezusi levelet, aminek az 1. fejezetében hegyi vezetőnk, Pál meredek emelkedőre visz. Gyorsan kifulladásunk, de a csúcson gyönyörködhetünk a kilátásban.

Gondolkozzunk el az Efezusi levél 1. fejezetéről! Mi az, ami kifejezetten inspirál benne? Milyen csúcsokat veszünk észre?

Ef 1:3-14 szakasza olyan, mint egy térkép a hegy tetején, ami bemutatja, hogy mely csúcsokat láthatjuk a horizonton. Pál feltárja, milyen áldott helyzetben vagyunk a megváltás tervének tágas vidékén. A táj átfogja az üdvösség teljes történetét, a múlt végtelenségétől kezdve Istennek a Krisztus tetteiben megmutatkozó kegyelmén át az örök jövőig. A megváltás Isten kezdeményezéseit tükrözi még „a világ teremtése” előtről (Ef 1:4, ÚRK), amelyek most teljeseznek ki az életünkben (lásd Ef 1:7-8, 13-14). A teremtés előtti stratégiai döntések az idők végén teljeseznek majd ki (Ef 1:9-10). Utána Isten „mindeneket” egybegyűjt vagy egyesít Krisztusban, mindent, ami „a mennyben” és „a földön” van, Istennek „az idők teljességének rendjére” vonatkozó terve pedig valóra fog válni (Ef 1:10, ÚRK). Akkor majd maradéktalanul tapasztaljuk az Úr titkos tervét (Ef 1:9). A jelenben biztosak lehetünk abban, hogy a Krisztus-központú üdvösség, amelyben állunk, fontos része Isten messze ható tervének, ami „mindeneket” meg fog váltani.

Hálaadásra készítet, ha felérünk a hegytetőre. Ef 1:15-19 részében az apostol hálát ad az Istennek, amikor azért imádkozik, hogy a hívők tapasztalják az üdvösséget, amit a számukra eltervezett. Újból meredek emelkedőn találjuk magunkat, amikor tovább mutat a feltámadt, mennybe ment és felmagasztalt Krisztusra, aki uralkodik minden elképzelhető hatalom fölött (Ef 1:20-23).

Isten kegyelméből, ami Krisztus Jézusban mutatkozott meg a hegy tetején élhetjük ma az életünket!

Ef 1:4 szerint Krisztus „kiválasztott minket őbenne a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk őelőtte” (ÚRK). Gondoljunk végig, hogy ez mit jelent! Már a világ létezése előtt kiválasztott bennünket! Minek a reményét kínálja ez azzal kapcsolatban, hogy Isten meg akar minket menteni?

A KÖZÖSSÉGÉRT VÁLTOTT MEG MINKET

Válaszoljunk a következő kérdésre, miközben az Efezusi levél 2. fejezetét olvassuk! Mit tett Isten értünk a Fia, Jézus Krisztus által?

„De... Isten” (ÚRK). Talán ez a két szó a legreményteljesebb az emberiség számára. Ef 2:1-10 szakaszában Pál leírja hallgatósága nyomasztó múltbeli élet-helyzetét. Ki voltak téve az egész emberiséget sújtó csapásoknak, hajlottak az Isten elleni lázadásra, az életüket a bűn és Sátán uralta (Ef 2:1-3). „De az irgalomban gazdag Isten...” (ÚRK). Mit tett az Úr értünk és értünk? 1) Krisztussal együtt életre keltett bennünket – Jézus feltámadása a miénk is. 2) Magához emelt minket Krisztussal – Jézus mennybemenetelében is részünk lehet. 3) A mennyben Krisztus mellé ültetett – Jézus koronázásában is részesülünk (Ef 2:4-7). Nem csupán szemlélői vagyunk Krisztus világegyetemet megrengető tetteinek! Isten ezeket a lenyűgöző dolgokat nem a mi érdemeink miatt, hanem az Ő kegyelméből tette (Ef 2:8-9). Azt akarja, hogy a hívők Jézussal tartanak össze és jó dolgokat cselekedjenek (Ef 2:10). Ef 2:1-10 szakasza arra tanít, hogy Jézussal összhangban éljünk, Ef 2:11-22 része pedig arra, hogy az egyházához tartozó többi emberrel is összhangban éljünk. Krisztus halálának függőleges síkon is van következménye, mert az alapozza meg a hívőknek az Istennel való kapcsolatát (Ef 2:1-10), vízszintes értelemben pedig megszilárdítja a másokkal való kapcsolatunkat (Ef 2:11-22). Keresztje által Jézus lerombol mindent, ami elválasztja a pogány hívőket a zsidóktól, így a törvény helytelen alkalmazását is, amivel tovább szélesítenék a két fél közti szakadékot (Ef 2:11-18). Jézus egy elképesztő épületet is épít – egy csodálatos új templomot a hívőkből. A templom szent helyeinek istentiszteleteiből egykor kirekesztett pogányok most egyesülhetnek a zsidó hívőkkel. Mi is részei lehetünk Isten egyházának, az Úr szent templomának (Ef 2:19-22). Isten kegyelméből előjogunk, hogy összhangban élhetünk Jézussal és a hittestvéreinkkel. Ef 2:8-10 szakasza sokak megtérésében szerepet játszott. Luther Márton kegyelmet talált ezekben a versekben, ami megnyerte a szívét és elvezette a reformáció néhány központi meggyőződéséhez: az üdvösség egyedül hit által, egyedül kegyelem által, egyedül Krisztus által van és egyedül Isten dicsőségét szolgálja. Wesley János 1738-ben, tizennyolc nappal a londoni Aldersgate utcában történt megtérése után az Oxford Egyetemen prédikált, és „egy új mozgalom szívből szóló kiáltványát jelentette ki”. Mi volt az alapszövege? Ef 2:8 verse. (Lásd A. Skevington Wood: *Strangely Warmed: The Wesleys and the Evangelical Awakening*. *Christian History* [magazin], 5. köt. 1. sz. 1984!)

MI VAGYUNK AZ ÉLŐ ISTEN EGYHÁZA

Miért egyszerre fontos és izgalmas, hogy részei lehetünk Isten egyházának (Efezus 3. fejezete)?

Bátorító azt hallani, hogy gyülekezeti tagok jót mondanak az egyházzól. Ám még közöttünk a leglelkesebbek sem érik utol Pálnak az egyházzól szóló túláradó bizonyoságtételét a levél 3. fejezetében. Az efezusi hívókért mondott imádságáról beszámolva kezdi (Ef 3:1; vö. 1:15-23), majd hamar rátér arra, hogy Isten hozta létre az egyházat (Ef 3:2-13), végül befejezi imádságát (Ef 3:14-21). Menet közben fontos dolgokat értünk meg az Úr „tervéről”, avagy „titkáról”:

- Isten az örökkévalóságban gondolta ki az egyház „titkát”, „tervét” (Ef 3:3-5, 9, 11).
- Jézus élete és halála által valósult meg a régóta elrejtett terv (Ef 3:11; vö. 2:11-22).
- Az apostol kijelentés által ismerte meg az egyház „titkát” és azt a lenyűgöző tény, hogy a pogányok annak teljes jogú tagjai (Ef 3:3-6).
- Pál kiveszi a részét a jó hír hirdetéséből a pogányok között, ami „Krisztus kikutathatatlan” gazdagságáról szól (Ef 3:8-9, ÚRK).
- Miután Krisztus sokakat megnyert magának, a zsidókból és pogányokból álló egyház megismerteti „Isten sokféle bölcsességét” „a mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal” (Ef 3:10) és beharangozza közelgő vesztüket (vö. Ef 6:10-20). A végrehajtás szakaszában van a terv, ami szerint Isten mindent egyesíteni fog Krisztusban (Ef 1:10), a gonoszság ideje pedig rövid.

Hívókért való imádságra indítja Pált ez az értelmezés az egyházzól. Miért ne képzelnénk el, amint értünk mondja szívből Ef 3:14-21 szakaszának imáját? Miért ne képzelnénk el, hogy azt kéri, töltekezzünk be Isten teljességéig (Ef 3:19) és legyünk részesei annak, ahogyan az egységes egyház csodálatos titka kibontakozik?

Milyen falak vannak a gyülekezetünkben a hívők között, amelyeknek Pál írása fényében nem kellene ott lenniük? Hogyan segíthetünk eltávolítani azokat?

A HIT EGYSÉGE

Az Efezusi levél 4. fejezetében Pál azt kéri a hívóktól, hogy egyes dolgokkal hagyjanak fel, másokat pedig mindenképpen tegyenek meg. Miket nevez meg?

A 4. fejezet azzal a felhívással kezdődik és végződik, hogy a gyülekezeti tagok gondoskodjanak egymásról (Ef 4:1-3, 32), közben pedig Pál erőteljesen érvel az egyház egységének támogatása mellett. Kezdeként hét „egy”-et sorol fel: egy a test, egy a Lélek, egy a reménység, egy az Úr (Jézus Krisztus), egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten és az Atya (Ef 4:4-6). Ezek a lelki valóságok összekötnek minket, igazából egyek vagyunk. Bár az egység teológiai értelemben biztos, mégis keményen meg kell dolgoznunk érte. Tehát mindig igyekeznünk kell *„megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékében”* (Ef 4:3, ÚRK). Ezt úgy is megtehetjük, hogy tevékeny „részeiv” válunk Krisztus testének (Ef 4:7-16). Minden tag adománnyal bíró része a testnek, és hozzá kell járulnia az egész jólétéhez (Ef 4:7, 16). Az apostolok, próféták, evangélisták, lelkészek és tanítók szolgálata által mindenkinek gyarapodnia kell (Ef 4:11-12), egységesítő, összetartó szerepük van, mint az ínaknak, inszalagoknak, hogy együtt nőjünk fel Krisztusban, aki a test Feje (Ef 4:13, 15).

Pál ugyanakkor azt is elmondta, hogy *„többé ne legyünk kiskorúak, akiket ide-oda dobál és hajt bármiféle tanítás szele az emberek megtévesztése és a tévelygés ravaszága és családsága által”* (Ef 4:14, ÚRK). Szavai egyértelműen arra utalnak, hogy a korai egyházban belső küzdelmekhez vezetett bizonyos emberek megtévesztő tevékenysége. Az apostol tovább halad a végső kérése felé: *„legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasok, és bocsássatok meg egymásnak”* (Ef 4:32). Kéri a hívóket, tartózkodjanak korábbi keményszívűségüktől (Ef 4:17-24), illetve a haragtól és a durva beszédétől, és inkább úgy beszéljenek, hogy az egymás építésére szolgáljon, gyakorolják a kegyelmet (Ef 4:25-31). Könnyű az egységről szóló fejezetet olvasni akkor, amikor békesség van. Sokkal nehezebb – és fontosabb – akkor foglalkozni vele, amikor konfliktusba kerültünk! Gondolunk vajon arra, hogy ma is tapasztalunk kell Krisztus testének egységét, amiért Ő az életét adta?

Hogyan járulhatunk hozzá a helyi gyülekezetünk és világszéles egyházunk egységéhez? Miért igen fontos, hogy minden tőlünk telhetőt megtegyünk ezért?

KEGYELMET KAPUNK ÉS ADUNK

Az Efezusi levél 5. fejezetét olvasva gondoljunk arra, hogyan kér Pál az evangélium megélésére az emberi kapcsolatainkban! Melyik tanácsa jelent kifejezetten sokat nekünk?

Ha az Efezusi levél 5. fejezetét az elejétől kezdjük olvasni, szem elől téveszthetjük egy fontos téma hatásának egészét. Kezdjük inkább Ef 4:32 versével, ahol Pál azt mondja az efezusiaknak, hogy *„legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasok, és bocsátsatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek Krisztusban”* (ÚRK). Isten arra szólít minket, hogy hívókként ugyanolyan megbocsátással és kegyelemmel viseltessünk mások iránt, ahogyan az Úr viszonyul hozzánk. Isten példáját kell követnünk (vö. Mt 5:43-48)!

Pál a megszokott pogány megközelítéssel állítja szembe az Isten szeretetét követő életmódot. Sokan csupán nemi vágyaik kielégítésére használják a másikat, aztán dicsekszenek is vele (Ef 5:3-4) ahelyett, hogy Isten családjának tagjaiként értékelnék a testvéreiket. Pál figyelmeztet, hogy nincs jövője az ilyen szemléletnek az új világban, amit Isten tervez (Ef 5:5-7). A hívőknek inkább el kell fordulniuk sötét múltjuktól, úgy kell járniuk, *„mint a világosság gyermekei”* (Ef 5:8-10, ÚRK), akik az Atya szeretetét veszik például. Az apostol ismét a sötétség leleplezett cselekedeteitől óv bennünket (Ef 5:11-12), mondván, hogy inkább Krisztus világosságában kell élnünk (Ef 5:13-14). Áron is vegyük meg az alkalmat azzal, hogy hálát adunk Istennek a szeretetéért! Ne pazaroljuk el az életünket részegeskedéssel (lásd Ef 5:15-21)!

Pál kiterjeszti azt a gondolatot, hogy kövessük Isten szeretetének példáját, amikor a keresztyén férjekhez és feleségekhez fordul. Krisztusnak az egyház iránti önfeláldozó szeretete válik a keresztyén férjek mintájává (Ef 5:25-33), míg az egyház Krisztushoz való hűsége lesz a keresztyén feleségek példája (Ef 5:22-24). Ahelyett, hogy az emberi szexualitás ajándékával romlott és önző módon élnénk, a keresztyén férjek és feleségek értékeljék és becsüljék meg egymást, legyenek *„egy testté”* (Ef 5:28-33).

„Legyetek azért Isten követői, mint szeretett gyermekek” (Ef 5:1, ÚRK). Kegyelmeből Isten arra hív ma bennünket, hogy ezek szerint járjunk el emberi kapcsolatainkban.

Ef 5:2 verse kér, hogy *„járjatok szeretetben”*. Ennek fényében tehát mit ért Pál azon Ef 5:1 versében, hogy *„legyetek azért Isten követői”*?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Az Efezusi levél 6. fejezetén gondolkozva zárjuk a tanulmányt. Felismerjük, hogy egyházunk Isten békéért harcoló serege.

Levelében az apostol Krisztus testeként (Ef 1:22-23; 4:11-16), Isten templomaként (Ef 2:19-22) és Krisztus menyasszonyaként/feleségeként (Ef 5:21-33) ábrázolja az egyházat, Ef 6:10-20 szakaszában pedig úgy mutatja be, mint az Úr hadserege, és lelkes, fegyverbe hívó beszédet mond. Olyan rész ez, ami sok jutalommal kecsegtet, de talán félre is érthető. Akkor értelmezzük félre Pál szavait, ha úgy gondoljuk, hogy fegyvert kell fognunk, vagy harciasan kell másokhoz állnunk. Az eddigiekben az apostol ugyanakkor az egységet, az építő beszédet és a jószívűséget hangsúlyozta (lásd különösen Ef 4:25-5:2). Isten jó hírét a békesség evangéliumának nevezi (Ef 6:15). Az élénk katonai hasonlat szerint az egyháznak nem a hagyományos értelemben vett módon kell háborúznia. Inkább békeharcban kell állnunk a gonosz elleni lelki háborúban! Pál a nagy küzdelem csataterére lépve arra szólít, hogy mi is álljunk be Isten hadseregébe. Ezt úgy kell tenni, hogy józan ésszel felmérjük a látható ellenséget, mivel sosem szabad alábecsülnünk az ellenünk felsorakozott erőket! Nem csupán emberi ellenfelekkel küzdünk, hanem „*a gonoszság lelkei ellen, amelyek az ég magasságában vannak*” (Ef 6:12, ÚRK), őket egy ravasz tábornok, az ördög vezeti (Ef 6:11). Ugyanakkor nem engedhetjük, hogy az ellenfeleink megfélemlítsenek bennünket! Az Úr velünk van a csataterén (Ef 6:10), a rendelkezésünkre bocsátotta a legkiválóbb fegyvereit, a páncélzatát – „*Isten teljes fegyverzetét*” (Ef 6:11, ÚRK; vö. Ézs 59:15-17). Igazlelkűséget, igazságosságot, békességet, hitet, üdvösséget és a Lelkét adja nekünk (Ef 6:13-17). Nem vallunk kudarcot, ha Isten megy előttünk és ha tetőtől talpig az Ő fegyverzetét viseljük! Garantált a győzelem!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Nem a tetteink mentenek meg bennünket. Mégis mit ért Pál azon, hogy „*az ő alkotása vagyunk Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtve, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk*” (Ef 2:10, ÚRK)? Mi tehát a jó cselekedeteink célja?
- 2) Az apostol azt írja: „*Aki kéréseink és gondolataink mértékén felül is képes mindent bőségesen megtenni az ő bennünk munkálkodó ereje szerint*” (Ef 3:20, ÚRK). Milyen erő munkálkodik bennünk? Hogyan mutakozzon ez meg az életünkben?

AMIRŐL A LEGFONTOSABB GONDOLKODNI

„Lássátok milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk” (1Jn 3:1)!

„Milyen szeretet, milyen páratlan szeretet, hogy mi, idegenek és bűnösök ismét visszatérhetünk Istenhez, és a családjába fogad! Meghitt, kedves megszólítással »Atyánknak« nevezhetjük...

Nemzedékről nemzedékre az emberi szív csatornáin továbbadott minden atyai szeretet, a lelket megnyitó minden gyöngédség csupán kicsiny pataknak tűnik Isten végtelen, kimeríthetetlen szeretetének határtalan óceánjához mérve. Emberi nyelv nem adhatja vissza, toll le nem írhatja. Életünk minden napján elmélkedhetünk róla. Szorgalmasan kutathatjuk a Szentírást, hogy megértsük, minden Istentől kapott erőnkkel és képességünkkel igyekezzünk felfogni a menyeyei Atya szeretetét és könyörületét, de akkor is ott lesz mögötte a végtelenség. Évekig vizsgálhatjuk, mégsem tudjuk igazán felfogni a hosszát és szélességét, mélységét és magasságát Isten szeretetének, aki odaadta a Fiát meghalni a világért. Még az örökkévalóság sem mutathatja meg maradéktalanul. Viszont miközben tanulmányozzuk a Bibliát, elmélkedünk Krisztus életéről és a megváltási tervről, e nagyszerű kérdések mindinkább feltárulnak értelmünk előtt.

Krisztus azért jött, hogy bemutassa Istent a világnak mint a szeretet Istenét, aki kegyelemmel, gyöngédséggel és irgalommal teljes.

Jól tennénk, ha mindennap egy órán át elmélkednénk Krisztus életéről, a jászoltól kezdve a Golgotáig! Pontról pontra haladjunk, és a képzeletünk minden jelenetet élénken ragadjon meg, kiváltképp földi életének utolsó részeit! Ha így gondolkodunk tanításairól, szenvedéseiről és az emberiség megváltásáért hozott áldozatáról, a hitünk megerősödik, a szeretetünk megélnéül és még mélyebben átitat az a lelkület, ami Üdvözítőnket megtartotta.

Amennyiben végezetül üdvösségre szeretnénk jutni, a kereszt tövénél mindannyiunknak meg kell tanulnunk a bűnbánat és a hit leckéjét. A kereszten függő Krisztusról elmélkedve minden nemes és jó megmozdul az emberben” (Ellen G. White: *Maranatha*. 78. o.).

„Gyönyörködjél az Úrban...” (Zsolt 37:4)

1.	Sz.	Jel 2:7	A Lélek szava
	■	Naplemente: 20:44	Debrecen: 20:34
2.	V.	Jn 14:1-3	Ne nyugtalankodjatok!
3.	H.	Jel 21:3	Isten az emberekkel
4.	K.	Zsid 10:14	Egyetlen áldozat
5.	Sz.	Zsid 4:9-10	Isten népének szombatja
6.	Cs.	Zsid 4:1-3	Isten nyugodalma
7.	P.	Zsid 4:15	Együttérző Főpapunk
8.	Sz.	Zsid 10:19	Bizalom Jézus vére által
	■	Naplemente: 20:42	Debrecen: 20:32
9.	V.	Zsid 4:13	Leplezetlenül
10.	H.	Zsid 8:6	Jobb szövetség közbenjárója
11.	K.	Jób 42:5	Már látlak is
12.	Sz.	Zsolt 118:24-25	Ez az a nap!
13.	Cs.	Lk 13:10-13	Jézus gyógyítása
14.*	P.	ApCsel 13:42-44	Pál és Barnabás szolgálata
15.	Sz.	Ézs 58:13-14	Gyönyörűséges szombat
	■	Naplemente: 20:38	Debrecen: 20:28
16.	V.	Lk 4:16	Jézus szokása
17.	H.	Mt 12:7-8	A szombat Ura
18.	K.	Róm 8:31-35	Isten megigazít
19.	Sz.	Róm 8:38-39	Semmi nem választhat el
20.	Cs.	Jón 2:7	Isten felemelt a mélységből
21.	P.	Zsolt 30:5-6	Dicsőség Istennek!
22.	Sz.	Jel 21:1-2	Új ég, új föld
	■	Naplemente: 20:32	Debrecen: 20:22
23.	V.	Zsolt 23:4	Isten mindenütt velünk van
24.	H.	2Kor 4:16	Külső gyengülés, belső megújulás
25.	K.	Zsolt 119:9	Isten beszédének megtartása
26.	Sz.	2Kor 11:2-3	Az apostol féltő szavai
27.	Cs.	Lk 9:35	Isteni kijelentés
28.	P.	ApCsel 26:28	Majdnem ráveszel
29.	Sz.	5Móz 7:6-9	A szerető Isten népe
	■	Naplemente: 20:24	Debrecen: 20:14
30.	V.	Ézs 8:18	Én és a rám bízottak
31.	H.	Hab 2:3	Megbízható üzenet

„Ne győztesse meg a gonosztól...” (Róm 12:21)

1.	K.	Róm 12:1-2	Kérlek titeket!
2.	Sz.	2Kor 7:4	Bizalom és öröm
3.	Cs.	Jer 33:3	Isten választ ígér
4.	P.	Lk 18:10-14	Két imádság
5.	Sz.	1Kor 3:11	Nincs más fundamentum
		■ Naplemente: 20:14	<i>Debrecen: 20:04</i>
6.	V.	Zsid 7:25	Üdvözíthet!
7.	H.	Mk 16:15	Jézustól kapott feladat
8.	K.	Lk 19:38	Könyörülj rajtam, Jézus!
9.	Sz.	1Jn 1:3	Hallottuk és láttuk
10.	Cs.	1Jn 1:4	Örüljete!
11.	P.	Lk 11:2-4	Mi Atyánk!
12.	Sz.	Lk 12:31	Isten országát keresd!
		■ Naplemente: 20:03	<i>Debrecen: 19:53</i>
13.	V.	Lk 14:23	A meghívás
14.	H.	Lk 13:17	Jézus tetteinek hatása
15.	K.	Lk 17:20-21	Isten országa tibennetek
16.	Sz.	1Kor 10:6	Tanulhatunk belőle
17.	Cs.	Zsid 10:32	Emlékezzetek!
18.	P.	Zsolt 79:9	Ments meg, bocsáss meg!
19.	Sz.	Lk 7:23	Aki nem botránkozik meg
		■ Naplemente: 19:51	<i>Debrecen: 19:41</i>
20.	V.	Jn 10:9	Jézus az ajtó
21.	H.	Jn 15:5	A szőlőtő és a szőlővesszők
22.	K.	Róm 12:12	Öröm, türelem, állhatatosság
23.	Sz.	Lk 3:4	Útkészítő
24.	Cs.	Mt 25:10	A vőlegény és az ajtó zárulása
25.	P.	Dán 12:2-3	Örök élet vagy örök halál
26.	Sz.	Ézs 26:19	A feltámadás ígérete
		■ Naplemente: 19:39	<i>Debrecen: 19:28</i>
27.	V.	2Thessz 3:10-12	A munka fontossága
28.	H.	Zsid 3:6-8	Ne állj ellen Istennek!
29.	K.	Mt 18:19-20	Egységben imádkozni
30.	Sz.	ApCsel 16:25-26	Pál és Silás szabadulása
31.	Cs.	Jn 13:14-15	Jézus és a lábmosás

„Az odafelvalókkal törődjétek, nem a földiekkel” (Kol 3:2)

1.	P.	Mal 4:2	Az igazság napja
2.	Sz.	Gal 6:2	Egymás terhének hordozása
		■ Naplemente: 19:25	Debrecen: 19:15
3.	V.	Jak 5:16	Bűnvallás és imádság
4.	H.	Mt 9:2	Bízzál!
5.	K.	1Sám 1:17	Éli válasza
6.	Sz.	Lk 8:50	Ne félj, csak higgy!
7.	Cs.	Zsolt 105:40-41	Fürjek és víz
8.*	P.	Mt 6:5-6	Őszinte imádság
9.	Sz.	Mt 7:12	Emberi bánásmód
		■ Naplemente: 19:11	Debrecen: 19:01
10.	V.	Lk 5:8	Péter szavai
11.	H.	1Kir 18:37	Illés imája
12.	K.	Jn 16:33	Jézus győzelme és a békesség
13.	Sz.	Jn 15:13	A legnagyobb szeretet
14.	Cs.	Jn 16:20	Örömré forduló szomorúság
15.	P.	Mt 5:9	A békességre igyekvők
16.	Sz.	Ézs 61:1-3	A Messiás küldetése
		■ Naplemente: 18:57	Debrecen: 18:47
17.	V.	Jn 14:21	Ismerni és szeretni Jézust
18.	H.	Ész 4:13-14	Eszter válaszüti elótt
19.	K.	Ézs 40:28-31	Örökkévaló Isten az Úr
20.	Sz.	Ézs 40:8	Isten örök beszéde
21.	Cs.	Ézs 40:1-4	Az Úr útjának készítése
22.	P.	Ézs 63:16	Atyánk és Megváltónk
23.	Sz.	Dán 7:9	Isten ítélete
		■ Naplemente: 18:43	Debrecen: 18:32
24.	V.	Ézs 55:3	Isten a szövetségébe hív
25.	H.	Ézs 52:1	Ébredj!
26.	K.	Kol 1:27	Krisztus közöttetek van
27.	Sz.	2Móz 40:38	Felhó és tűz
28.	Cs.	Zsolt 121:7-8	Megőriz az Úr
29.	P.	2Kor 3:18	Szemtől szemben Istennel
30.	Sz.	1Thessz 2:19-20	Örömünk koronája
		■ Naplemente: 18:28	Debrecen: 18:18